

Złożenie pracy online:
2013-08-27 17:37:18
Kod pracy:
10340

Edyta Gębarowska
(nr albumu: 20838*Z/SUM)

Praca magisterska

Procedury zakładania działalności gospodarczej i przeszkody w jej prowadzeniu w Polsce oraz w wybranych krajach Unii Europejskiej

Procedures of setting up a business and difficulties in running it in Poland and other selected countries of the European Union

Wydział: Nauk Społecznych i Informatyki

Kierunek: Zarządzanie

Specjalność: rachunkowość zarządcza - CIMA 2

Promotor: dr Ewa Babuśka

Składam serdecznie podziękowania dla
Pani dr Ewy Babuśki
za udzieloną pomoc oraz cenne
wskazówki przy tworzeniu niniejszej pracy

Abstrakt

Praca dotyczy procedur zakładania działalności gospodarczej i przeszkód w jej prowadzeniu w Polsce oraz w wybranych krajach Unii Europejskiej. Ma na celu prześledzenie procesu związanego z zakładaniem działalności gospodarczej jak również sformułowanie odpowiedzi na pytanie, czy procesy te są na tyle doskonałe, że nie posiadają barier hamujących rozwój przedsiębiorczości, tylko dają szansę na przyspieszenie dynamiki PKB i tworzenie nowych miejsc pracy. Natomiast badania przeprowadzone w ostatnim rozdziale mają na celu uświadomienie o problemach z jakimi borykają się przedsiębiorcy w Polsce, Austrii i Wielkiej Brytanii przy zakładaniu swojego biznesu.

Najważniejszym wnioskiem, jaki można wysnuć z tej pracy jest ten, że Unia Europejska powinna opracować dyrektywę, która usystematyzuje całą wiedzę dotyczącą zakładania oraz prowadzenia działalności gospodarczej oraz zlikwiduje występujące bariery do minimum, oraz będzie się odnosiła do każdego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym obowiązkowo będzie musiała być stosowana.

Słowa kluczowe: działalność gospodarcza, firma, biznes, zakładanie działalności gospodarczej, rejestracja działalności gospodarczej

Abstract

The work concerns the procedures for starting a business and the obstacles to its lead in Poland and in selected countries of the European Union. It aims to investigate the process associated with setting up a business in Poland and selected EU countries as well as to answer the question whether these processes are so perfect that they do not have barriers to entrepreneurship, but they give an excellent opportunity to accelerate GDP growth and the creation of new jobs. In contrast, studies in the last chapter are intended to raise awareness about the problems faced by entrepreneurs in Poland, Austria and the UK in setting up your own business.

The main conclusions that can be drawn from this study is namely the fact that the European Union should develop a directive that systematize all knowledge of setting up and running a business, and eliminate existing barriers to a minimum, and thus will be applicable in every Member State of the European Union which will necessarily have to apply.

Keywords: business operations, company, business, starting a business, registering a business

Spis treści

Abstrakt.....	3
Spis treści.....	4
Wykaz zastosowanych skrótów	6
Wstęp	7
Rozdział 1 Działalność gospodarcza w Polsce.....	9
1. Geneza działalności gospodarczej w Polsce	9
2. Pojęcie działalności gospodarczej w prawie polskim, jej cechy oraz warunki prowadzenia.	11
3. Procedury związane z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej w Polsce	15
3.1. Wybór formy prawnej działalności gospodarczej	16
3.2. Rejestracja działalności gospodarczej (uzupełnienie wniosku o wpis do CEIDG lub do KRS).....	19
3.3. Urząd Statystyczny.....	22
3.4. Urząd Skarbowy	23
3.5. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)	24
3.6. Wyrobiecie pieczętki.....	25
3.7. Założenie konta bankowego.....	26
3.8. Formy reglamentacji działalności gospodarczej w Polsce	26
3.9. Kontrola i nadzór działalności gospodarczej w Polsce	27
Rozdział 2 Ogólna charakterystyka procedur zakładania działalności gospodarczej oraz jej prowadzenia w wybranych krajach Unii Europejskiej	30
1. Swoboda działalności gospodarczej w Unii Europejskiej.....	30
2. Procedury zakładania działalności gospodarczej oraz jej prowadzenie w wybranych krajach UE.....	33
2.1 Niemcy	33
2.2 Francja	36
2.3 Wielka Brytania	39
2.4 Włochy	42
2.5 Hiszpania	45
2.6 Holandia	49
2.7 Belgia	51
2.8 Austria	54

Rozdział 3 Badania własne.....	58
1. Przeszkody napotymane przez przedsiębiorców związane z zakładaniem działalności gospodarczej oraz jej prowadzeniem	58
1.1. Ogólna charakterystyka problemu	58
1.2. Analiza ankiety przeprowadzonej w Polsce, dotyczącej największych przeszkód związanych z zakładaniem działalności gospodarczej oraz jej prowadzeniem według polskich przedsiębiorców	59
1.3. Analiza ankiety przeprowadzonej w Wielkiej Brytanii, dotyczącej największych przeszkód związanych z zakładaniem działalności gospodarczej oraz jej prowadzeniem według brytyjskich przedsiębiorców	71
1.4. Analiza ankiety przeprowadzonej w Austrii, dotyczącej największych przeszkód związanych z zakładaniem działalności gospodarczej oraz jej prowadzeniem według austriackich przedsiębiorców	85
1.5. Porównanie ankiet przeprowadzonych w Polsce, Wielkiej Brytanii i Austrii na temat największych przeszkód związanych z zakładaniem działalności gospodarczej oraz jej prowadzeniem według przedsiębiorców w tych krajach.....	98
Zakończenie	101
Wykazy rzeczowe.....	102
Bibliografia	104
Załączniki.....	109

Wykaz zastosowanych skrótów

PKB – Produkt Krajowy Brutto

UE – Unia Europejska

PRL – Polska Rzeczpospolita Ludowa

CEIDG - Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

EFTA (ang. European Free Trade Association) - Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

EOG - Europejski Obszar Gospodarczy

KRS – Krajowy Rejestr Sądowy

NIP – Numer Identyfikacji Podatkowej

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

UM – Urząd Miasta

PKD – Polska Klasyfikacja Działalności

GUS – Główny Urząd Statystyczny

CIT - (ang. Corporate Income Tax) podatek dochodowy od osób prawnych

OECD - (ang. Organization for Economic Co-operation and Development) Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju

u.o.s.dz.g – Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej

PIP – Państwowa Inspekcja Pracy

PIS – Państwowa Inspekcja Sanitarna

BHP – Bezpieczeństwo i higiena pracy

UK – United Kingdom

sp. z o.o. – spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

dz.gosp. – działalność gospodarcza

Wstęp

„Wizja bez działania to marzenia, a działanie bez wizji – to chaos” głosi stare, chińskie przysłowie. Gdzieś pomiędzy marzeniami a chaosem jest miejsce dla uporządkowanej, pragmatycznej działalności człowieka – działalności gospodarczej. To jeden z obszarów aktywności, w największym chyba stopniu, odpowiedzialnych za rozwój naszej cywilizacji. Żaden rozwój nie byłby jednak możliwy bez intelektualnego wysiłku tysięcy twórców: naukowców (badaczy), przedsiębiorców, artystów itp. Pomysł (wizja) leży u podstaw każdego racjonalnego działania, a sukces możliwy jest tam, gdzie dobry pomysł poparty jest konsekwencją w działaniu.¹

Decyzja o założeniu działalności gospodarczej implikuje wiele obowiązków oraz zobowiązań wobec różnych instytucji publicznych i urzędowych. Ważny jest bardzo pierwszy etap tej decyzji, a mianowicie zarejestrowanie działalności gospodarczej. Niestety wiele Polaków twierdzi, że jest to bardzo trudny etap do przejścia, ponieważ procedury towarzyszące zakładaniu działalności gospodarczej w Polsce są bardzo skomplikowane. Większość obywateli Polski również uważa, że w innych krajach Unii Europejskiej procedury z tym związane są o wiele mniej zawiłe, przez co łatwiej i szybciej założyć swój biznes – czy to jest prawda? Czy naprawdę w Polsce te procedury są tak skomplikowane?

Celem niniejszej pracy jest odpowiedzenie m.in. na te pytania, oraz przedstawienie procedur związanych z zakładaniem działalności gospodarczej w Polsce i w innych krajach Unii Europejskiej takich jak: Niemcy, Francja, Wielka Brytania, Włochy, Hiszpania, Holandia, Belgia, Austria.

Natomiast dla realizacji tak zdefiniowanego celu ogólnej pracy, sformułowano następujące cele szczegółowe:

- zbadanie oraz przedstawienie przeszkód napotykaných przez przedsiębiorców podczas zakładania działalności gospodarczej oraz jej prowadzenia;
- porównanie przeszkód związanych z zakładaniem działalności gospodarczej oraz jej prowadzeniem, jakie występują w danym kraju według przedsiębiorców z Polski, Wielkiej Brytanii oraz Austrii;
- ocena przepisów Unii Europejskiej, dotyczących rejestracji oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

Podstawową hipotezą badawczą pracy jest pokazanie, że nie tylko w Polsce występują bariery przy zakładaniu działalności gospodarczej i jej prowadzeniu, bowiem inne kraje

¹ Videmecum przedsiębiorcy, pr. zbior. pod red. R. Zdrojewskiego, Agencja Millennium, Koszalin 2004, s.7.

również borykają się z tym problemem, a także wykazanie, że rząd Unii Europejskiej może przyczynić się do tego, aby obywatele Unii Europejskiej chętniej pracowali na własny rachunek.

Praca składa się z trzech rozdziałów:

Pierwszy rozdział przedstawia krótką genezę działalności gospodarczej w Polsce, definiuje pojęcie działalności gospodarczej. Zawiera również dogłębny opis procedury związanej z jej zakładaniem, jak również opisuje formy reglamentacji działalności gospodarczej w Polsce oraz jej kontrolę i nadzór.

Część druga charakteryzuje procedury zakładania działalności gospodarczej oraz jej prowadzenia w wybranych krajach europejskich, jak i również stanowi swoistego rodzaju przegląd form organizacyjno-prawnych w nich występujących. Szczególną uwagę poświęcono tym krajom, które znajdowały się w pierwszej „dziesiątce” w rankingu najwyższego poziomu PKB w 2011 roku, według danych Banku Światowego. Także została poruszona kwestia swobody działalności gospodarczej w Unii Europejskiej.

Rozdział trzeci zawiera badania własne. Dotyczą one przeszkód napotykanych przez przedsiębiorców związanych z zakładaniem działalności gospodarczej oraz jej prowadzeniem w Polsce, Austrii i Wielkiej Brytanii. W rozdziale tym została również przedstawiona Polska na tle krajów Unii Europejskiej pod względem procedur związanych z zakładaniem działalności gospodarczej i łatwości w jej prowadzeniu, aby móc odpowiedzieć na pytanie: Czy naprawdę w innych krajach Unii Europejskiej łatwiej jest założyć działalność gospodarczą niż w Polsce.

W zakończeniu zawarte zostały ustalenia i wnioski, jakie nasunęły się Autorce pracy w toku jej tworzenia oraz weryfikacja założonych we wstępie hipotez. Natomiast w aneksie zawarto wzory kwestionariuszy w trzech językach (polskim, niemieckim oraz angielskim), które były wykorzystywane do badań.

Niniejsza praca zawiera dane z materiałów źródłowych wskazanych na jej końcu, dotyczących problematyki działalności gospodarczej oraz jej zakładania w Polsce, jak również w innych krajach Unii Europejskiej. Natomiast badania zostały przeprowadzone metodą ankietową za pomocą elektronicznego kwestionariusza wśród polskich, austriackich oraz brytyjskich przedsiębiorców.

Rozdział 1

Działalność gospodarcza w Polsce

1. Geneza działalności gospodarczej w Polsce

Na samym początku należy zwrócić szczególną uwagę, że pojęcie działalności gospodarczej nie jest tożsamy z pojęciem przedsiębiorstwa. To dwa różne pojęcia, które różnią się zakresem desygnatów. Dokładnie wyjaśnione zostaną te dwa pojęcia w następnym podrozdziale. Rok 1988 można powiedzieć to początek działalności gospodarczej w Polsce. To czas w którym „pierwszy prywaciarz PRL” – M. Wilczek, będąc ministrem przemysłu, stał się rzecznikiem gruntownej reformy polskiej gospodarki. Zaproponował zamknięcie wielu państwowych zakładów pracy, które uważał za nierentowne z punktu widzenia ekonomicznego. Rozpoczął w Polsce zmiany prawne, mające na celu wprowadzenie gospodarki wolnorynkowej. 23 grudnia 1988 roku przeforsował w Sejmie liberalną ustawę o działalności gospodarczej.²

Wbrew powszechnie panującemu twierdzeniu, wolny rynek był wprowadzony najpierw nie przez profesora Leszka Balcerowicza, a właśnie przez M. Wilczka, dzięki „konstytucji wolności gospodarczej”. Chodzi tutaj o tak zwaną „ustawę Wilczka”, która maksymalnie upraszczała prawne wymogi legalnego podjęcia działalności przez osobę fizyczną – wystarczyło zwykle zgłoszenie do ewidencji prowadzonej przez organ administracji państwowej stopnia podstawowego (czyli np. urząd gminy). Zdecydowanie też ograniczała liczbę rodzajów działalności, na które potrzebne są koncesje (do 12 – m.in. w obronności, energetyce, produkcji spirytusu i wyrobów tytoniowych) oraz znosiła barierę liczby osób zatrudnionych przez podmiot prywatny, w dodatku zatrudnianych bez konieczności korzystania z pośrednictwa urzędów zatrudnienia.³

Ustawa miała w sumie 54 artykuły, dla porównania aktualna ustawa o swobodzie działalności gospodarczej z 2004 roku ma ich 111.

Poniżej kilka innowacyjnych przepisów, które wprowadzała ta ustawa:

Art.1 Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej jest wolne i dozwolone każdemu na równych prawach, z zachowaniem warunków określonych przepisami prawa.

Art.4 Podmioty gospodarcze mogą w ramach prowadzonej działalności gospodarczej

² H. Stańkiewicz, Mieczysław Wilczek a transformacja gospodarcza w Polsce, http://prestiz.info.pl/Mieczys%C5%82aw_Wilczek__a_transformacja_gospodarcza_w_Polsce,331,617 (data odczytu 14.04.2013)

³ Reformy gospodarcze w Polsce 1988-2009, <http://www.obserwatorfinansowy.pl/almanach/reformy-gospodarcze-w-polsce-2/> (data odczytu 4.01.2013)

dokonywać czynności i działań, które nie są przez prawo zabronione.

Art.5 Podmiot gospodarczy może zatrudniać pracowników w nieograniczonej liczbie i bez pośrednictwa organów zatrudnienia.

Art.7 Podmioty gospodarcze, niezależnie od typu własności, na jednolitych zasadach podlegają obciążeniom publicznoprawnym.

Art.25 Podatek dochodowy należny od podmiotów gospodarczych, nie może być ustalony w kwocie przekraczającej 50 procent dochodów osiągniętych z działalności gospodarczej w roku podatkowym.⁴

Ustawa ta nie stanowiła nic o swobodzie działalności gospodarczej, ale tą swobodę de facto wprowadzała. W ten sposób spowodowała ona aktywizację przedsiębiorców, którzy w przeciągu niespełna dwóch lat utworzyli sporo ponad 600 tysięcy małych i średnich firm, w których to miejsce pracy znalazło prawie dwa miliony Polaków.⁵

M. Wilczek dnia 29 grudnia 2008 w restauracji „Hemisphere”, mieszczącej się w hotelu Intercontinental Warszawa, na uroczystym obiedzie zorganizowanym z okazji 20. rocznicy powstania Akcji Gospodarczej, połączonym jednocześnie z celebracją 20. rocznicy przyjęcia Ustawy o działalności gospodarczej z dnia 23 grudnia 1988 r. dziękując za przyznane mu wyróżnienie, wspominał o okolicznościach prac nad ustawą, a w szczególności o „dyskomforcie” wprowadzania wolności gospodarczej w kraju pozbawionym wolności jako takiej. Istotą jego działania było dążenie do wyrwania jak największego obszaru gospodarki z rąk urzędników. Zdaniem Wilczka jest złą praktyką, jeśli ludzi z urzędów kieruje się wprost do zarządzania gospodarką. Było to charakterystyczne w PRL, że ludzi z partii brano do urzędów, a stamtąd obsadzano na wysokich stanowiskach w gospodarce. Przyznał skromnie, iż sam był zaskoczony skutecznością „swojego dziecka”. Kiedy zaproszony na obchody 200-lecia Giełdy Filadelfijskiej podczas publicznego wystąpienia założył 50%-owe nasycenie polskiej gospodarki przedsiębiorstwami prywatnymi w dwa lata od jej wprowadzenia, sam nie bardzo w to wierzył.⁶

Do dnia dzisiejszego „ustawa Wilczka” zmieniana była kilkadziesiąt razy. Skutkiem tych wszystkich zmian, czyli wprowadzaniem różnego rodzaju koncesji, zezwoleń i pozwoleń jest to, że z tej ustawy nic nie pozostało. Tą ustawę można nazwać zwykłym dokumentem historycznym.

⁴ Ustawa z dnia 23 grudnia 1988r. o działalności gospodarczej, Dz.U. z 1988r. nr 41, poz.324, Art.1,4,5,7,25.

⁵ H. Stańkiewicz, Mieczysław Wilczek a transformacja gospodarcza w Polsce, http://prestiz.info.pl/Mieczys%C5%82aw_Wilczek_a_transformacja_gospodarcza_w_Polsce,331,617 (data odczytu 14.04.2013)

⁶ Oskar dla „Jego Przedsiębiorczości” Mieczysława Wilczka, http://www.zmojejstrony.info/index.php?numer=4&nume=4&nr=2&ne=2&id_mz=5 (data odczytu 4.01.2013)

Obecnie obowiązuje Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Do dnia dzisiejszego zostało wprowadzone kilkadziesiąt już zmian w tej ustawie. Np. Ustawa z dnia 13 maja 2011 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz niektórych innych ustaw – to jedna z ostatnich zmian wprowadzonych w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej z 2004 roku, które weszły z życie z dniem 1 lipca 2011 r., regulujące funkcjonowanie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), jak i ustawa z dnia 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. z 2011 r. Nr 232, poz. 1378).

Transformacja gospodarcza w Polsce nadal trwa, dlatego też przypuszczać można, że ustawa o swobodzie działalności gospodarczej jeszcze niejednokrotnie się zmieni.

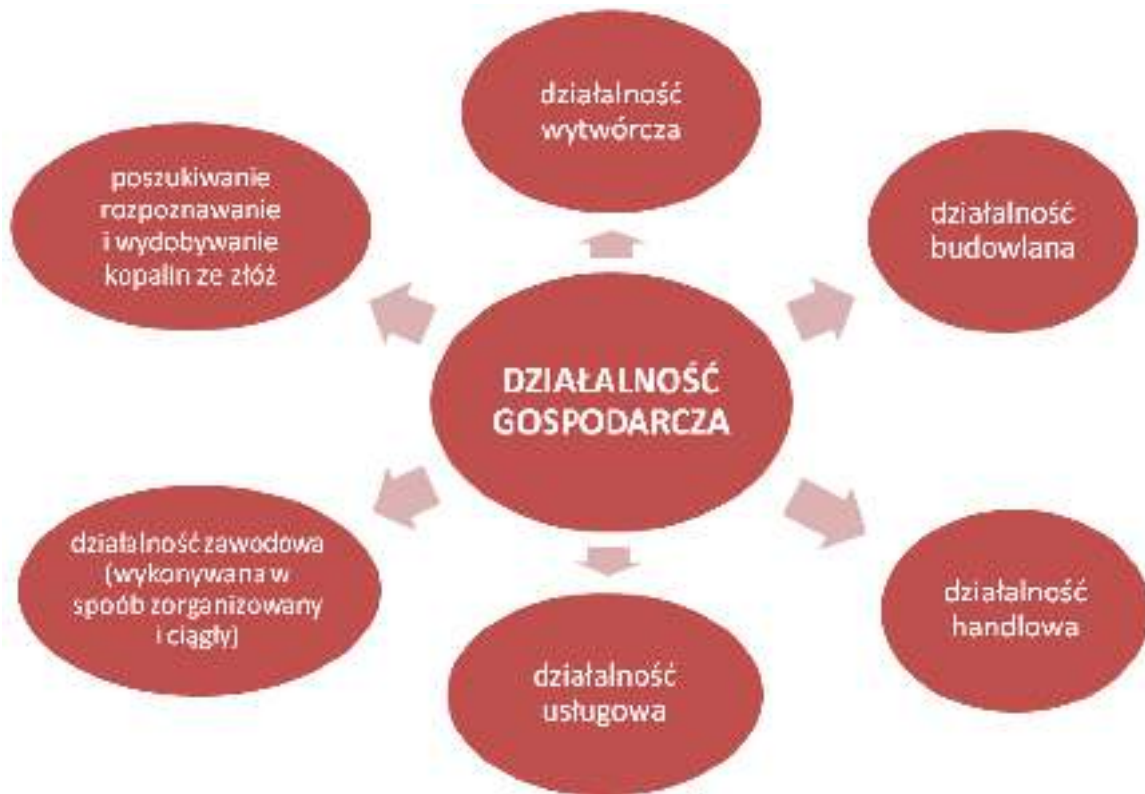
Najlepszą puentą tego rozdziału będą słowa A. Sofuła odnoszące się do „ustawy Wilczka”: Niewielka to była ustawa – raptem 55 artykułów, ale potwierdza tezę, że małe jest piękne. 55 artykułów dało polskiej przedsiębiorczości i polskiej gospodarce takiego kopa, że dzisiejsze wielostronicowe kolejne nowelizacje ustawy o wolności gospodarczej nie dorastają jej do pięt. Może dlatego, że wolność mają tylko w tytule, ale nie w zawartości.⁷

2. Pojęcie działalności gospodarczej w prawie polskim, jej cechy oraz warunki prowadzenia.

Konstytucją działalności gospodarczej w Polsce nazywana jest ustawa, wcześniej już wspomniana, z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Ustawa ta reguluje zasady i warunki podejmowania działalności gospodarczej, rozumianej jako zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Przepisów ustawy nie stosuje się do działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, a także wynajmowanie przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów.⁸

⁷ Komentarz Adama Sofuła: Wilczek wyszedł z mody, <http://www.pb.pl/forum/1571786,80199,komentarz-adama-sofula-wilczek-wyszedl-z-mody> (data odczytu 5.01.2013r.)

⁸ R. Kasterski, Działalność gospodarcza, w: Encyklopedia prawa, Wydawnictwo Szkolne PWN Sp. z o.o., Warszawa - Bielsko-Biała 2009, s.169.

Rys. 1. Schemat pojęciowy - działalność gospodarcza (Źródło: opracowanie własne.)

Działalność gospodarczą, zgodnie z uchwałą siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 1991 r. (sygn. akt III CZP 40/91) wyróżniają następujące specyficzne cechy:

- a) profesjonalny charakter (działalnością gospodarczą jest więc działalność stała i profesjonalna, a nie okazjonalna i amatorska);
- b) podporządkowanie regułom, opłacalności i zysku;
- c) powtarzalność działania (np. seryjność produkcji);
- d) uczestnictwo w obrocie gospodarczym.⁹

Stwierdzić można bez żadnych wątpliwości, że główną charakterystyczną cechą działalności gospodarczej jest jej zarobkowy cel. Wykonywanie działalności gospodarczej powinno być nastawione na zysk, co nie jest równoznaczne z rzeczywistym jego osiągnięciem. Działalność gospodarcza może jedynie wyrównywać koszty, a także przynosić straty, i nie traci przez to swojego charakteru zarobkowego. Niepewność rezultatu ekonomicznego jest wpisana w mechanizmy rynkowe i rozstrzyga o ekonomicznym powodzeniu działalności, która zachowuje swój prawny charakter.¹⁰

⁹ D. Kosacka-Lędziewicz, B. Olszewski, Leksykon działalności gospodarczej, Oficyna Wydawnicza "UNIMEX", Wrocław 2006, s.23.

¹⁰ Prawo gospodarcze. Zagadnienia administracyjnoprawne, pr. zbior. pod red. H. Gronkiewicz-Waltz i M. Wierzbowskiego, LexisNexis Polska Sp. z o.o., s.246.

Zysk powinien być najistotniejszym celem prowadzenia działalności gospodarczej, jednak nie jest to jednoznaczne z tym, że nie może ona spełniać przy okazji innych funkcji. Przedsiębiorcy często świadczą usługi, które są społecznie użyteczne, a nawet pokrywają się z zadaniami przypisanymi przez ustawodawcę władzy publicznej (np. działalność przedsiębiorców energetycznych lub przedsiębiorców zajmujących się transportem osób). Można zaobserwować również zjawisko odwrotne, tj. często realizacja zadań użytecznych społecznie lub ustawowo określonych zadań publicznych wiąże się z pobieraniem opłat za świadczone usługi lub sprzedawane towary. Rozstrzygający o niezarobkowym charakterze takiej działalności jest fakt, że głównym jej celem jest zaspokojenie potrzeb społecznych (czy, szerzej, działalność zarobkowa), a zysk pojawia się jako pewien dodatek.¹¹

Działalność gospodarcza powinna być również wykonywana w zgodzie z zasadą wolności gospodarczej, która dopuszcza nałożenie na przedsiębiorców wymogów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, byleby nie miały one charakteru reglamentacyjnego. Warunki prowadzenia działalności gospodarczej stanowią kategorię obiektywną, stawiając przed podmiotem zamierzającym podjąć działalność gospodarczą wymogi przestrzegania podstawowych i uniwersalnych zasad prowadzenia działalności gospodarczej (zasad gospodarki wolnorynkowej oraz wypływających z powszechnie uznanych wartości) oraz wymagania, których realizacja pozwoli na prowadzenie działalności gospodarczej w sposób bezpieczny dla życia lub zdrowia ludzkiego, dla środowiska naturalnego czy zapewniających bezpieczeństwo obrotu. Przepisy wprowadzające te wymogi znajdują się nie tylko w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej, ale przede wszystkim w przepisach innych ustaw czy aktach wykonawczych do nich. Ponadto w zakres treści warunków prowadzenia działalności gospodarczej wchodzi i te, które są związane tylko z konkretnym rodzajem działalności gospodarczej, zagrażającej określonym wartościom, o ile te wartości nie muszą być chronione za pomocą przepisów reglamentujących. Warunki prowadzenia działalności gospodarczej muszą istnieć w chwili podjęcia tej działalności i istnieć przez cały czas jej prowadzenia. Spełnienie tych warunków jest przedmiotem kontroli wyspecjalizowanych organów administracji gospodarczej.¹²

O kontroli i nadzorze nad działalnością gospodarczą zostanie wspomniane w późniejszej części pracy.

Warunki prowadzenia działalności gospodarczej, których powinien przestrzegać

¹¹ Prawo gospodarcze. Zagadnienia ..., op. cit., s.247.

¹² Kompendium wiedzy administrawisty, pr. zbior pod red. S. Wrzosek, Wydawnictwo KUL, Lublin 2008, s.193.

przedsiębiorca dotyczą np.:

- ochrony zdrowia, które odnoszą się do:
 - zachowania bezpieczeństwa i higieny pracy,
 - przepisów prawa budowlanego,
 - grupy przepisów sanitarnych,
 - przepisów przeciwpożarowych,
 - przepisów związanych z zapewnieniem określonego poziomu obronności państwa,
 - przepisów związanych z koniecznością ochrony środowiska naturalnego,
 - przepisów zmierzających do zapewnienia odpowiedniej jakości produktów,
 - oraz wielu innych przepisów związanych z ochroną zdrowia,
- zasady dobrych obyczajów, która zawiązana jest z wartościami etycznymi, powszechnie uznawanymi wartościami moralnymi;
- działania uczciwego wobec konsumentów, zasady uczciwej konkurencji wobec innych przedsiębiorców.

Przedsiębiorcy muszą zdawać sobie z tego sprawę, że funkcjonowanie w ramach nowoczesnej gospodarki jest związane z koniecznością przestrzegania właśnie wymienionych powyżej warunków. Przestrzeganie ich jest jednym ze źródeł sukcesu.

Trzeba pamiętać, tak jak wcześniej zostało wspomniane, że pojęcie działalności gospodarczej nie jest tożsame z pojęciem przedsiębiorstwa (w języku angielskim undertaking, a także enterprise, economic unit, czy – po prostu – business).

Najkrócej zdefiniowane pojęcie przedsiębiorstwa można znaleźć w Encyklopedii Popularnej PWN:

Przedsiębiorstwo – podmiot gospodarczy wyodrębniony pod względem ekonomicznym, organizacyjnym i prawnym, obejmujący jeden zakład produkcyjny bądź większą ich liczbę.¹³

Definicja przedsiębiorstwa występuje również między innymi w przepisach prawa cywilnego – tam zdefiniowana jest ona szerzej. Definicja zawarta w Kodeksie cywilnym podkreśla odrębność przedsiębiorstwa, które charakteryzuje pewien stopień organizacji. Jednocześnie definicja kodeksowa zawiera katalog składników przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej pod postacią przedsiębiorstwa.

Zgodnie z brzmieniem art. 55¹, przedsiębiorstwo jest zorganizowanym zespołem składników niematerialnych i materialnych przeznaczonym do prowadzenia działalności gospodarczej.

¹³ Encyklopedia Popularna PWN, prac.zbior. pod red. D. Kalisiewicza, Wydawnictwo Naukowe PWN SA, Warszawa 1999, s. 696.

Obejmuje ono w szczególności:

- 1) oznaczenie indywidualizujące przedsiębiorstwo lub jego wyodrębnione części (nazwa przedsiębiorstwa);
- 2) własność nieruchomości lub ruchomości, w tym urządzeń, materiałów, towarów i wyrobów, oraz inne prawa rzeczowe do nieruchomości lub ruchomości;
- 3) prawa wynikające z umów najmu i dzierżawy nieruchomości lub ruchomości oraz prawa do korzystania z nieruchomości lub ruchomości wynikające z innych stosunków prawnych;
- 4) wierzytelności, prawa z papierów wartościowych i środki pieniężne;
- 5) koncesje, licencje i zezwolenia;
- 6) patenty i inne prawa własności przemysłowej;
- 7) majątkowe prawa autorskie i majątkowe prawa pokrewne;
- 8) tajemnice przedsiębiorstwa;
- 9) księgi i dokumenty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.¹⁴

Reasumując, pojęcia działalności gospodarczej nie można więc zastępować pojęciem przedsiębiorstwa, to dwa różne pojęcia.

3. Procedury związane z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej w Polsce

Małe oraz większe przedsiębiorstwa, sklepy czy punkty usług dają zatrudnienie wielu obywatelom, stąd przed państwem staje obowiązek takiego ukształtowania przepisów, by podejmowanie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej było możliwie proste i niesformalizowane. Dla zachowania bezpieczeństwa obrotu, prawo wymaga jednak spełnienia wielu wymogów.¹⁵ Mianowicie, rozpoczęcie działalności gospodarczej wiąże się z dokonaniem pewnych rejestracji. W ten sposób uzyskuje się uprawnienia ogólne, a w razie potrzeby dodatkowe uprawnienia szczegółowe. Uzyskanie tych uprawnień ma na celu w rezultacie, by czynności prawno-gospodarcze, które będą przez przedsiębiorcę wykonywane miały moc prawną. Dlatego też w bieżącym podrozdziale zostaną opisane procedury związane z zakładaniem (rejestracją) i prowadzeniem działalności gospodarczej w Polsce.

¹⁴ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny, Art.55¹

¹⁵ C'odziennik prawny, pr. zbior. pod red. J.Kochanowskiego, Wydawnictwo C.H.Beck, Warszawa 2009, s.393.

3.1 Wybór formy prawnej działalności gospodarczej

Pierwszym krokiem przed rozpoczęciem działań związanych z rejestracją działalności gospodarczej jest zastanowienie się i wybranie formy organizacyjno-prawnej, która będzie najbardziej odpowiednia ze względu na rodzaj działalności, jej rozmiar, sposób finansowania oraz stopień ryzyka do jej prowadzenia.

W polskim systemie prawnym osoba rozpoczynająca działalność ma dużo możliwości wyboru odpowiedniej formy, dzięki której będzie mogła realizować swoje cele gospodarcze, jednak istnieją odrębne przepisy, które mogą wykluczać daną formę prawną dla danego rodzaju działalności gospodarczej (np. banki). Ogólnie mówiąc, podmioty gospodarcze prowadzące działalność w Polsce można podzielić na:

- osoby fizyczne (indywidualni przedsiębiorcy oraz wspólnicy spółek cywilnych);
- osoby prawne (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna, inne podmioty mające osobowość prawną);
- jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej (spółka jawna, spółka partnerska, spółka komandytowa, spółka komandytowo-akcyjna).¹⁶

W zależności od podstawy prawnej działalność gospodarczą można prowadzić na podstawie przepisów:

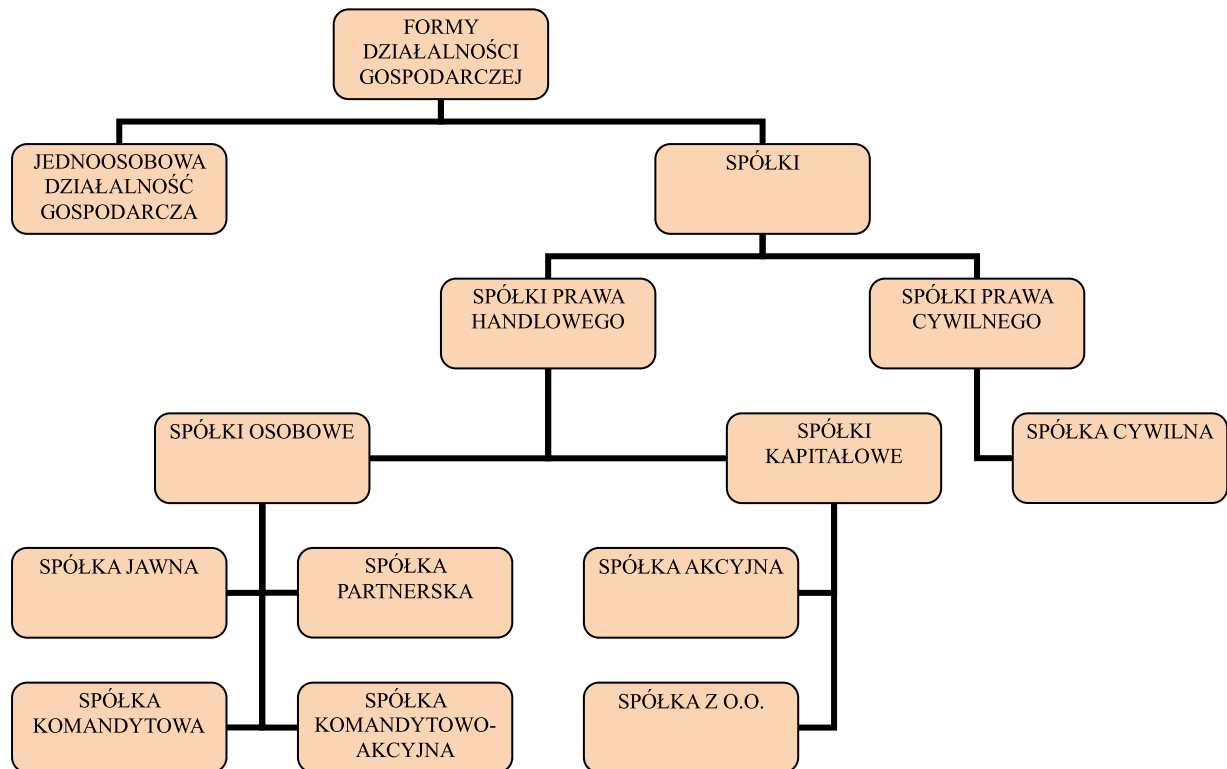
- prawa cywilnego,
- prawa handlowego,
- oraz innych ustaw.

Ustawodawca przewidział również możliwość prowadzenia tzw. działalności paragospodarczej, która polega na tym, że podmiot ją prowadzący realizuje inne zadania społeczne, działalność gospodarczą prowadzi w ograniczonym zakresie po to, aby zdobyć środki na działalność statutową.¹⁷

Rysunek nr 2 prezentuje kształtowanie się form działalności gospodarczej w Polsce, a następnie tabele numer 1 i 2 przedstawiają najbardziej charakterystyczne cechy tych form.

¹⁶ K. Wach, Jak założyć własną firmę w Polsce, Instytut Wspierania Przedsiębiorczości, Kraków 2006, s. 12.

¹⁷ G. Michniewicz, Prawo w działalności gospodarczej, Oficyna Wydawnicza BRANTA 2011, s.44.

Rys. 2. Formy działalności gospodarczej w Polsce (Źródło: opracowanie własne.)

Tabela 1. Charakterystyka form organizacyjno-prawnych w polskim ustawodawstwie.-cz.1

Forma / Kryterium	Indywidualny przedsiębiorca	Spółka cywilna	Spółka jawna	Spółka partnerska
Cel zawiązania	dowolne przedsięwzięcie gospodarcze	dowolne przedsięwzięcie gospodarcze	dowolne przedsięwzięcie gospodarcze	wykonywanie minimum jednego zawodu wolnego
Założyciele (wspólnicy)	osoba fizyczna – właściciel	min.2 osoby fizyczne lub prawne	min. 2 osoby fizyczne lub prawne	min.2 (wyłącznie osoby fizyczne)
Osobowość prawna	nie ma osobowości prawnej	nie ma osobowości prawnej	nie ma osobowości prawnej	nie ma osobowości prawnej
Akt założycielski	brak	umowa pisemna	umowa pisemna	umowa w formie aktu notarialnego
Minimalny kapitał zakładowy	prawo nie określa	prawo nie określa	prawo nie określa	prawo nie określa
Minimalna wysokość wkładu lub udziału	prawo nie określa	prawo nie określa	prawo nie określa	prawo nie określa
Organy	brak	brak	brak	brak (ale umowa może przewidywać zarząd)
Reprezentowanie	właściciel	każdy wspólnik	każdy wspólnik (umowa może przewidywać inaczej)	każdy partner (umowa może przewidywać inaczej)
Podział zysku	cały wypracowany zysk dla właściciela	równy (umowa może przewidywać inaczej)	równy (umowa może przewidywać inaczej)	równy (umowa może przewidywać inaczej)
Odpowiedzialność	całym swoim majątkiem osobistym	całym swoim majątkiem, solidarnie z pozostałymi wspólnikami	całym swoim majątkiem, solidarnie z pozostałymi wspólnikami	każdy partner za swoje poczynania

Źródło: K.Wach, Jak założyć własną firmę w Polsce, Instytut Wspierania Przedsiębiorczości, Kraków 2006, s. 13-14.

Tabela 2. Charakterystyka form organizacyjno-prawnych w polskim ustawodawstwie.-cz.2

Kryterium \ Forma	Spółka komandytowa	Spółka komandytowo-akcyjna	Spółka z o.o.	Spółka akcyjna
Cel zawiązania	Prowadzenia przedsiębiorstwa pod własną nazwą	Prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną nazwą	każdy cel prawnie dopuszczany	prawo nie określa
Założyciele (wspólnicy)	min.2, w tym: komplementariusz, komandytariusz	min.2, w tym: komplementariusz, akcjonariusz	min.1 (ale nie jednoosobowa sp. z o.o.)	min.1 (ale nie jednoosobowa sp. z o.o.)
Osobowość prawna	nie ma osobowości prawnej	nie ma osobowości prawnej	ma osobowość prawną	ma osobowość prawną
Akt założycielski	umowa w formie aktu notarialnego	umowa w formie aktu notarialnego	umowa w formie aktu notarialnego	umowa w formie aktu notarialnego
Minimalny kapitał zakładowy	prawo nie określa	50 000 PLN	50 000 PLN	500 000 PLN
Min. wysokość wkładu lub udziału	prawo nie określa	prawo nie określa	500 PLN	1 grosz
Organy	brak	- walne zgromadzenie; - rada nadzorcza (gdy min. 26 akcjonariuszy)	- walne zgromadzenie wspólników; - rada nadzorcza; - komisja rewizyjna	- walne zgromadzenie akcjonariuszy; - rada nadzorcza; - komisja rewizyjna
Reprezentowanie	każdy komplementariusz (umowa może przewidywać inaczej)	każdy komplementariusz (umowa może przewidywać inaczej)	zarząd	zarząd
Podział zysku	proporcjonalnie do wkładów (umowa może przewidywać inaczej)	proporcjonalnie do wkładów (umowa może przewidywać inaczej)	w stosunku do udziałów	od wartości akcji (umowa może przewidywać inaczej)
Odpowiedzialność	każdy komplementariusz całym swoim majątkiem, każdy komandytariusz tylko do sumy komandytowej	każdy komplementariusz całym swoim majątkiem	spółka do wysokości udziału wspólników oraz majątku spółki	spółka do wysokości majątku

Źródło: K. Wach, Jak założyć własną firmę w Polsce, Instytut Wspierania Przedsiębiorczości, Kraków 2006, s.13-14.

Dla przedsiębiorcy istotne jest, jaką formę działalności przyjmie, z tego względu, iż wybrana forma pociąga za sobą pewne konsekwencje organizacyjne i finansowe. Chodzi tu nie tylko o odpowiedzialność materialną za zobowiązania, ale również o możliwość zaciągnięcia kredytów czy też nawet wcześniej: od posiadanego kapitału, który jest niezwykle istotny przede wszystkim w momencie rozpoczynania działalności gospodarczej.¹⁸

¹⁸ G. Michniewicz, Prawo...,op.cit. s.44.

Na takich samych zasadach jak przedsiębiorcy polscy mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na terytorium Polski przedsiębiorcy:

- z państw członkowskich Unii Europejskiej (UE);
- z państw członkowskich Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
- z państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG);
- z państw, które nie należą do EOG, ale korzystają ze swobody przedsiębiorczości na podstawie umów, które zawarły ze Wspólnotą Europejską.

Zasada ta dotyczy również cudzoziemców, obywateli innych państw niż wymienione powyżej, posiadających zezwolenie na osiedlenie się na terytorium Polski, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, bądź inne zezwolenia na pobyt przewidziane przez polskie prawo.

Inne osoby zagraniczne mają prawo do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej wyłącznie w formie spółki: komandytowej, komandytowo-akcyjnej, z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjnej. Osoby te mają również prawo do przystępowania do takich spółek oraz obejmowania bądź nabywania ich udziałów lub akcji.¹⁹

Pokrótkie mówiąc właściwe dobranie/wybranie formy organizacyjnej prowadzonej działalności pozwoli na osiągnięcie optymalnych zysków, zmniejszenie ryzyka i zwiększenie konkurencyjności.²⁰

3.2 Rejestracja działalności gospodarczej (uzupełnienie wniosku o wpis do CEIDG lub do KRS)

Kilka lat temu chcąc założyć działalność gospodarczą potencjalny przedsiębiorca musiałby odwiedzić sporo urzędów poświęcając na to bardzo dużo czasu. Pierwszym krokiem, jaki należałoby podjąć z jego strony, byłaby rejestracja działalności w Urzędzie Miasta lub Gminy, aby złożyć wniosek o wpis do Ewidencji Działalności Gospodarczej, następnym krokiem byłoby złożenie formularza RG-1 w Urzędzie Statystycznym w celu uzyskania numeru REGON. Po założeniu firmowego konta bankowego i wyrobieniu pieczętki przedsiębiorca zobowiązany byłby udać się do Urzędu Skarbowego, aby złożyć oświadczenie o wyborze formy opodatkowania oraz uzyskać numer NIP. Ostatnim krokiem byłoby zgłoszenie płatnika składek do ZUS'u oraz uzyskanie odpowiednich koncesji, licencji bądź też pozwoleń w zależności od rodzaju działalności.

¹⁹ Prowadzenie działalności gospodarczej w Polsce. Zagadnienia prawne, http://www.kmw-adwokaci.pl/wp-content/uploads/2010/05/Doing_Business_in_Poland-pl-20112.pdf, s.4 (stan odczytu 29.01.2013r.)

²⁰ H. Kałuża, Przedsiębiorczość. Jak założyć i prowadzić własną firmę, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2008, s.97.

Od kilku lat jednak trwają prace nad nowelizacją ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, wprowadzającą znaczne ułatwienia w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej.²¹ Pierwszą taką radykalną zmianą było wprowadzenie od 31 marca 2009 r. tzw. „jednego okienka”. Jedno okienko miało umożliwić załatwienie wszystkich formalności w jednym miejscu czyli w Urzędzie Miasta lub Gminy, za pomocą jednego formularza. Jednak w praktyce wyglądało to inaczej. Osoba, która chciała założyć działalność gospodarczą, oprócz złożenia wniosku EDG-1 w Urzędzie Miasta lub Gminy, musiała również udać się do Urzędu Skarbowego, aby wybrać formę opodatkowania, ale także do ZUS’u w celu zgłoszenia ubezpieczenia. Można stwierdzić, że wniosek EDG-1 był tylko zgłoszeniem identyfikacyjnym, a nie wnioskiem, dzięki któremu wszystko załatwi się w jednym miejscu.

Jednak od 1 lipca 2011 r. w Polsce wprowadzono System Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), tzw. system „zero okienka”. Za pomocą elektronicznego CEIDG można szybko i sprawnie założyć własną działalność gospodarczą oraz uzyskać dostęp do bazy wszystkich zarejestrowanych podmiotów.

W następnych podrozdziałach przedstawiono cały przebieg procesu związanego z rejestracją działalności gospodarczej według nowego systemu.

Pierwszym etapem jest zgłoszenie działalności gospodarczej do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) w przypadku osób fizycznych, chcących prowadzić indywidualną działalność gospodarczą lub w formie spółki cywilnej. W przypadku osób, chcących prowadzić działalność gospodarczą w formie spółki prawa handlowego (jawnej, komandytowej, partnerskiej, komandytowo-akcyjnej, z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjnej) potencjalny przedsiębiorca musi dokonać rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Centralną Ewidencję i Informację o Działalności Gospodarczej prowadzi Minister Gospodarki (uprzednio Ewidencję Działalności Gospodarczej, którą prowadził Wójt, Burmistrz, Prezydent Miasta), natomiast Krajowy Rejestr Sądowy prowadzony jest przez sądy rejonowe właściwe ze względu na siedzibę tworzonej spółki.

Zgłoszenie działalności gospodarczej do CEIDG związane jest z wypełnieniem i złożeniem wniosku CEIDG-1 w Urzędzie Miasta lub Gminy jednym z podanych poniżej trybów postępowania:

➤ Zalogowanie się do CEIDG, wypełnienie wniosku on-line (www.forma.gov.pl) i złożenie

²¹ A. Jeleńska, J. Polańska-Solarz, Własna firma – jak założyć i poprowadzić?, Wszechnica Podatkowa, Kraków 2010, s.16.

(podpisanie) go elektronicznie. (Zakładając konto trzeba potwierdzić swoją tożsamość profilem zaufanym lub certyfikatem zaufanym, następnie należy uzupełnić dane osobowe. Logowanie do konta odbywa się w ten sam sposób. Posiadając już konto, wystarczy tylko wypełnić formularz lub kreator wniosku i złożyć elektronicznie do weryfikacji.)

- Bez logowania się do CEIDG, przygotowanie wniosku on-line i podpisanie go w Urzędzie Miasta lub Gminy. (Sposób ten polega na wypełnieniu wniosku anonimowo on-line. Wniosek ten otrzymuje specjalny kod. W ciągu 7 dni przyszły przedsiębiorca musi potwierdzić wniosek w urzędzie Miasta lub Gminy.)
- Pobranie i złożenie wniosku papierowego w UM lub Gminy. Urząd przekształca go na wniosek elektroniczny.
- Przesłanie wniosku listem poleconym do wybranej gminy. Podpis musi być notarialnie potwierdzony.²²

W związku z uproszczeniem procedur związanych z rejestracją działalności gospodarczej składany wniosek o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) będzie jednocześnie wnioskiem o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej (REGON), zgłoszeniem identyfikacyjnym, bądź aktualizacyjnym, kierowanym do naczelnika właściwego urzędu skarbowego oraz zgłoszeniem płatnika składek albo jego zmiany do ZUS/KRUS. W związku z tym CEIDG będzie zobowiązana do przekazania danych z wniosku pozostałym instytucjom.

Za składany wniosek o wpis do CEIDG nie ma opłaty.

Ewentualna późniejsza zmiana wpisu jest również wolna od opłat.²³

W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej, każdy wspólnik rejestruje się osobno – w urzędzie gminy/miasta. W takich sytuacjach należy również brać pod uwagę możliwość skorzystania z formularza elektronicznego dostępnego na stronie CEIDG.²⁴

Koncepcja powołania CEIDG wzorowana była na znanej już prawu polskiemu instytucji – Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego, funkcjonującej w polskim systemie prawnym od roku 2001.²⁵

Natomiast jeżeli działalność gospodarczą będzie prowadzona w formie spółki prawa handlowego (jawnej, komandytowej, partnerskiej, komandytowo-akcyjnej, z o.o., akcyjnej)

²² CEIDG, <https://prod.ceidg.gov.pl/ceidg.cms.engine/?D;273fb82c-c1db-490b-a5cb-c917f5585cbb> (data odczytu 30.01.2013r.)

²³ Informator dla rozpoczynających działalność gospodarczą, www.is.bialystok.pl, (data odczytu 31.01.2013r.)

²⁴ Tamże.

²⁵ C. Kosikowski, Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Komentarz, LexisNexis, Warszawa 2011 r., s.181.

wówczas trzeba dokonać rejestracji sądowej. Wszystkie w/w spółki powstają dopiero z chwilą wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Postępowanie rejestrowe jest bardzo sformalizowane – wnioski o wpis składa się na specjalnych formularzach określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości. Wzory tych formularzy można znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości (www.ms.gov.pl).²⁶

Ponadto, zgodnie z nowelizacją kodeksu spółek handlowych, od 1 stycznia 2012 r. do rejestracji spółki z o.o. w Polsce wystarczy wypełnienie formularza umowy spółki w Internecie i wysłanie go drogą elektroniczną do sądu rejestrowego. Wpis do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) dokona się automatycznie.²⁷

Dokonując zgłoszenia działalności ważne jest również prawidłowe określenie rodzaju działalności, jaka będzie wykonywana. Służy do tego dokument PKD – Polska Klasyfikacja Działalności, wprowadzona przez Rozporządzenie Rady Ministra z 9 października 1997 roku w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności. Zgodnie z rozporządzeniem, PKD jest umownie przyjętym, hierarchicznie usystematyzowanym podziałem zbioru rodzajów działalności społeczno-gospodarczych, jakie realizują jednostki tworzące gospodarkę narodową. Polska Klasyfikacja Działalności stanowi podstawę klasyfikacji, do której nawiązują inne klasyfikacje, w tym Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług. PKD w swoim zakresie składa się z pięciopoziomowej klasyfikacji, składającej się z: podsekcji, działów, grup, klas i podklas.²⁸

Każda działalność gospodarcza w Polsce ma przypisany kod PKD. Wobec tego, we wniosku CEIDG-1 przyszły przedsiębiorstwa dokonuje wpisu numeru PKD, który odpowiada jego działalności.

3.3. Urząd Statystyczny

Już od kilku lat do GUS-u po dziewięciocyfrowy numer REGON udają się jedynie wspólnicy spółek jawnych. Identyfikator ten nadawany jest firmie, a nie przedsiębiorcy, więc każda spółka posiada tylko jeden taki numer. Aby go uzyskać, należy złożyć druk RG-1 oraz umowę spółki. REGON nadawany jest od razu po złożeniu wniosku. Pozostali przedsiębiorcy otrzymują swój REGON pocztą nie później niż miesiąc od wysłania formularza CEIDG.²⁹

Dzięki temu wizyta pozostałych przedsiębiorców w GUS nie jest potrzebna.

²⁶ Informator dla rozpoczynających działalność gospodarczą, www.is.bialystok.pl, (data odczytu 31.01.2013r.)

²⁷ http://www.pafere.org/userfiles/RAPORT_20121.pdf (data odczytu 1.02.2013r.), cyt. za: J. Beldowski, Administracja przyjazna przedsiębiorcom, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2011, s. 46-47.

²⁸ P. Mućko, A. Sokół, Jak założyć i prowadzić działalność gospodarczą w Polsce i wybranych krajach europejskich, CeDeWu.PL Sp. z o.o., Warszawa 2010, s. 90-91.

²⁹ Tworzenie i prowadzenie firm innowacyjnych. Poradnik dla osób chcących założyć działalność gospodarczą. http://www.kreatorus.szczecin.pl/files/AKTUAL.%20KI_poradnik_Tworzenie%20firm_1.pdf (data odczytu 1.02.2013)

3.4. Urząd Skarbowy

Do wniosku o wpis do CEIDG można dołączyć zgłoszenie rejestracyjne do podatku VAT (formularz VAT-R) oraz potwierdzenie wniesienia opłaty skarbowej (170 zł), ale tylko w przypadku dysponowania podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą kwalifikowanego certyfikatu.³⁰ W takim przypadku wniosek CEIDG-1 jest obecnie wystarczający i nie jest wymagana odrębna wizyta w Urzędzie Skarbowym.

Numer NIP pozostaje niezmienny – osobisty numer staje się numerem firmy w chwili jej powstania, a urząd skarbowy zostaje poinformowany przez urząd miasta bądź też gminy o rozpoczynanej działalności i posiadany przez przedsiębiorcę numerze NIP. Niekiedy wymagane jest posiadanie potwierdzenia nadania numeru NIP. Jeśli zostało ono utracone, to należy wypełnić druk NIP-5 w celu uzyskania jego duplikatu.

Jeśli zakłada się spółkę, to należy w Urzędzie złożyć druk NIP-2 oraz NIP-D³¹.

W CEIDG-1 należy złożyć zgłoszenie w sprawie wyboru formy rozliczenia, metody opłacania zaliczek na podatek oraz zasad prowadzenia księgowości. Natomiast CEIDG-1 nie jest wystarczający do aktualizacji danych w zakresie formy rozliczeń (liniowo, ryczałtem, kartą), prowadzonej księgowości czy też formy przy kontynuacji działalności gospodarczej (prowadząc już działalność, podejmuje się decyzję o zmianie formy rozliczeń). W tym zakresie należy dodatkowo dokonywać zgłoszenia pisemnego, bezpośrednio w organie podatkowym.³²

Obecnie funkcjonują dwa systemy opodatkowania dochodów w Polsce. Uzależnione są one od rodzaju podmiotu objętego opodatkowaniem. Osoby prawne objęte są podatkiem dochodowym od osób prawnych (CIT), natomiast osoby fizyczne – podatkiem dochodowym od osób fizycznych (PIT).

Indywidualna działalność gospodarcza i spółka cywilna mają następujące możliwości wyboru formy opodatkowania:

- karta podatkowa;
- ryczałt od przychodów ewidencjonowanych;
- zasady ogólne – podatkowa księga przychodów i rozchodów (podatek według skali

³⁰ Rejestracja działalności gospodarczej (CEIDG-1), www.mg.gov.pl/Wspieranie+przedsiębiorczosci/Dzialalnosc+gospodarcza+i+e-przedsiębiorczosc/Centralna+Ewidencja+i+Informacja+o+Dzialalnosci+Gospodarczej+CEIDG/Rejestracja+dzialalnosci+gospodarczej+CEIDG-1 (data odczytu 1.02.2013)

³¹ Tworzenie i prowadzenie firm innowacyjnych. Poradnik dla osób chcących założyć działalność gospodarczą. http://www.kreatorus.szczecin.pl/files/AKTUAL.%20KI_poradnik_Tworzenie%20firm_1.pdf (data odczytu 1.02.2013)

³² Zgłoszenie w Urzędzie Skarbowym, http://www.pit.pl/zgloszenie-w-urzedzie-skarbowym--zakladanie-firmy-11*60/ (data odczytu 2.02.2013)

progresywnej, podatek liniowy);

- zasady ogólne – księgowość pełna.

Spółka jawna, spółka partnerska mogą wybrać jedną z następujących form opodatkowania:

- zasady ogólne – podatkowa księga przychodów i rozchodów;

- zasady ogólne – księgowość pełna;

- ryczałt ewidencjonowany.

Spółka komandytowa, spółka komandytowo-akcyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie mają wyboru form opodatkowania – rozliczają się wyłącznie według zasad ogólnych i prowadzą księgowość pełną.

Spółka akcyjna rozlicza się według podatku od osób prawnych, księgowość pełna zgodnie z ustawą o rachunkowości.³³

Opodatkowanie jest niewątpliwie jednym z istotnych czynników wpływających na prowadzenie działalności gospodarczej w Polsce. Wprawdzie eksperci Heritage Foundation docenili, że zarówno podatek dochodowy od osób fizycznych, jak i prawnych został w ostatnim czasie uproszczony, to jednak w dalszym ciągu polski system podatkowy jest bardzo skomplikowany i mało wydajny. Również eksperci OECD za najbardziej palącą kwestię uznali reformę systemu podatkowego.³⁴

3.5 Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)

Wizyta w ZUS jest konieczna, mimo rejestracji w bazie CEIDG. To konsekwencja niedoskonałości nowego systemu, który rejestruje przedsiębiorcę tylko w roli płatnika składek pracowniczych. W związku z powyższym, osoba rozpoczynająca działalność gospodarczą musi się samodzielnie zgłosić do ubezpieczenia. Ten obowiązek powinien być wypełniony przed upływem 7 dni od daty zarejestrowania działalności gospodarczej. Wspomniany termin obejmuje zarówno dni robocze jak i wolne od pracy. Siedmiodniowy okres, którego koniec przypada w weekend jest przedłużany na następny dzień roboczy.

W ramach procedury rejestracyjnej przedsiębiorca musi złożyć jeden z poniższych formularzy:

- ZUS ZUA
- ZUS ZZA

³³A. Miller, Zakładam firmę, w: Kompendium przedsiębiorczości, Wydział Wydawnictw i Poligrafii Centrum Obsługi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Warszawa 2008, s.72.

³⁴Raport 2012. Warunki prowadzenia firm w Polsce, http://www.pafere.org/userfiles/RAPORT_20121.pdf, s.10. (data odczytu 02.02.2013)

Pierwszy z nich ZUS ZUA jest wymagany od osób, które będą opłacać składki z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego i społecznego. ZUS ZZA dotyczy przedsiębiorców, którzy już przekazują składki ubezpieczenia społecznego (np. ze względu na nawiązany stosunek pracy). Osoby należące do tej grupy w ramach działalności gospodarczej będą opłacały tylko ubezpieczenie zdrowotne.

Warto dodać, że osoba podejmująca działalność gospodarczą musi również złożyć formularz ZUS DRA. Wspomniany dokument trzeba dostarczyć po pierwszym okresie rozliczeniowym.³⁵ ZUS DRA – jest to deklaracja zawierająca zbiorcze informacje na temat wszystkich składek ze wszystkich tytułów ubezpieczeń oraz wszystkich osób ubezpieczonych. Na deklaracji ZUS DRA są wykazane składki na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.³⁶

3.6 Wyrobiecie pieczętka

Wyrobiecie pieczętka i posiadanie jej nie wynika z żadnych przepisów prawa. Jednak posiadanie pieczętka w trakcie prowadzenia formalności z założeniem działalności gospodarczej i jej prowadzeniem może okazać się niezbędne.

Pieczętka firmowa potrzebna jest m.in.:

- do rozliczania się z ZUS;
- do wydawania dokumentów sprzedaży;
- do założenia konta bankowego;
- przy odbiorze przesyłki kurierskiej, jeżeli firma będzie korzystała z usług kurierskich.

Właściciel, wyrabiając pieczętkę decyduje jakie dane będą na niej umieszczone. Standardowo powinna ona zawierać:

- nazwę firmy,
- imię i nazwisko przedsiębiorcy,
- adres siedziby firmy,
- NIP,
- REGON,
- dane kontaktowe (numer tel., adres e-mail).

³⁵Przewodnik-krok po kroku zakładamy własną działalność gospodarczą,
http://www.biznes-firma.pl/d.102.Jak_zalozyc_firme.html (data odczytu 2.02.2013)

³⁶ZUS DRA, http://www.infakt.pl/zus_dra (data odczytu 2.02.2013)

3.7 Założenie konta bankowego

Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej³⁷ nakłada na przedsiębiorców obowiązek posiadania rachunku bankowego. Dlatego założenie konta bankowego jest kolejnym ważnym krokiem przy zakładaniu działalności gospodarczej.

Według art. 22 u.o.s.dz.g: dokonywanie lub przyjmowanie płatności związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą następuje za pośrednictwem rachunku bankowego przedsiębiorcy w każdym przypadku, gdy:

- 1) stroną transakcji, z której wynika płatność, jest inny przedsiębiorca oraz
- 2) jednorazowa wartość transakcji, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza równowartość 15 000 euro przeliczonych na złote według średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym dokonano transakcji.

Rachunek bankowy potrzebny jest do rozliczania się z ZUS i Urzędem Skarbowym. Jednak nie istnieje żaden obowiązek używania konta firmowego przy każdej transakcji związanej z prowadzoną działalnością – można używać też prywatnego konta albo chociażby płacić gotówką. Konto firmowe wymagane jest w sytuacji, która opisana jest w u.o.s.dz.g.

3.8 Formy reglamentacji działalności gospodarczej w Polsce

Według art. 6 ust. 1 u.o.s.dz.g podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej jest wolne dla każdego na równych prawach, z zachowaniem warunków określonych przepisami prawa. Od swobody podejmowania i wykonywania tej działalności istnieją jednak wyjątki. Reglamentacja działalności gospodarczej dopuszczalna jest tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny (art. 22 Konstytucji RP). Występujące w Polsce formy ograniczenia wolności gospodarczej to:

- 1) akty administracyjne zezwalające na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub dokonanie czynności gospodarczych (koncesje, zezwolenia, zgody, licencje, pozwolenia);
- 2) żądanie zarejestrowania faktu podjęcia określonej działalności w specjalnym rejestrze;
- 3) żądanie zaangażowania odpowiedniej wielkości kapitału w momencie rozpoczynania działalności gospodarczej;
- 4) żądanie prowadzenia działalności w określonej formie;
- 5) akty normatywne ustalające ceny urzędowe;
- 6) nakaz prowadzenia działalności, pomimo wyrażonej woli jej zakończenia.³⁸

³⁷ Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej z dnia 2 lipca 2004 roku (Dz. U. Nr 173, poz. 1807)

³⁸ Kompendium wiedzy..., op. cit., s. 168.

3.9 Kontrola i nadzór działalności gospodarczej w Polsce

Wraz z dniem 17 stycznia 2013 roku weszła w życie nowelizacja ustawy kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., nr 0, poz. 2). Wspomniany akt prawny w pewnym stopniu uprościł dotychczasowe zasady rejestrowania działalności gospodarczej. Nowe przepisy wyeliminowały bowiem obowiązek zgłaszania nowo utworzonej działalności gospodarczej do Państwowej Inspekcji Pracy i Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Z punktu widzenia przyszłych przedsiębiorców jest to korzystna zmiana.³⁹

W myśl nowelizacji, zarówno PIP, jak i PIS będą uzyskiwać informacje z danych gromadzonych w rejestrze podmiotów prowadzonym przez GUS i danych gromadzonych przez ZUS na kontach płatników, przy czym zarówno GUS, jak i ZUS dane te mają udostępniać z urzędu. Zobowiązane są one do udzielania koniecznych informacji PIP i PIS bezpłatnie, z częstotliwością raz na kwartał.⁴⁰

Jednak kontrola i nadzór tych instytucji nadal obowiązuje.

W u.o.s.dz.g zawarto przepisy, które obowiązują w odniesieniu do wszelkich kontroli przeprowadzonych przez różne organy państwowe i samorządowe. Można wyróżnić następujące rodzaje kontroli:

- 1) kontrolę ogólną
- 2) kontrolę specjalistyczną, realizowaną przez upoważnione organy w zakresie kontroli wykonywania poszczególnych warunków jej prowadzenia, np. kontrola sanitarna, farmaceutyczna, weterynaryjna, jakościowa, skarbowa,
- 3) kontrolę działalności reglamentowanej, polegającej na sprawdzeniu, czy działalność gospodarcza prowadzona jest zgodnie z treścią udzielonej koncesji albo warunkami jej prowadzenia oraz czy działalność ta nie zagraża obronności lub bezpieczeństwu państwa, ochronie bezpieczeństwa lub dóbr osobistych obywateli)⁴¹

Jednak Państwowa Inspekcja Pracy (PIP) i Państwowa Inspekcja Sanitarna (SANEPID), to dwa najbardziej „znane” polskim przedsiębiorcom organy kontroli i nadzoru w Polsce.

Głównym aktem prawnym stanowiącym podstawę działania Państwowej Inspekcji Pracy jest ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. 2007 Nr. 89, poz. 589, z późn. zm.). Oprócz tego, zadania Państwowej Inspekcji Pracy wynikają z wielu innych aktów prawnych rangi ustawowej.

³⁹ Przewodnik- krok po kroku zakładamy własną działalność gospodarczą, http://www.biznes-firma.pl/d.102.Jak_zalozyc_firme.html (data odczytu 2.02.2013)

⁴⁰ K. Romas, Brak obowiązku zgłaszania pracodawcy do PIP i Sanepidu, „Gazeta Podatkowa” 2013, nr 5 (942), s.1.

⁴¹ Kompendium wiedzy...,op.cit., s.175-176.

Organ ten, zgodnie z Art.1 powyższej przytoczonej ustawy, jest organem powołanym do sprawowania nadzoru i kontroli przestrzegania prawa pracy, w szczególności przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudnienia i innej pracy zarobkowej w zakresie określonym w ustawie.

Państwową Inspekcję Pracy tworzą w Polsce:

- Główny Inspektorat Pracy w Warszawie, oraz
- 16 okręgowych Inspektoratów Pracy, znajdujących się w: Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Opolu, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie, Wrocławiu i Zielonej Górze.

Do najważniejszych zadań Państwowej Inspekcji Pracy należą m.in.:

- nadzór i kontrola przestrzegania przepisów prawa pracy, w szczególności przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów dotyczących stosunku pracy, wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, czasu pracy, urlopów, uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, zatrudniania młodocianych i osób niepełnosprawnych;
- kontrola legalności zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, wykonywania działalności oraz kontrola przestrzegania obowiązków, takich jak np.: informowania powiatowych urzędów pracy przez bezrobotnych o podjęciu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności, opłacania składek na Fundusz Pracy;
- kontrola legalności zatrudnienia, innej pracy zarobkowej oraz wykonywania pracy przez cudzoziemców;
- kontrola ewidencji pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze;
- kontrola wyrobów wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku pod względem spełniania przez nie zasadniczych lub innych wymagań, dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, określonych w odrębnych przepisach;
- podejmowanie działań polegających na zapobieganiu i ograniczaniu zagrożeń w środowisku pracy, a w szczególności: badanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy, analizowanie przyczyn chorób zawodowych oraz kontrola stosowania środków zapobiegających wypadkom i chorobom zawodowym;
- udzielanie porad i informacji w zakresie prawa pracy i bezpieczeństwa pracy.⁴²

⁴² Państwowa Inspekcja Pracy. Informator 2013, http://www.pip.gov.pl/html/pl/doc/informator_pip.pdf (odczyt 5.02.2013r.)

Podstawą do przeprowadzenia kontroli w danej firmie jest legitymacja służbowa oraz – gdy kontrolowany jest przedsiębiorca w rozumieniu u.o.s.dz.g – upoważnienie wydane przez głównego lub okręgowego inspektora pracy lub ich zastępców.

Inspektor Państwowej Inspekcji Pracy może:

- swobodnie wejść na teren obiektów i pomieszczeń kontrolowanego;
- przeprowadzać oględziny obiektów, stanowisk pracy, urządzeń;
- żądać udzielania ustnych i pisemnych informacji w sprawach objętych kontrolą, a także wezwać i przesłuchać wszelkie osoby zatrudnione w kontrolowanej firmie;
- domagać się okazania dokumentów, zestawień i obliczeń.⁴³

Nakaz (np. usunięcia stwierdzonych uchybień, wypłaty należnego wynagrodzenia) oraz sprzeciw (np. wobec uruchomienia wybudowanego zakładu z powodu nieuwzględnienia wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy, grożącego życiu i zdrowiu), to dwie formy dyscyplinujące, z których inspektor PIP może skorzystać. Kodeks pracy przewiduje również możliwość nałożenia kary grzywny przez inspektora.

Reasumując, zakres wykonywanych działań Państwowej Inspekcji Pracy jest bardzo obszerny. Stwierdzić można, że inspektorzy pracy mogą skontrolować wszystko to, co ma związek z zatrudnieniem pracowników oraz stworzeniem im odpowiednich warunków pracy.

Natomiast Państwowa Inspekcja Sanitarna (SANEPID) zajmuje się m.in.:

- zapobiegawczym nadzorem sanitarnym (np. uzgadnianiem wymagań higienicznych i zdrowotnych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów budynków oraz dopuszczaniu ich do użytku);
- bieżącym nadzorem sanitarnym, czyli kontrolą przestrzegania przepisów, które określają wymagania higieniczne i zdrowotne;
- wydaniem opinii co do zgodności realizowanych przedsięwzięć i inwestycji z warunkami sanitarnymi obowiązującymi w Unii Europejskiej;
- nadzorem i kontrolą przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy.⁴⁴

Kontrola w Polsce miała tendencję do rozastania się. Liczba organów kontrolnych uprawnionych do kontroli przedsiębiorstw wynosiła ok. 40. Stąd u.o.s.dz.g miała pierwotnie w założeniu ograniczyć liczbę instytucji kontrolnych w Polsce, ale ograniczyła jedynie czas i częstotliwość kontroli, tj. liczbę osób kontrolujących w jednym czasie daną jednostkę (np. inspektor PIP, inspektor SANEPID i może jeszcze inspektor z Urzędu Skarbowego czy ZUS).

⁴³ A.Jeleńska, J.Polańska-Solarz, Własna..., op.cit. s. 110.

⁴⁴ I.Mućko, A.Sokół, Jak założyć..., op.cit., s. 88.

Rozdział 2

Ogólna charakterystyka procedur zakładania działalności gospodarczej oraz jej prowadzenia w wybranych krajach Unii Europejskiej

1. Swoboda działalności gospodarczej w Unii Europejskiej

Wraz z powstaniem Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej w 1958 roku rozpoczął się proces tworzenia wspólnego rynku europejskiego. Jednolity rynek europejski jest rezultatem prowadzonych w latach 80. dyskusji i konsultacji politycznych między krajami członkowskimi, których punktem kulminacyjnym było podpisanie 17 lutego 1986 roku w Luksemburgu – Jednolitego Aktu Europejskiego. Jednolity rynek wewnętrzny zaczął funkcjonować 1 stycznia 1993 roku.

Warto jednak podkreślić, że utworzenie tego jednolitego rynku wewnętrznego było jedynie etapem do dalszej, głębszej integracji europejskiej. W traktacie o utworzeniu Wspólnoty Europejskiej jednolity rynek wewnętrzny jest definiowany jako obszar bez granic wewnętrznych, na którym zostaje zapewniony swobodny przepływ towarów, osób, usług oraz kapitału. Zewnętrznym celem utworzenia rynku wewnętrznego było zwiększenie konkurencyjności Unii Europejskiej, a zwłaszcza jej gospodarki.¹

W nawiązaniu do definicji, w Unii Europejskiej jednolity rynek wewnętrzny jest realizowany zgodnie z czterema fundamentalnymi filarami, które są podstawowymi swobodami, a mianowicie poprzez swobodę przepływu: osób, towarów, kapitału oraz usług.

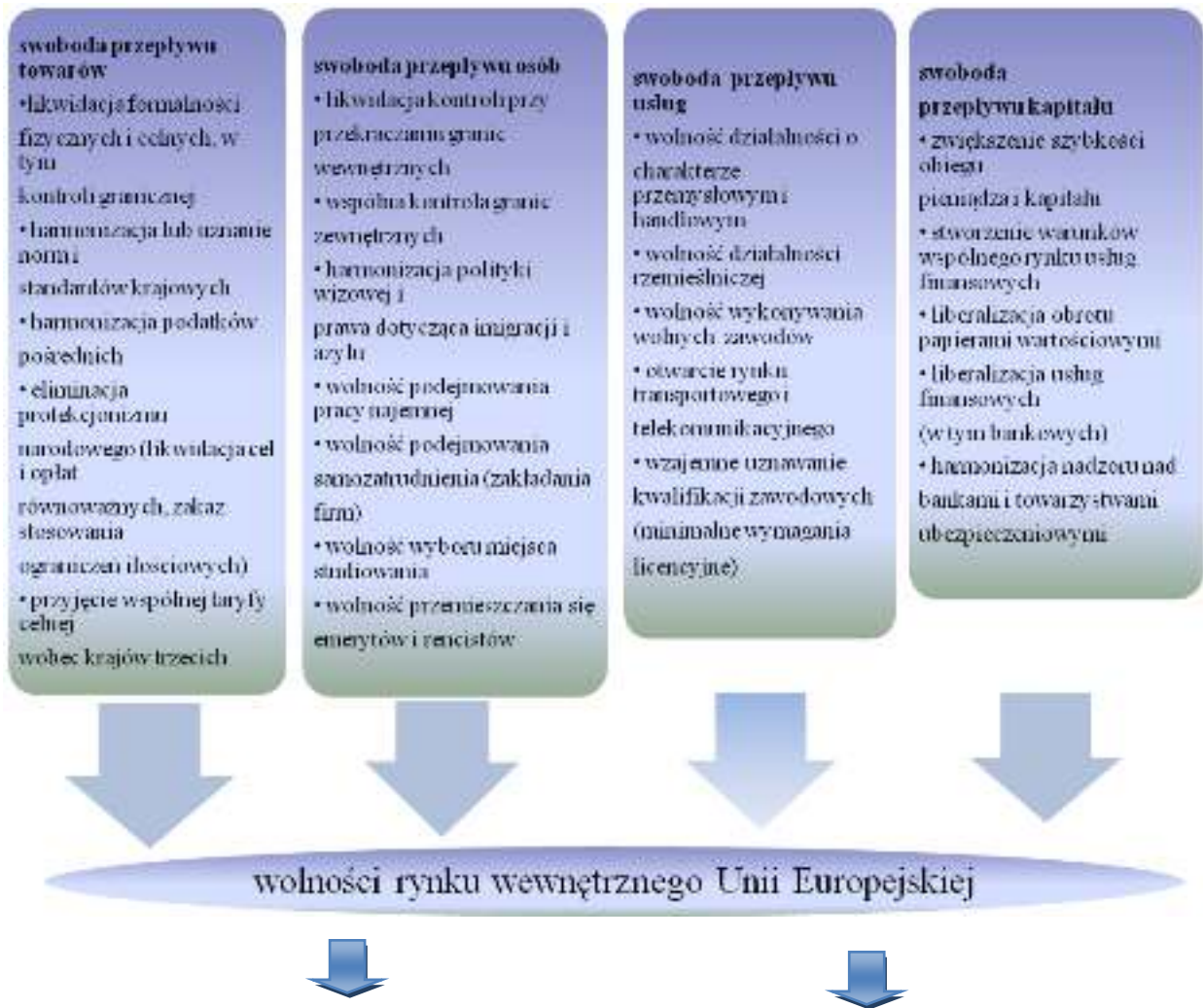
Cztery wolności podstawowe jednolitego rynku są uzupełnione dwoma dodatkowymi swobodami, a mianowicie swobodą zakładania działalności gospodarczej (TWE, art. 43-48) oraz swobodą dostępu do przetargów publicznych, uregulowaną w dwudziestu dyrektywach.² Swobody jednolitego rynku europejskiego ilustruje rysunek nr 3.

Dla życia gospodarczego członków Unii Europejskiej przede wszystkim bardzo ważną rolę odgrywają unijne przepisy dotyczące swobody przedsiębiorczości. Najważniejsze zasady dotyczące tego zagadnienia opisane są w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

¹ K. Wach, Jak założyć firmę w Unii Europejskiej, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2005, s. 17.

² K. Wach, Własny biznes w Unii Europejskiej, Urząd Miasta Krakowa, Kraków 2008, s. 9.

CZTERY SWOBODY PODSTAWOWE JEDNOLITEGO RYNKU EUROPEJSKIEGO

swoboda przedsiębiorczości	swoboda dostępu do przetargów publicznych
• prawo do prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek • prawo do zakładania i zarządzania spółkami • prawo wykupu istniejących przedsiębiorstw • prawo do tworzenia agencji, oddziałów i filii • ochrona własności intelektualnej (znak handlowy, patent europejski)	• eliminacja preferencji krajowych w przetargach nieograniczonych • równe traktowanie podmiotów sektora publicznego i prywatnego • zwiększenie skuteczności wspólnych reguł zakupów publicznych • objęcie działalności gospodarczej podmiotów publicznych zasadami wolnego handlu
swobody uzupełniające jednolitego rynku europejskiego	

Rys. 3. Jednolity rynek wewnętrzny (Źródło: K. Wach, Europejski rynek pracy, Wolters Kluwer Polska, Kraków 2007, s.21)

Według art. 49 (dawnego art. 43 TWE) wersji skonsolidowanej Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej: ograniczenia swobody przedsiębiorczości obywateli jednego Państwa Członkowskiego na terytorium innego Państwa Członkowskiego są zakazane. Zakaz ten obejmuje również ograniczenia w tworzeniu agencji, oddziałów lub filii przez obywateli danego Państwa Członkowskiego, ustanowionych na terytorium innego Państwa Członkowskiego. W związku z powyższym, obywatele państw należących do Unii Europejskiej bez ograniczeń mogą zakładać przedsiębiorstwa na terenie całej wspólnoty europejskiej.

W praktyce swoboda zakładania przedsiębiorstw zapewnia wolność działalności gospodarczej w odniesieniu do:

- wyboru miejsca działalności gospodarczej;
- wyboru formy, w której działalność ta ma być prowadzona;
- traktowania przez państwo inkorporacji nie gorzej niż przedsiębiorców krajowych.

Państwa członkowskie Unii Europejskiej, przyjmujące na swoim terytorium przedsiębiorców z innych krajów Wspólnoty, mogą jednak nakładać na nich określone obowiązki i wymogi. Są to przykładowo obowiązki:

- posiadania przedstawicielstwa w państwie, w którym przedsiębiorca prowadzi działalność główną;
- posiadania w państwie przyjmującym stałego miejsca zamieszkania dla kadry zarządzającej przedsiębiorstwem;
- uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej w państwie przyjmującym;
- przedstawienia w państwie przyjmującym odpowiednich gwarancji należytego prowadzenia działalności gospodarczej;
- posiadania przez przedsiębiorcę określonej formy prawnej firmy, odpowiedniej do prowadzonej przez niego działalności;
- przynależności firmy czy przedsiębiorcy do odpowiedniego samorządu zawodowego.³

Reasumując, przedsiębiorca ma prawo działać tam, gdzie uzna to za korzystniejsze.

³ Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej w UE,
<http://www.cie.gov.pl/www/serce.nsf/0/CA0E5DF24A9A3022C1256F5F002CAB33?Open&RestrictToCategory>
– (data odczytu 1.03.2013)

1.Procedury zakładania działalności gospodarczej oraz jej prowadzenie w wybranych krajach UE

2.1 Niemcy

Tabela 3. Dane podstawowe o Niemczech

	NIEMCY	
Polska nazwa oficjalna	Republika Federalna Niemiec	
Nazwa oryginalna	Bundesrepublik Deutschland	
Rok przystąpienia do Unii Europejskiej	państwo założycielskie (1952)	
Stolica	Berlin	
Waluta	Euro	
Język urzędowy	Niemiecki	
Powierzchnia	356 854 km ²	
Liczba ludności	81 843 743 (2012r.)	
PKB per capital w stosunku do UE-27	121%(2011r.)	
Dług publiczny	81,9 % PKB(2012r.)	
Deficyt/nadwyżka budżetowa	0,2% PKB (2012r.)	
Wskaźnik inflacji	2,1(2012r.)	
Stopa bezrobocia	5,5%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Eurostatu (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>, stan na dzień 26.05.2013r.)

Informacje ogólne o gospodarce niemieckiej: Niemcy to największa gospodarka Europy i trzecia potęga gospodarcza świata.⁴ Według stanu na 1 maja 2012 r. w całych Niemczech było 3,620 mln firm, z tego 2,3 mln jednoosobowych (w tym ok. 160-170 tysięcy założonych przez polskich obywateli), 0,63 mln spółek kapitałowych, 442 tys. spółek osobowych i pozostałych, działających w różnych innych formach prawnych działalności (spółdzielnie, fundacje itp.).⁵ Do najbardziej istotnych gałęzi przemysłu w tym kraju należy przemysł chemiczny i produkcja dóbr konsumpcyjnych.

⁴ K. Wach, Na początek sporo papierkowej roboty, „Rzeczpospolita”, 13 lutego 2004, nr 37, s.B5

⁵ Rynek Niemiecki. Biuletyn informacyjny Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Berlinie za 2012 rok, http://berlin.trade.gov.pl/pl/Biuletyny_WPHI_Berlin/article/detail,8976,Rynek_Niemiecki_-_Biuletyn_informacyjny_za_rok_2012.html (data odczytu 31.05.2013 r.)

Niemcy słyną między innymi z:

- produkcji samochodów i są trzecim na świecie największym producentem samochodów takich jak: Volkswagen, Deimler-Benz, BMW, Mercedes, Opel;
- produkcji maszyn i urządzeń elektrotechnicznych, cenionych na rynkach światowych;
- dużych koncernów, które posiadają siedzibę w Niemczech takich jak: Siemens, AEG;
- dobrze rozwiniętego przemysłu rafineryjnego i petrochemicznego;
- hutnictwa żelaza i metali niezależnych;
- przemysłu stoczniowego i zbrojeniowego;
- produkcji chmielu, z którego wykonywane jest przeszło 5 000 gatunków piwa;
- znakomitych jakościowo wyrobów przemysłowych dzięki swojej solidności i pracowitości.

Tak dobrze funkcjonującą gospodarkę oprócz dużych przedsiębiorstw tworzą także małe i średnie przedsiębiorstwa, które zapewniają trwały i stabilny wzrost.

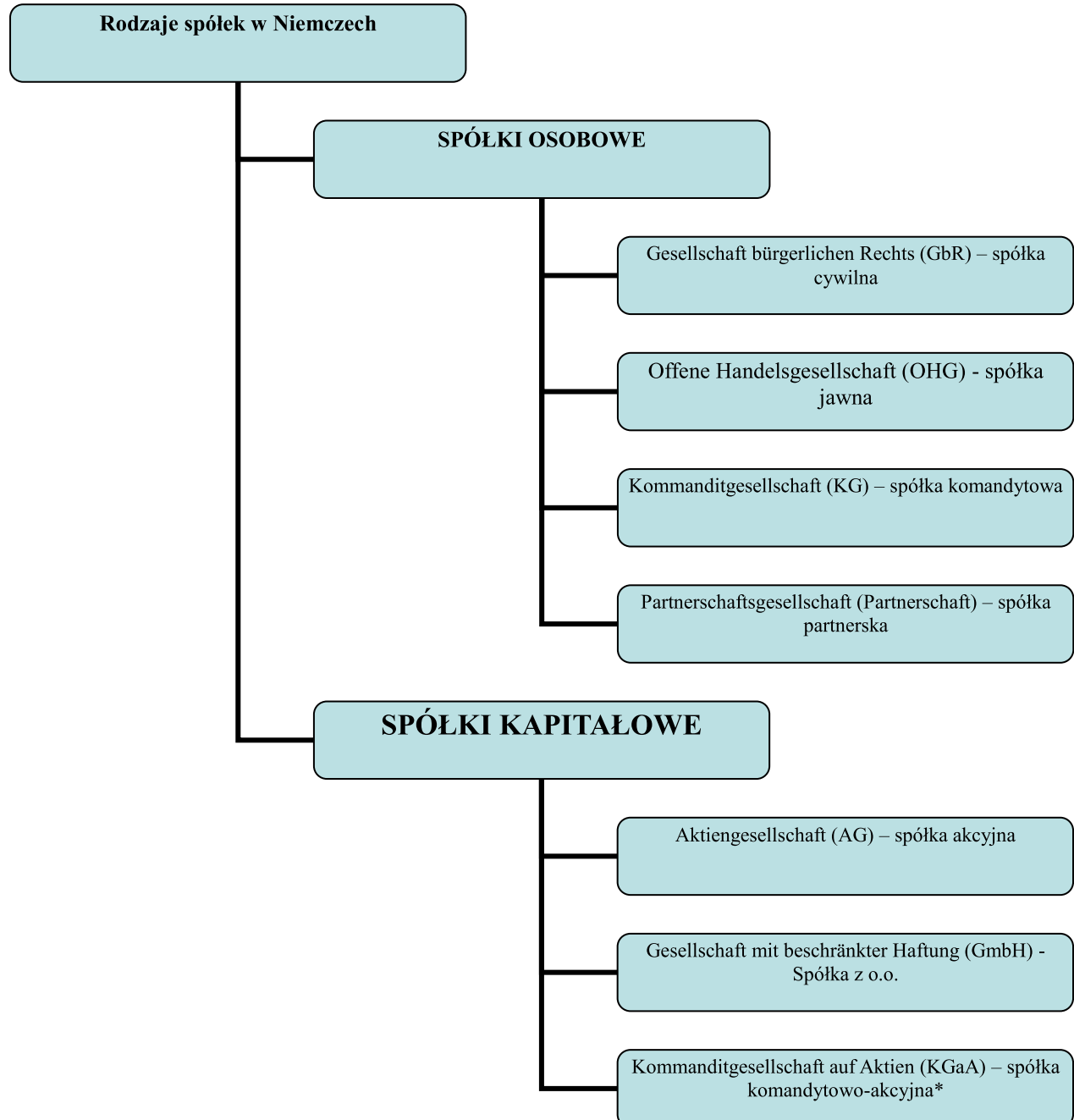
Procedura zakładania działalności gospodarczej w Niemczech jest podobna do procedury zakładania działalności gospodarczej w Polsce. Trzeba przejść podobne nw. etapy.

1. Wybór formy prawnej działalności gospodarczej: w Niemczech można prowadzić taką działalność jako osoba fizyczna (jednoosobowa działalność zarobkowa - Einzelunter-nehmer), ale i w formie spółdzielni, poprzez przedstawicielstwo (Repräsentanz), czy własny oddział (eingetragene Zweigniederlassung) lub filię (Zweigniederlassung), lub w formie spółki.
2. W przypadku obcokrajowców - obowiązkowe jest zgłoszenie się w Urzędzie Meldunkowym (Buergeramt), aby otrzymać zaświadczenie o prawie pobytu.
3. Uzyskanie ewentualnych zezwoleń, koncesji, wymaganych w danej branży.
4. Podpisanie umowy spółki przed notariuszem – w przypadku spółek.
5. Zgłoszenie rozpoczęcia działalności gospodarczej we właściwym dla siedziby firmy Urzędzie ds. Gospodarki lub Urzędzie Porządkowym gminy, bądź też dzielnicy (Gewerbeamt lub Ordnundamt) na specjalnym formularzu (Gewrbeanzeige – Verordnung). Automatycznie zostają poinformowane wtedy o tym fakcie również:
 - właściwy Urząd Skarbowy (Finanzamt);
 - Zawodowe Towarzystwo Ubezpieczeniowe (Berufsgenossenschaft);
 - Urząd Inspekcji Przemysłowej;
 - Izba Przemysłowo-Handlowa lub Izba Rzemieślnicza (każde przedsiębiorstwo musi należeć do jednej z powyższych izb i z tego tytułu opłacać składki członkowskie)
6. Dokonanie wpisu działalności gospodarczej do Rejestru handlowego w Sądzie Rejestrowym (Amtsgericht). Dla spółek osobowych i kapitałowych jest to obowiązkowe,

a w przypadku działalności na własny rachunek – dobrowolne (prawo tego nie obliuguje).

7. Uzyskanie zezwolenia, czyli Karty Rzemieśniczej (Handwerkskarte) lub np. wpisu do Rejestru Rzemiosła, który obejmuje m.in. przedsiębiorców budowlanych.

8. Założenie konta bankowego.⁶

* W Niemczech ze względu na formę bilansu zaliczana do spółek kapitałowych.

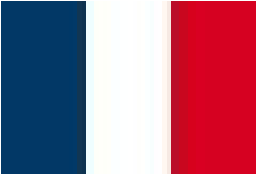

Rys. 4. Rodzaje spółek w Niemczech (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ⁷)

⁶ Założenie działalności gospodarczej w Niemczech, <http://www.eu-go.gov.pl/pl/dla-przedsiębiorcy/rozpoczynam-działalność-gospodarczą/rozpoczynam-działalność-gospodarczą-w-ue/1690-założenie-działalności-gospodarczej-w-niemczech/%3Fshowall%3D1> (data odczytu 1.06.2013r.)

⁷ J. Rakoczy, Działalność gospodarcza na terenie Niemiec. Raport dla MŚP rozważających prowadzenie działalności na terenie Niemiec, Wrocławskie Centrum Transferu Technologii, Wrocław 2012, s.6-7.

2.2 Francja

Tabela 4. Dane podstawowe o Francji

	FRANCJA	
Polska nazwa oficjalna	Republika Francuska	
Nazwa oryginalna	République française	
Rok przystąpienia do Unii Europejskiej	państwo założycielskie (1952)	
Stolica	Paryż	
Waluta	Euro	
Język urzędowy	francuski	
Powierzchnia	550 000 km ²	
Liczba ludności	65 327 724 (2012r.)	
PKB per capital w stosunku do UE-27	108%(2011r.)	
Dług publiczny	90,2 % PKB(2012r.)	
Deficyt/nadwyżka budżetowa	-4,8 %PKB (2012r.)	
Wskaźnik inflacji	2,2(2012r.)	
Stopa bezrobocia	10,2%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostatu (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>, stan na dzień 26.05.2013r.)

Informacje ogólne o gospodarce francuskiej: Francja, członek grupy G8 (najbardziej uprzemysłowionych państw świata) w Europie zajmuje po Niemczech i W. Brytanii 3 miejsce ze swym potencjałem ekonomicznym i 5 w świecie (po gospodarce amerykańskiej, chińskiej, japońskiej, niemieckiej). To kraj, w którym duże znaczenie w strukturze wytwarzania PKB ma handel i usługi, przemysł i turystyka. Francja słynie z produkcji artykułów luksusowych: perfum, kosmetyków i renomowanej odzieży. Ponad 75% energii elektrycznej pochodzi z elektrowni atomowych. Do walorów gospodarki francuskiej można zaliczyć:

- silnie rozwinięty przemysł obronny, lotniczy, samochodowy;
- energetykę atomową;
- prężny sektor wysokich technologii produkcyjnych;
- nowoczesny potencjał usługowy;
- silnie zróżnicowane rolnictwo;
- doskonale rozwiniętą infrastrukturę transportowo-komunikacyjną (autostrady, lotniska, szybka kolej TGV, kanały śródlądowe i drogi morskie);
- doskonale rozwiniętą infrastrukturę hotelarsko-gastronomiczną;

- turystykę (lider światowy - średniorocznie odwiedza ten kraj ok. 75 mln turystów)⁸

Francja, jako kraj uważany za wysoko rozwinięty, w ostatnich czterech kwartałach znajduje się w recesji. Francja ma rekordowe bezrobocie w ostatnim okresie i niski poziom zaufania przedsiębiorstw i konsumentów.⁹ Kraj ten posiada ok. 2 377 297 zarejestrowanych przedsiębiorstw (dane szacunkowe za 2011 rok)¹⁰. Dla porównania w 2010 roku posiadał 2 513 679 zarejestrowanych przedsiębiorstw, czyli prawie o 137 tysięcy więcej.

Formy prawne działalności gospodarczej we Francji¹¹:

1. Samozatrudnienie (auto-entrepreneur)
 - a) Wolne zawody (professions libérales) reglamentowane:
 - Spółka cywilna wolnych zawodów (Société Civile Professionnelle - SCP)
 - Spółka kapitałowa wykonująca wolny zawód (Société d'Exercice Libéral -SEL)
 - b) Wolne zawody niereglamentowane
2. Spółki cywilne (Sociétés Civiles)
3. Spółki handlowe (Sociétés Commerciales)
 - Spółka jawna (Société en Nom Collectif - SNC)
 - Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (Société a Responsabilité Limitée - SARL)
 - Spółka akcyjna (Société Anonyme - SA)
 - Spółka akcyjna uproszczona (Société par Actions Simplifiée - SAS)
 - Spółka europejska (Société européenne - SE)
4. Spółki nieposiadające osobowości prawnej
 - Spółka cicha (société en participation)
5. Inne formy działalności gospodarczej
 - a) Zgrupowanie interesów gospodarczych (Groupement d'Intéret Economique)
 - Firmy zagraniczne zainteresowane działalnością we Francji mogą tu utworzyć swoje: Przedstawicielstwo, Biuro łączności (Bureau de liaison), Oddział (Succursale), Filię (Filiale)

⁸ A. Surmacz, Działalność gospodarcza we Francji, w: Jak zakładać przedsiębiorstwa w krajach europejskich, A.Drab-Kurowska, K.Drela, A.Sokół, A.Surmacz, CeDeWu Sp. z o.o., Warszawa 2012, s.84-85.

⁹ Joe Chal - Francuska gospodarka ponownie w recesji!, <http://joechal.salon24.pl/507733.joe-chal-francuska-gospodarka-ponownie-w-recesji> (data odczytu 1.06.2013r.)

¹⁰ EU SMEs in 2012: at the crossroads Annual report on small and medium-sized enterprises in the EU, 2011/12, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/supporting-documents/2012/annual-report_en.pdf (data odczytu 1.06.2013r.)

¹¹ Krótki przewodnik po rynku francuskim. Wybrane aspekty podatkowe i prawne., http://www.google.pl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CC4QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.paiz.gov.pl%2Ffiles%2F%3Fid_plik%3D15263&ei=EbrAUe2x1cHYtAaH5oHwCg&usq=AFQjCNHvfHRy8ZLeY_8rV-tFDilfXmJHPA&sig2=Q9pQ1nBsuYAVB0mPub00vw&bvm=bv.47883778,d.Yms&cad=rja (data odczytu dnia 3.06.2013r.)

b) Dzierżawa przedsiębiorstwa (location-gérance de fonds de commerce)

Etapy zakładania działalności gospodarczej w Francji. We Francji obowiązuje zasada tzw. jednego okienka. Formalności związane z założeniem działalności można załatwić w CFE - Centrum Formalności Przedsiębiorstw. Przy samozatrudnieniu i spółce handlowej formalności załatwia się w okienku znajdującym się w izbie przemysłowo-handlowej, zaś rejestracji działalności polegającej na wykonywaniu konkretnego zawodu dokonuje się w cechach.

W przypadku członków UE niebędącymi obywatelami Francji, a przebywającymi we Francji dłużej niż 90 dni wymagane jest przedstawienie w CFE kserokopii karty pobytu. Jest tylko jeden problem, CFE nie uruchomi procedury zakładania Firmy bez przedstawienia kserokopii karty pobytu. Osoby, które zakładają spółkę udają się do sądu, gdzie też obowiązuje zasada „jednego okienka”. W sądzie wystarczy przedstawić tylko następujące dokumenty:

- dotyczące danych członków zarządu;
- potwierdzające wpłatę na konto bankowe kapitału spółki;
- poświadczony notarialnie statut spółki.

CFE informuje właściwe urzędy, kontaktując się z przedsiębiorcą, by przesłać dokumenty niezbędne do dokończenia rejestracji. Zarejestrowanie firmy we Francji trwa ok. ośmiu dni.¹² Kilka dni po dokonaniu rejestracji INSEE (Institut national de la statistique et des études économiques) nadaje numer ewidencyjny przedsiębiorstwa – SIRET (Système informatique pour le répertoire des établissements) i SIREN (Système informatique pour le répertoire des entreprises et établissements)¹³. Poza osobistą wizytą w CFE, można też zadeklarować działalność, dokonując formalności przez Internet (www.lautoentrepreneur.fr), wypełniając deklarację i wysyłając ją elektronicznie lub wysyłając pocztą wydrukowany formularz.

Każdy rozpoczynający prowadzenie działalności zobowiązany jest wносить składkę na ubezpieczenia społeczne. Od 1 stycznia 2013 we Francji składki wzrosły o 2-3%, zależnie od wykonywanej działalności i wynoszą odpowiednio¹⁴:

- 14 % dla firm prowadzących głównie działalność handlową
- 21,3 % dla wolnych zawodów podlegających CIPAV (Caisse Interprofessionnelle de Prévoyance et d'Assurance Vieillesse)
- 24,6 % dla firm usługowych i wolnych zawodów podlegających RSI (Régime Social des Indépendants)

¹² Francja, <http://www.firma-w-ue.com/francja.html> (data odczytu 4.06.2013r.)

¹³ Przedsiębiorca indywidualny – Auto-entrepreneur, <http://strefapl.com/PL/strefa-administracji/praca/30-przedsiębiorca-indywidualny-auto-entrepreneur> (data odczytu 05.06.2013r.)

¹⁴ Auto-entrepreneur – jakie zmiany w 2013?, <http://strefapl.com/PL/strefa-biznesu/prawo/432-auto-entrepreneur-zmiany-2013> (data odczytu 05.06.2013)

W razie samozatrudnienia jest możliwość zryczałtowania tych stawek w pierwszych 2 latach działalności (zależnie od przychodu), są też ulgi w opłacaniu składek, np. dla bezrobotnych rozpoczynających działalność i osób osiągających przychody poniżej założonego progu.¹⁵

2.3 Wielka Brytania

Tabela 5. Dane podstawowe o Wielkiej Brytanii

	WIELKA BRYTANIA	
Polska nazwa oficjalna	Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii	
Nazwa oryginalna	United Kingdom of Great Britain	
Rok przystąpienia do Unii Europejskiej	1973	
Stolica	Londyn	
Waluta	funt szterling (£)	
Język urzędowy	angielski	
Powierzchnia	244 820 km ²	
Liczba ludności	62 989 551 (2012r.)	
PKB per capital w stosunku do UE-27	109%(2011r.)	
Dług publiczny	90,0 % PKB(2012r.)	
Deficyt/nadwyżka budżetowa	-6,3% PKB (2012r.)	
Wskaźnik inflacji	2,8(2012r.)	
Stopa bezrobocia	7,9%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Eurostatu (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>, stan na dzień 26.05.2013r.)

Informacje ogólne o gospodarce brytyjskiej: Wielka Brytania jest jednym z najważniejszych na świecie centrów finansowych i handlowych. Usługi, zwłaszcza bankowość, ubezpieczenia i usługi biznesowe stanowią największą część brytyjskiego PKB (76% w 2008 r.) i zatrudniają 80% ogółu siły roboczej. Produkcja przemysłowa, gdzie najważniejsze gałęzie przemysłu to: produkcja maszyn i urządzeń, sprzętu elektrycznego, wyposażenia dla kolejnictwa, przemysł stoczniowy, lotniczy, produkcja pojazdów silnikowych i części do nich, sprzętu elektronicznego i telekomunikacyjnego, przemysł metalurgiczny, chemiczny, wydobywanie węgla i ropy, produkcja papieru, przetwórstwo żywności i przemysł tekstylny, stopniowo traci

¹⁵ Założenie działalności gospodarczej we Francji, <http://www.eu-go.gov.pl/pl/dla-przedsiębiorcy/rozpoczynam-działalność-gospodarczą/rozpoczynam-działalność-gospodarczą-w-ue/194-złożenie-działalności-gospodarczej-we-francji/> (data odczytu 7.06.2013)

na znaczeniu, wnosząc do brytyjskiego PKB wkład w wysokości 23% i zatrudniając 18% łącznej liczby pracujących. Rolnictwo, którego wkład w PKB wynosi 1%, jest nowoczesne, wysoce zmechanizowane i zatrudnia 1,5% wszystkich pracowników, zapewniając ok. 60% zapotrzebowania kraju na żywność.¹⁶

Pod względem PKB Wielka Brytania zajmuje 7 miejsce na świecie i 3 w Europie, zaraz po gospodarce Niemiec i Francji.¹⁷ Kraj ten zajmuje pierwsze miejsce w Europie pod względem napływu nowych inwestycji i jest miejscem przyciągania coraz większej liczby inwestorów. W ciągu ostatnich ponad dwudziestu lat, zaczynając od rządów M. Thatcher, konsekwentnie prywatyzowano wiele przedsiębiorstw państwowych i obecnie udział państwowych przedsiębiorstw w gospodarce jest minimalny.¹⁸

W 2011 roku w U.K istniało 1 648 933 zarejestrowanych przedsiębiorstw¹⁹.

Formy prawne działalności gospodarczej w Wielkiej Brytanii²⁰:

Istnieje kilka podstawowych form prowadzenia działalności gospodarczej:

1. **Jednoosobowa działalność gospodarcza - sole trader**

Jest odpowiednikiem działalności gospodarczej w Polsce, należy do najprostszycch form prowadzenia działalności w Wielkiej Brytanii.

2. Spółki korporacyjne / kapitałowe:

a) **Private company limited by shares - sp. z o.o. do wysokości udziałów**

Odpowiedzialność finansowa udziałowców ogranicza się do wysokości wniesionych wkładów. Udziały spółki nie są dostępne w ofercie publicznej.

b) **Private company limited by guarantee – sp. z o.o. do wysokości poręczenia**

Ten rodzaj spółki nie posiada kapitału akcyjnego, a jej udziałowcy są raczej poręczycielami niż akcjonariuszami. Wysokość poręczenia jest ustalona dla każdego z udziałowców spółki.

c) **Private unlimited company**

Udziałowcy tego typu spółki ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania powstałe w wyniku

¹⁶ Gospodarka brytyjska, http://londyn.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/informacje_ekonomiczne/gospodarka_brytyjska/ (data odczytu 7.06.2013r.)

¹⁷ Ranking 50 największych gospodarek świata 2012, <http://budownictwo.inzynieria.com/cat/19/art/32037/ranking-50-najwiekszych-gospodarek-swiata-2012> (data odczytu 8.06.2013r.)

¹⁸ Informacje ogólne o Anglii, <http://www.england.pl/informacje/informacje-ogolne-o-anglii.html> (data odczytu 8.06.2013)

¹⁹ Informacje ogólne o Anglii, <http://www.england.pl/informacje/informacje-ogolne-o-anglii.html> (data odczytu 8.06.2013)

²⁰ EU SMEs in 2012: at the crossroads Annual report on small and medium-sized enterprises in the EU, 2011/12, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/supporting-documents/2012/annual-report_en.pdf (data odczytu 9.06.2013r.)

²⁰ Procedury rejestracji działalności gospodarczej w Wielkiej Brytanii, http://london.trade.gov.pl/pl/PrzewodnikporynkuWB/article/detail,97,Rejestracja_dzialalnosci_gospodarczej.htm (data odczytu 9.06.2013r.)

prowadzenia działalności całym swoim majątkiem. Spółka może, ale nie musi, posiadać kapitał akcyjny. W związku z tym, iż odpowiedzialność udziałowców za zobowiązania spółki nie jest ograniczona, wymogi co do upubliczniania informacji na jej temat są ograniczone.

d) Public limited company

Odpowiedzialność finansowa udziałowców ogranicza się do wys. wniesionych wkładów. Udziały spółki są dostępne w ofercie publicznej. Wymóg minimalnego kapitału 50 000 GBP.

3. Spółki partnerskie Partnership - spółka partnerska

Jest to wspólna działalność dwóch lub więcej podmiotów, którzy razem zarządzają spółką, solidarnie odpowiadają za zobowiązania powstałe w wyniku prowadzenia działalności całym swoim majątkiem i partycypują w podziale zysku. Spółka ta nie posiada osobowości prawnej (za wyjątkiem spółek utworzonych na terenie Szkocji).

a) Limited liability partnership - spółka partnerska z ograniczoną odpowiedzialnością

Jest to forma pośrednia pomiędzy spółką kapitałową, a spółką partnerską. Partnerzy partycypują w zyskach i obowiązkach, natomiast odpowiedzialność za zobowiązania spółki ograniczona jest do wysokości wniesionych wkładów oraz udzielonych poręczeń. Spółki typu LLP rejestrowane są przez Companies House. Rejestracja spółki partnerskiej z ograniczoną odpowiedzialnością jest droższa i bardziej skomplikowana niż rejestracja spółki partnerskiej. Prowadzenie spółki LLP nakłada także na partnerów dodatkowe obowiązki np. składania dokumentów finansowych do *Companies House*, audytowania sprawozdań finansowych. Ta forma prawna wykorzystywana jest do prowadzenia firm prawniczych czy audytorskich.

4. Oddziały spółek zagranicznych – branch

Procedury związane z zakładaniem jednoosobowej działalności gospodarczej w UK ²¹:

- By móc zarejestrować jednoosobową działalność gospodarczą należy posiadać numer ubezpieczenia społecznego National Insurance Number. (numer ten można uzyskać po rozmowie w lokalnym oddziale Ministerstwa Pracy i Emerytury - Department for Work and Pensions, np. w takich oddziałach jak: Social Security Office lub JobCentrePlus)
- Rejestracja w HM Revenue & Customs (rejestracji tej można dokonać:
 - listownie, przesyłając formularz CWF1 do siedziby HM R&C;
 - za pośrednictwem Internetu, wykorzystując oprogramowanie na stronie HM R&C;
 - lub telefonicznie)

Działalność jednoosobową należy zgłosić do rejestracji niezwłocznie po rozpoczęciu

²¹ Procedury rejestracji działalności gospodarczej w Wielkiej Brytanii,
http://london.trade.gov.pl/pl/PrzewodnikporynkuWB/article/detail,97,Rejestracja_dzialalnosci_gospodarczej.htm
(data odczytu 9.06.2013r.)

działalności (w razie niedopilnowania tego obowiązku ponosi się karę w wys. 100 funtów). Obowiązkiem osoby samozatrudnionej jest również odprowadzanie składek na ubezpieczenie społeczne oraz rozliczenie podatku dochodowego od osób fizycznych. W związku z tym, taka osoba zobowiązana jest do prowadzenia odpowiedniej dokumentacji finansowej.²²

2.4 Włochy

Tabela 6. Dane podstawowe o Włoszech

	WŁOCHY	
Polska nazwa oficjalna	Republika Włoska	
Nazwa oryginalna	Repubblica italiana	
Rok przystąpienia do Unii Europejskiej	państwo założycielskie (1952)	
Stolica	Rzym	
Waluta	Euro	
Język urzędowy	Włoski	
Powierzchnia	301 263 km ²	
Liczba ludności	60 820 696 (2012r.)	
PKB per capital w stosunku do UE-27	100%(2011r.)	
Dług publiczny	127,0 %PKB(2012r.)	
Deficyt/nadwyżka budżetowa	-3,0 %PKB (2012r.)	
Wskaźnik inflacji	3,3(2012r.)	
Stopa bezrobocia	10,7%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Eurostatu (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>, stan na dzień 26.05.2013r.)

Informacje ogólne o gospodarce włoskiej: Włochy należą do ścisłej czołówki państw europejskich pod względem poziomu rozwoju, którego motorem są takie firmy, jak: Pirelli czy Armanii. Wysokie tempo rozwoju udaje się osiągnąć, pomimo wyraźnej dysproporcji regionów kraju – bogata północ i biedne południe (od Neapolu).

Do najważniejszych gałęzi przemysłu we Włoszech należą:

- przemysł maszynowy
- przemysł metalowy

²² Procedury rejestracji działalności gospodarczej w Wielkiej Brytanii http://london.trade.gov.pl/pl/PrzewodnikporynkuWB/article/detail,97,Rejestracja_dzialalnosci_gospodarczej.htm (data odczytu 9.06.2013r.)

- przemysł włókienniczy
- przemysł odzieżowy i skórzany
- przemysł spożywczy
- przemysł hutniczy

Mediolan, Turyn, Genua, Neapol, Tarent, Palermo i Katania – to główne ośrodki przemysłowe tego kraju.²³

Rolnictwo również odgrywa bardzo ważną rolę w tym kraju, pomimo, że jest to kraj bardzo uprzemysłowiony. Charakteryzuje się dużą ilością małych gospodarstw. We Włoszech uprawia się: kukurydzę, jęczmień, owies, buraki cukrowe, ziemniaki, tytoń, winorośl, oliwki, owoce cytrusowe oraz warzywa. Hoduje się również bydło i trzodę chlewną na północy kraju. Na Nizinie Padańskiej rozwinięta jest hodowla jedwabników.²⁴

Według danych ECORYS, dotyczących 2011 roku, we Włoszech istnieje 3 813 811 zarejestrowanych przedsiębiorstw.²⁵

Formy prawne działalności gospodarczej we Włoszech²⁶:

1. Spółki osobowe:

- ✓ Spółka zwykła (*società semplice*)
- ✓ Spółka we wspólnym imieniu (*Società in nome collettivo, S.n.c.*)
- ✓ Zwykła spółka komandytowa (*Società in accomandita semplice, S.a.s*)

2. Spółki kapitałowe:

- Spółka akcyjna (*società per azioni, S.pA.*)
- Spółka komandytowo-akcyjna (*Società in accomandita per azioni, S.a.p.a*)
- Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (*società a responsabilità limitata, s.r.l.*)

3. Firmy indywidualne (*ditte individuali*)

4. Spółki spółdzielcze (*società cooperative a responsabilità limitata S.a R.L*)

5. Oddział – (*Sede secondaria di società estera*)

6. Biuro przedstawicielskie (*rappresentanza*)

Najbardziej popularnymi formami prawnymi dla prowadzenia działalności gospodarczej we Włoszech są spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki akcyjne.

²³ A. Surmacz, *Działalność gospodarcza...*, op.cit, s. 221-222.

²⁴ Tamże, s.222.

²⁵ EU SMEs in 2012: at the crossroads Annual report on small and medium-sized enterprises in the EU, 2011/12, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/supporting-documents/2012/annual-report_en.pdf (data odczytu 10.06.2013r.)

²⁶ Formy prowadzenia działalności gospodarczej we Włoszech, http://www.roma.trade.gov.pl/pl/przewodnik/article/detail,44,Formy_prowadzenia_dzialalnosci_gospodarczej.html (data odczytu 10.06.2013r.)

Etapy zakładania działalności gospodarczej we Włoszech:

We Włoszech, aby założyć działalność gospodarczą, wystarczy posiadać podpis elektroniczny oraz adres poczty elektronicznej PEC, dzięki czemu można złożyć Comunicazione Unica (czyli zbiór dokumentów elektronicznych) on line w jednym tylko urzędzie – rejestrze spółek izby handlowej.

Na Comunicazione Unica składają się:

- dokument zawierający dane wnioskodawcy, przedmiot sprawy oraz reasumujący wnioski złożone do zainteresowanych instytucji;
- formularze do rejestru firm (Registro delle Imprese);
- formularze do urzędu skarbowego (Agenzia delle Entrate);
- formularze do INPS;
- formularze do INAIL.

Dzięki ComUnica przedsiębiorca podejmuje poniższe działania w formie elektronicznej:

- wypełnia wniosek o przyznanie codice fiscale/p IVA;
- wypełnia wniosek o wpis do rejestru w izbie handlowej;
- przedstawia Comunicazione Unica (do której dołącza formularze do INPS i do INAIL);
- składa podpis elektroniczny na dokumentach;
- wysyła dokumenty do izby handlowej.

Izba handlowa przekazuje informacje o rozpoczęciu działalności gospodarczej dalszym zainteresowanym instytucjom: urzędowi skarbowemu, zakładowi ubezpieczeń społecznych oraz zakładowi ubezpieczeń z tytułu wypadków przy pracy.

Po przekazaniu całej powyższej dokumentacji, izba handlowa wysyła automatycznie na adres poczty elektronicznej PEC (Posta Elettronica Certificata – Poczta Elektroniczna Certyfikowana) potwierdzenie nadania numeru sprawy (ricevuta di protocollo) oraz potwierdzenie otrzymania dokumentacji – Comunicazione Unica. W ciągu 5 dni właściwa izba handlowa wysyła informację o wpisie spółki do rejestru na adres poczty elektronicznej PEC spółki oraz na adres nadawcy dokumentacji. W ciągu 7 dni czynią to natomiast poszczególne zainteresowane instytucje, wysyłając informacje do spółki i do rejestru firm.²⁷

²⁷ Broszura informacyjna w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej na rynku Republiki Włoskiej, polska.trade.gov.pl/pl/przewodniki/article/detail,302,PRZEWODNIK_PROWADZENIA_I_REJESTRACJI_DZIAALNOSCI_GOSPODARCZEJ_NA_44_RYNKACH.html (data odczytu 10.06.2013r.)

2.5 Hiszpania

Tabela 7. Dane podstawowe o Hiszpanii

	HISZPANIA	
Polska nazwa oficjalna	Królestwo Hiszpanii	
Nazwa oryginalna	Reino de España	
Rok przystąpienia do Unii Europejskiej	1986	
Stolica	Madryt	
Waluta	Euro	
Język urzędowy	hiszpański	
Powierzchnia	504 782 km ²	
Liczba ludności	46 196 276 (2012r.)	
PKB per capital w stosunku do UE-27	98%(2011r.)	
Dług publiczny	84,2% PKB(2012r.)	
Deficyt/nadwyżka budżetowa	-10,6 % PKB (2012r.)	
Wskaźnik inflacji	2,4(2012r.)	
Stopa bezrobocia	25,0%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Eurostatu (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>, stan na dzień 26.05.2013r.)

Informacje ogólne o gospodarce hiszpańskiej: Hiszpania jako trzeci największy kraj UE jest ważnym ogniwem jej ekonomii. Posiada 2 470 979 zarejestrowanych przedsiębiorstw.²⁸ Przez wiele dziesięcioleci XX w. Hiszpania była uważana za kraj rolniczy. W połowie ub. stulecia, pod koniec dyktatury gen. Franco, za sprawą otwarcia na przemysł turystyczny nastąpiło przeobrażenie gospodarki w bazującą na sektorze usługowym. Z nastaniem ery "prosperity" Hiszpanie przeobrazili się w społeczeństwo konsumpcyjne. Sytuacja ta sprzyjała m.in. powstaniu wielkich sieci handlowych takich jak Mercadona i El Corte Inglés, które do dziś są największymi pracodawcami w Hiszpanii. Niekwestionowanym liderem w generowaniu zysków jest przedsiębiorstwo telekomunikacyjne Telefonica. Kolejni giganci hiszpańskiej gospodarki to firmy z sektora paliwowego (Cepsa, Repsol) i banki (Caixa, Santander). Kraj ten nigdy nie należał do wysoko uprzemysłowionych, mimo silnie rozwiniętego przemysłu włókienniczego, metalurgicznego, górniczego, stoczniowego. Miejsce podupadających przedsiębiorstw zajęły duże międzynarodowe koncerny, działające głównie w branży

²⁸ EU SMEs in 2012: at the crossroads Annual report on small and medium-sized enterprises in the EU, 2011/12, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/supporting-documents/2012/annual-report_en.pdf (data odczytu 11.06.2013r.)

motoryzacyjnej i spożywczej. Jest liderem w wytwarzaniu energii słonecznej i wiatrowej.²⁹

Formy prawne działalności gospodarczej w Hiszpanii³⁰:

Formy działalności gospodarczej prowadzonej przez osoby fizyczne:

- Jednoosobowa działalność gospodarcza (AUTÓNOMO)
- Spółka cywilna (SOCIEDAD CIVIL)
- Wspólnota mienia (COMUNIDAD DE BIENES)

Działalność gospodarcza prowadzona w formie spółek prawa handlowego:

- Rodzaje spółek prawa handlowego:
 - Spółki osobowe:
 - ✓ Spółka wieloosobowa (SOCIEDAD COLECTIVA)
 - ✓ Spółka komandytowa (SOCIEDAD COMANDITARIA)
 - ✓ Spółka pracownicza (SOCIEDAD LABORAL)
 - Spółki handlowe:
 - ✓ Spółka Akcyjna (SOCIEDAD ANÓNIMA)
 - ✓ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (SOCIEDAD LIMITADA)
 - ✓ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nowe przedsiębiorstwo (SOCIEDAD LIMITADA NUEVA EMPRESA, SLNE)
 - ✓ Spółka Europejska (SOCIEDAD ANÓNIMA EUROPEA, S.E)
 - ✓ Spółka Zawodowa (SOCIEDAD PROFESIONAL, SP)
 - Specjalne spółki handlowe
 - ✓ Spółdzielnia (SOCIEDAD COOPERATIVA)
 - ✓ Spółka gwarancji wzajemnej (SOCIEDAD DE GARANTÍA RECÍPROCA)
 - ✓ Spółka ryzyka kapitałowego (SOCIEDAD DE CAPITAL-RIESGO)
 - ✓ Grupa zysku ekonomicznego (AGRUPACIÓN DE INTERÉS ECONÓMICO)
 - ✓ Spółka inwestycyjna (SOCIEDADES DE INVERSIÓN MOBILIARIA)

Etapy zakładania działalności gospodarczej w Hiszpanii: Obywatele państw członkowskich UE mogą na takich samych zasadach zakładać działalność gospodarczą w Hiszpanii, jak obywatele tego kraju. Muszą jedynie pamiętać o tym, że zobowiązani są przed rejestracją swej działalności wystąpić o dwa numery, tj.:

²⁹ Gospodarka Hiszpanii, <http://www.hiszpania-portal.pl/biznes/gospodarka-hiszpanii.html> (data odczytu 11.06.2013r.)

³⁰ Przewodnik zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej w Hiszpanii, www.eksporter.gov.pl (data odczytu 12.06.2013r.)

- NIE tzn. Número de Identificación de Extranjeros - Numeru Identyfikacyjnego Obco-krajowca tzn. NIE (w przypadku osób fizycznych) lub NIF tzn. Número de Identificación Fiscal - Numer Identyfikacji Podatkowej (w przypadku osób prawnych),
- NSS tzn. Número de Seguridad Social - Numer Ubezpieczenia Społecznego w celu rozliczeń z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych.

Okres oczekiwania na powyższe dokumenty to:

- NIE – w zależności od miasta do 3 miesięcy,
- NIF – dokument ten wydawany jest w tym samym dniu, jednak na oficjalne pisemne potwierdzenie czeka się ok. tygodnia,
- NSS - okres oczekiwania na uzyskanie powyższego numeru wynosi do 45 dni.³¹

Tabela 8. Zakładanie jednoosobowej działalności gospodarczej i spółki w Hiszpanii

ZAKŁADANIE JEDNOOSOBOWEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	ZAKŁADANIE SPÓŁKI
1. Złożenie wniosku o wpisanie na listę przedsiębiorców w Urzędzie Skarbowym Należy wypełnić Formularz 037(Declaración censal simplificada de alta, modificación y baja en el Censo de Empresarios, Profesionales y Retenedores) oraz dołączyć 4 kopie dokumentu identyfikacyjnego NIE. 2. Zarejestrowanie działalności gospodarczej w ZUS (Seguridad Social) Należy wypełnić Formularz TA. 0521/1 (Solicitud simplificada de: alta, baja 7 o variación de datos en el régimen especial de autónomos,) w którym trzeba wybrać towarzystwo ubezpieczeniowe i złożyć go w oddziale hiszpańskiego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (Delegación de Seguridad Social). W przypadku zatrudniania pracowników należy dodatkowo zarejestrować firmę jako płatnika ZUS poprzez wypełnienie Formularza TA 6 (Solicitud de Inscripción en el Sistema de Seguridad Social). 3. Założenie i zalegalizowanie Księgi Wizyt (Libro de visitas), w której odnotowywane są wizyty przedstawicieli Inspekcji Pracy. Dokument ten: - powinien być przechowywany przez okres 5 lat od momentu zakończenia jego	1. Zarejestrowanie w Centralnym Rejestrze Handlowym (Registro Mercantil Central) nazwy dla powstającej spółki. W tym celu Rejestr wystawia odpowiedni certyfikat (Certificación Negativa de Denominación), który potwierdza, że w Hiszpanii nie istnieje żadna inna firma o tej samej nazwie. Uzyskanie certyfikatu możliwe jest przez wypełnienie odpowiedniego wniosku na jeden z trzech sposobów: ➤ Bezpośrednio w Centralnym Rejestrze Handlowym ➤ drogą pocztową ➤ on –Line 2. Otwarcie konta bankowego Wspólnicy zobowiązani są przelać wkłady na poczet spółki na nowo otwarte konto, dotyczy to wszystkich spółek handlowych. Po wpłacanie swojego udziału, każdy wspólnik uzyskuje potwierdzenie od banku w formie certyfikatu, który musi przedstawić przed notariuszem podczas podpisania umowy założenia spółki. 3. Opracowanie statutu spółki Przygotowanie statutu jest obowiązkowe w przypadku spółki akcyjnej, z ograniczoną odpowiedzialnością i komandytowo-akcyjnej. W przypadku pozostałych form działalności konieczne jest sporządzenie uproszczonej wersji odpowiednika statutu (tak zwana „escritura social”). 4. Złożenie deklaracji inwestycji zagranicznej (D-1 A) w Rejestrze Inwestycji Zagranicznych przy Ministerstwie Gospodarki (Ministerio de Economía y Competitividad) w przypadku założenia spółki przez osoby pochodzące spoza Hiszpanii 5. Podpisanie umowy spółki w formie aktu notarialnego By móc podpisać umowę spółki wymagane jest:

³¹ Opracowanie własne na podstawie: Przewodnik zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej w Hiszpanii, www.eksporter.gov.pl (data odczytu 12.06.2013r.)

wypełniania; - powinien być nabyty w oddziałach Inspekcji Pracy lub w wyspecjalizowanych księgarniach (w tym przypadku należy udać się do regionalnego oddziału Inspekcji Pracy, aby go zarejestrować); - musi zawierać pieczęć Inspekcji Pracy Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych lub Dyrektora Regionalnej Inspekcji Pracy. Istnieje również elektroniczna Księga Wizyt (Libro de Visitas Electrónico - LVe) – jednak, aby taką księgę prowadzić trzeba uzyskać pozwolenie na jej prowadzenie. 4. Złożeni wniosku o rozpoczęcie działalności gospodarczej w danym regionie Hiszpanii Każdy region Hiszpanii posiada swoje formularze oraz wymaga wypełnienia różnych wniosków dla danego rodzaju działalności gospodarczej. 5. Uzyskanie licencji (Licencia municipal de apertura) na prowadzenie działalności gospodarczej w Urzędzie Miasta odpowiedniego do miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Takie zezwolenie potrzebne jest w przypadku prowadzenia takich działalności jak: restauracje, sklepy, zakłady fryzjerskie i lokale usługowe, sprzedaż alkoholu, obrót energią, bądź też obrót papierami wartościowymi. 6. Dokumenty reklamacyjne Jeśli przedsiębiorca świadczy działalność usługową powinien nabyć dokumenty reklamacyjne (Hojas de Reclamaciones) na wypadek potrzeby złożenia reklamacji przez klientów. Zazwyczaj wydają je Urzędy Miast.	➤ potwierdzenie tożsamości wspólników,➤ potwierdzenie dokonania wpłaty wkładów (w przypadku wkładów pieniężnych za pomocą dokumentu wystawionego przez hiszpański bank w postaci osobnego certyfikatu wydanego dla każdego ze wspólników),➤ przedłożenie ważnego certyfikatu rezerwacji nazwy spółki,➤ przedłożenie statutu spółki,➤ przedłożenie certyfikatu potwierdzającego dokonanie deklaracji inwestycji zagranicznej,➤ dokonanie przed notariuszem aktu ujawnienia rzeczywistych właścicieli spółki (Acta de manifestaciones del titular real). Jest to wymóg wprowadzony przez prawo przeciwdziałające praniu brudnych pieniędzy. 6. Zgłoszenie się o tymczasowy Numeru Identyfikacji Podatkowej NIF W tym celu należy wypełnić Formularz 036, który składa się w Urzędzie Skarbowym (Agencia Tributaria). Tymczasowy NIF jest ważny przez 6 miesięcy. Po upływie tego okresu należy ponownie zgłosić się do Urzędu Skarbowego, przedstawiając kopię wypełnionego wcześniej Formularza 036 i oryginał wpisu spółki do Rejestru Handlowego. 7. Przedłożenie w Urzędzie Skarbowym deklaracji uregulowania podatku od czynności cywilno-prawnych W ciągu 30 dni od podpisania przed notariuszem umowy założenia spółki konieczne jest przedłożenie w Urzędzie Skarbowym Formularza 600, potwierdzającego uregulowanie podatku od czynności cywilnoprawnych, związanych z założeniem spółki (impuesto de operaciones societarias). 8. Wpisanie do Rejestru Handlowego Założoną spółkę należy wpisać do Rejestru Handlowego miasta obranego na jej siedzibę. Rejestr Handlowy ma swoje oddziały we wszystkich miastach - stolicach Wspólnot Autonomicznych (Comunidad Autonoma). Cały opisany powyżej proces założenia spółki handlowej może zająć od około 6 do 8 tygodni. 9. Końcowe formalności: 1) złożyć w Urzędzie Skarbowym Deklarację wpisania na listę przedsiębiorców (Alta en el censo de empresarios) poprzez wypełnienie Formularza 036, 2) zgłosić spółkę w Urzędzie Skarbowym jako podmiot, który podlega opodatkowaniu podatkiem od działalności gospodarczej (Impuesto sobre actividades económicas) poprzez wypełnienie Formularza 840. Formularz należy przedłożyć po raz pierwszy po upływie 2 lat od rozpoczęcia działalności gospodarczej i tylko wtedy, gdy firma wykazuje dochody przekraczające 1.000.000 € rocznie. 3) uzyskać w Urzędzie Miasta obranego na siedzibę firmy odpowiednią licencję w przypadku działalności wymagających dodatkowych zezwoleń, podobnie jak w przypadku jednoosobowej działalności gospodarczej. 4) zarejestrować firmę jako płatnika ZUS poprzez wypełnienie Formularza TA 6 (Solicitud de Inscripción en el Sistema de Seguridad Social) w przypadku zatrudniania pracowników. Dokonanie takiej rejestracji jest możliwe drogą elektroniczną. 5) założyć i zalegalizować tzw. Księgę Wizyt (Libro de visitas), kontrolowaną przez Inspektorów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, podobnie jak w przypadku jednoosobowej działalności gospodarczej.
Wszystkie powyżej wymienione formalności można załatwić kolejno w każdej instytucji odpowiedzialnej za przyjmowanie i wydawanie dokumentów lub też w instytucjach działających w ramach systemu tzw. Jednego Okienka, gdzie wszystkie formalności można załatwić w jednym miejscu: www.ventanillaempresarial.org. Cały proces związany z zakładaniem jednoosobowej działalności gospodarczej w Hiszpanii trwa mniej-więcej 1-2 dni.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Przewodnik zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej w Hiszpanii, www.eksporter.gov.pl (data odczytu 12.06.2013r.)

2.6 Holandia

Tabela 9. Dane podstawowe o Holandii

	HOLANDIA	
Polska nazwa oficjalna	Królestwo Niderlandów	
Nazwa oryginalna	Koninkrijk der Nederlanden	
Rok przystąpienia do Unii Europejskiej	państwo założycielskie (1952)	
Stolica	Amsterdam	
Waluta	Euro	
Język urzędowy	holenderski	
Powierzchnia	41 526 km ²	
Liczba ludności	16 730 348 (2012r.)	
PKB per capital w stosunku do UE-27	131%(2011r.)	
Dług publiczny	71,2 %PKB(2012r.)	
Deficyt/nadwyżka budżetowa	-4,1% PKB (2012r.)	
Wskaźnik inflacji	2,8(2012r.)	
Stopa bezrobocia	5,3%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Eurostatu (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>, stan na dzień 26.05.2013r.)

Informacje ogólne o gospodarce holenderskiej: Holandia kraj wiatraków, tulipanów, serów i chodaków jest jednym z mniejszych krajów światów i posiada 629 066 zarejestrowanych przedsiębiorstw.³² Jest to kraj wysoko rozwinięty, a do najważniejszy gałęzie przemysłu holenderskiego można zaliczyć:

- przetwórstwo żywności;
- produkcja substancji chemicznych;
- rafinacja ropy naftowej;
- produkcja sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Rolnictwo cechuje duża dynamika, a jego najsłynniejsze produkty to rośliny i kwiaty cięte. Port w Rotterdamie jest największym portem przeładunkowym świata i obsługuje ogromne terytorium śródlądowe, rozciągające się aż po Niemcy i Europę Środkową.³³ W Holandii kładzie się duży nacisk na ekologię: wykorzystanie alternatywnych źródeł energii, zakładanie

³² EU SMEs in 2012: at the crossroads Annual report on small and medium-sized enterprises in the EU, 2011/12, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/supporting-documents/2012/annual-report_en.pdf (data odczytu 13.06.2013r.)

³³ Holandia, http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/netherlands/index_pl.htm (data odczytu 13.06.2013r.)

w samochodach instalacji gazowych itp. Formy prawne działalności gospodarczej w Holandii: w Niderlandach wyróżnia się wiele form działalności gospodarczej. Najpopularniejszymi są³⁴:

- Eenmanszaak - firma jednoosobowa
- Vennootschap onder firma (VOF) - spółka jawna
- Besloten vennootschap (BV) - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
- Naamloze vennootschap (NV) - spółka akcyjna

Rzadziej spotykane to:

- Europese naamloze vennootschap (SE) - spółka europejska
- Europees economisch samenwerkingsverband (eesv) – Europejskie Ugrupowanie Interesów Gospodarczych (EUIG)
- Europese coöperatieve vennootschap (sce) - Spółdzielna Europejska (SCE)

Inne:

- Vereniging - stowarzyszenie
- Stichting - fundacja
- Filiaal en afdeling - filia lub oddział

W Holandii istnieją mało skomplikowane zasady uzyskania pozwolenia na rozpoczęcie działalności gospodarczej, a ograniczenia co do jej rodzaju, jeśli występują, dotyczą zarówno obywateli Unii Europejskiej jak i Holendrów – nie ma wyjątków.

Etapy zakładania działalności gospodarczej w Holandii³⁵:

1. Zgłoszenie do rejestru handlowego prowadzonego przez regionalną Izbę Przemysłowo-Handlową (Kamer van Koophandel KvK) w ciągu 7 dni przed datą rozpoczęcia działalności. Z tego obowiązku zwolnieni są przedstawiciele wolnych zawodów, handlowcy-akwizytorzy, przedsiębiorcy działający w sektorze rolnictwa i rybołówstwa i przedsiębiorcy działający w sferze użyteczności publicznej. Następnie przedsiębiorca otrzymuje 8-cyfrowy numer rejestracyjny (Handelsregisternummer), który jest potrzebny do identyfikacji firmy i stanowi odpowiednik polskiego REGON.
2. Uznanie kwalifikacji (w przypadku niektórych rodzajów działalności) w Holenderskim Centrum Weryfikacji Kwalifikacji.
3. Rejestracja w UWV (odpowiednik polskiego ZUS) i uzyskanie numeru płatnika składek.
4. Uzyskanie dodatkowych pozwoleń w przypadku niektórych działalności (np. na budowę).

³⁴ Zasady podejmowania oraz wykonywania działalności gospodarczej w Królestwie Niderlandów, Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Hadze, Haga 2012, s.2-3.

³⁵ Rozpoczynam działalność gospodarczą w Europie. Założenie działalności gospodarczej w Holandii. , <http://www.eu-go.gov.pl/dla-przedsiębiorcy/rozpoczynam-działalność-gospodarczą/rozpoczynam-działalność-gospodarczą-w-ue/217-zaoenie-działalności-gospodarczej-w-holandii/> (data odczytu 14.06.2013r.)

5. Sporządzenie w formie notarialnej aktu założenia spółki, który zawiera umowę oraz statut spółki w przypadku spółek kapitałowych. Natomiast, w przypadku pozostałych spółek wystarczy jedynie sporządzenie cywilnej umowy.
6. Założenie konta bankowego – dotyczy wszystkich firm w Holandii.

2.7 Belgia

Tabela 10. Dane podstawowe o Belgii

	BELGIA	
Polska nazwa oficjalna	Królestwo Belgii	
Nazwa oryginalna	Koninkrijk België/Royaume de Belgique	
Rok przystąpienia do Unii Europejskiej	państwo założycielskie (1952)	
Stolica	Bruksela	
Waluta	Euro	
Język urzędowy	francuski i niderlandzki	
Powierzchnia	30 528 km ²	
Liczba ludności	11 094 850 (2012r.)	
PKB per capital w stosunku do UE-27	119%(2011r.)	
Dług publiczny	99,6% PKB(2012r.)	
Deficyt/nadwyżka budżetowa	-3,9%PKB (2012r.)	
Wskaźnik inflacji	2,6(2012r.)	
Stopa bezrobocia	7,6%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Eurostatu (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>, stan na dzień 26.05.2013r.)

Informacje ogólne o gospodarce belgijskiej: Belgia jest krajem federacyjnym, w którego skład wchodzi trzy autonomiczne regiony: Bruksela, Flandria - flamandzkojęzyczna i Walonia – francuskojęzyczna. Regiony te mają własne parlamenty i instytucje wykonawcze. Podejmują m.in. decyzje w kwestii polityki gospodarczej, podatków i promocji eksportu. W gestii rządu centralnego są wyłącznie sprawy polityki zagranicznej, ogólnych gospodarczych problemów, obronności i oświaty.³⁶ Belgia należy do kręgu najbardziej rozwiniętych gospodarek świata. Usługi stanowią 70% dochodu narodowego tego kraju, również przemysł odgrywa bardzo dużą rolę w gospodarce (28% zatrudnienia), najmniejszy udział, bo tylko 3% ma rolnictwo. W przemyśle belgijskim najistotniejszymi gałęziami są:

³⁶ M. Łuczak, Rynek belgijski, „Rynki zagraniczne”, nr 13, Euro Info Centre, Warszawa, s.2.

- przemysł chemiczny,
- przemysł spożywczy,
- przemysł tekstylny,
- przemysł elektromaszynowy,
- przemysł metalurgiczny³⁷.

Belgia jest krajem o gospodarce szeroko otwartej na współpracę gospodarczą i wymianę handlową z zagranicą. W związku z tym kraj ten jest w dużym stopniu uzależniony od dynamiki handlu światowego i od sytuacji na światowych rynkach, m.in. na rynku surowców energetycznych. Dzięki korzystnemu położeniu geograficznemu, rozbudowanej infrastrukturze logistycznej i transportowej (kolejowej i drogowej) oraz portowej, działaniu na terenie kraju szerokiej sieci centrów dystrybucyjnych międzynarodowych koncernów, Belgia utrzymuje pozycję jednego z najważniejszych światowych punktów przepływu handlu międzynarodowego. Port w Antwerpii zajmuje pod względem wielkości przeładunków 2. miejsce w Europie (po Rotterdamie) oraz 4. miejsce w świecie.³⁸

498 229 – to liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw w Belgii w 2011 r.³⁹

Formy prawne działalności gospodarczej w Belgii⁴⁰:

- jednoosobowa działalność gospodarcza (ind pendant), która stanowi najpopularniejszą formę prowadzenia biznesu;
- oddział firmy (sucursale, filiale)
- spółka akcyjna (societe anonyme)
- spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (societe privee a responsabilite limitee)
- spółka jawna (societe en nom collectif)
- spółka partnerska (societe professionnelle)
- spółka komandytowa (societe en commandite simple)
- spółka komandytowo-akcyjna (societe en commandite par actions)
- jednoosobowa spółdzielnie prawa handlowego z nieograniczoną odpowiedzialnością (societe cooperative).

³⁷ A. Surmacz, Działalność gospodarcza..., op.cit, s.19.

³⁸ Sytuacja gospodarcza Belgii, http://brussels.trade.gov.pl/pl/belgium/article/detail,642,Belgia_-_Sytuacja_Gospodarcza.html (odczyt 01.06.2013)

³⁹ EU SMEs in 2012: at the crossroads Annual report on small and medium-sized enterprises in the EU, 2011/12, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/supporting-documents/2012/annual-report_en.pdf (data odczytu 10.06.2013r.)

⁴⁰ Rozpocynam działalność gospodarczą w Europie. Założenie działalności gospodarczej w Belgii., <http://www.eu-go.gov.pl/pl/dla-przedsiębiorcy/rozpocynam-dzialalnosc-gospodarcza/38-rozpocynam-dzialalnosc-gospodarcz-w-ue/1337-zaoenie-dzialalnoci-gospodarczej-w-belgii/> (data odczytu 10.06.2013r.)

Etapy zakładania działalności gospodarczej w Belgii.

Belgia składa się z trzech regionów, jak wcześniej wspomniano, z których każdy ma swoją specyfikę. Wymaga to uwzględnienia m.in. przy tłumaczeniu dokumentów składanych do rejestracji działalności gospodarczej w poszczególnych regionach, również nie wszystkie zagadnienia dotyczące procedur zakładania działalności gospodarczej i jej prowadzenia będą identyczne dla każdego z regionów.

W Belgii jednak założenie firmy pozbawione jest przede wszystkim zbędnych formalności, ponieważ obowiązki w tym zakresie zostały ograniczone do minimum.

Guichet d'entreprise – okienko przedsiębiorcy stanowi instytucję odpowiedzialną za doradzanie i informowanie osób rozpoczynających i prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą.

Przy rejestracji jednoosobowej działalności gospodarczej należy⁴¹:

- sprawdzić w Izbie Rzemiosła i Handlu danej prowincji, czy planowana działalność nie znajduje się na liście zawodów reglamentowanych;
- uzyskać numer handlowy (RC) w Rejestrze Handlowym lub Rzemieślniczym (niekiedy wymagane jest zaświadczenie o prawie do wykonywania zawodu);
- wpisać się do kasy ubezpieczeń społecznych dla pracowników niezależnych;
- zarejestrować firmę w Biurze Kontroli VAT (niezbędna jest kopia zaświadczenia z Rejestru Handlowego z numerem RC);
- otworzyć konto w banku;
- zarejestrować firmę w zakładzie ubezpieczeń wzajemnych.

Bardziej złożona procedura jest przy rejestracji spółki. Mianowicie, oprócz wymaganych czynności, takich jak przy rejestracji jednoosobowej działalności gospodarczej, trzeba:

- zarejestrować oraz podpisać u notariusza statut spółki;
- zdeponować u notariusza plan finansowy wydatków dostosowany do potrzeb spółki w pierwszych dwóch latach jej działalności;
- mieć zaświadczenie z banku o zdeponowaniu kapitału założycielskiego (minimum 18,6 tys. euro);

⁴¹ Rozpoczynam działalność gospodarczą w Europie. Założenie działalności gospodarczej w Belgii., <http://www.eu-go.gov.pl/pl/dla-przedsiębiorcy/rozpoczynam-działalnosc-gospodarcza/38-rozpoczynam-działalnosc-gospodarcz-w-ue/1337-zaoenie-działalnoci-gospodarczej-w-belgii/> (data odczytu 10.06.2013r.)

- w ciągu 15 dni od sporządzenia aktu notarialnego w Kancelarii Trybunału Handlowego złożyć następujące dokumenty dotyczące spółki: wyciąg z aktu założycielskiego, pełnomocnictwa, raport rewidenta, jeśli kapitał został wniesiony w formie rzeczowej.

Żaden z udziałowców nie musi mieć obywatelstwa belgijskiego. Za dopuszczalne uznaje się również tworzenie spółki z o.o. przez jedną osobę.⁴²

W przypadku obcokrajowców przed rozpoczęciem działalności gospodarczej należy w pierwszej kolejności udać się do właściwego urzędu gminy, odpowiedniego dla przyszłej działalności gospodarczej, i tam uzyskać w wydziale rejestracji cudzoziemców 5-miesięczne zezwolenie na pobyt. Podczas tego okresu przedsiębiorca ma czas założyć swoją działalność gospodarczą. Kilka dni przed końcem terminu ważności tego pozwolenia należy ponownie udać się do urzędu gminy i przedłożyć dokumenty, potwierdzające rejestrację działalności gospodarczej bądź nabycie udziałów w spółce, aby uzyskać kartę pobytu (ważną 5 lat).

2.8 Austria

Tabela 11. Dane podstawowe o Austrii

	AUSTRIA	
Polska nazwa oficjalna	Republika Austrii	
Nazwa oryginalna	Republik Österreich	
Rok przystąpienia do Unii Europejskiej	1995	
Stolica	Wiedeń	
Waluta	Euro	
Język urzędowy	niemiecki	
Powierzchnia	83 870 km ²	
Liczba ludności	8 443 018 (2012r.)	
PKB per capital w stosunku do UE-27	129% (2011r.)	
Dług publiczny	73,4% PKB(2012r.)	
Deficyt/nadwyżka budżetowa	-2,5% PKB (2012r.)	
Wskaźnik inflacji	2,6 (2012r.)	
Stopa bezrobocia	4,3%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Eurostatu (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>, stan na dzień 26.05.2013r.)

⁴² Rozpoczynam działalność gospodarczą w Europie. Założenie działalności gospodarczej w Belgii., <http://www.eu-go.gov.pl/pl/dla-przedsiobiorcy/rozpoczynam-dzialalnosc-gospodarcza/38-rozpoczynam-dzialalnosc-gospodarcza-w-ue/1337-zaoenie-dzialalnoci-gospodarczej-w-belgii/> (data odczytu 10.06.2013r.)

Informacje ogólne o gospodarce austriackiej: Austria jest jednym z najbardziej stabilnych ekonomicznie i najbogatszych krajów członkowskich Unii Europejskiej. Posiada mały rynek wewnętrzny, ale za to handel zagraniczny odrywa bardzo ważną rolę.

W tym kraju można zaobserwować niski poziom inflacji oraz zahamowania wzrostu zadłużenia publicznego, jak również czołową pozycję wśród krajów Unii Europejskiej oraz na świecie pod względem wartości produktu krajowego brutto (PKB) na jednego mieszkańca.

Gospodarka tego kraju to przede wszystkim usługi (m.in. instytucje finansowe oraz ubezpieczeniowe, turystyka, handel, tranzyt), przemysł i rolnictwo.

Przemysł Austrii obejmuje wiele drobnych i średnich zakładów produkcyjnych, przede wszystkim hutniczych, drzewnych, metalowych, elektrotechnicznych, maszynowych, włókienniczych, środków transportu lub spożywczych.⁴³ Austria należy do światowej czołówki producentów magnezytu.

Wiedeń i jego okolice są największym ośrodkiem przemysłowym. Dużo osób w tym kraju znajduje zatrudnienie w usługach – jest to prawie 50%, w przemyśle pracuje ok.37%, a pozostała część w rolnictwie.

W 2011 r. w Austrii zostało zarejestrowanych 293 893 przedsiębiorstw.⁴⁴

Reasumując, Austria posiada doskonale rozwiniętą gospodarkę. Poniżej przedstawiona została krótko historia sukcesu przedsiębiorstw austriackich oraz możliwości ekonomiczne Austrii:

- ✓ 72 godziny → to czas potrzebny do ukończenia jednego piętra w centralnej wieży budynku Burdż Chalifa → jest to możliwe dzięki austriackiej technologii stawiania szalunków;
- ✓ Ulubione okulary astronautów → wyposażone w tytanową oprawę o masie 1,8 g były noszone podczas 35 misji kosmicznych → zostały zaprojektowane i perfekcyjnie wykonane w Austrii;
- ✓ 36 000 m² → mówiąc inaczej: 5 boisk piłkarskich → to łączna powierzchnia kolektorów na jednej z największych na świecie elektrowni termosolarnych → zbudowanej z kolektorów słonecznych wyprodukowanych w Austrii;
- ✓ 7 miliardów → to liczba jaj dostarczanych każdego roku na całym świecie w plastikowych pojemnikach, w 100% biodegradowalnych → wyprodukowanych w Austrii;

⁴³ K.Drela, Działalność gospodarcza w Austrii, w: Jak zakładać przedsiębiorstwa w krajach europejskich, A.Drab-Kurowska, K.Drela, A.Sokół, A.Surmacz, CeDeWu Sp. z o.o., Warszawa 2012, s.10.

⁴⁴ EU SMEs in 2012: at the crossroads Annual report on small and medium-sized enterprises in the EU, 2011/12, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/supporting-documents/2012/annual-report_en.pdf (data odczytu 10.06.2013 r.)

- ✓ 2 na sekundę → to liczba głośników do telefonów komórkowych, opuszczających linie produkcyjną w Austrii;
- ✓ Około 50 % → to wartość w amerykańskim rynku napojów energetyzujących, należąca do jednej z austriackich marek;
- ✓ Świecidełka → Austria zajmuje 1. miejsce w produkcji kryształów ozdobnych → można je zobaczyć na scenie, ekranie i czerwonym dywanie → zdołały one suknię Marilyn Monroe kiedy śpiewała „Happy Birthday” swojemu ulubionemu prezydentowi;
- ✓ Światowy standard → nowa austriacka metoda drążenia tuneli została zastosowana w roku 1962 → do dziś stanowi ona światowy standard w technologii tunelowej;
- ✓ Numer 1 → Wiedeń zajął 1. miejsce w rankingu Mercera w roku 2011, zdobywając tytuł o najwyższej jakości życia → to może wyjaśnić, dlaczego niektóre z najlepszych umysłów mieszkały i pracowały właśnie tu.⁴⁵

Prawo austriackie klasyfikuje również cztery typy działalności⁴⁶:

- niepodlegającą żadnym ograniczeniom;
- rzemieślniczą;
- działalność bez zezwolenia, ale wymagająca doświadczenia i poświadczonych kwalifikacji;
- oraz działalność z zezwoleniem, z poświadczonymi kwalifikacjami i doświadczeniem.

Etapy zakładania działalności gospodarczej w Austrii⁴⁷:

1. Przygotowanie biznesplanu (zawierającego: opis działalności, sposób zarządzania firmą, analizę rynku pod kątem szans i ryzyka prowadzonej działalności, jak również przedstawić potencjalne korzyści z prowadzonej działalności gospodarczej dla gospodarki Austrii)

Formy prawne działalności gospodarczej w Austrii:

Ustawa o działalności gospodarczej w Austrii przewiduje następujące formy organizacyjno-prawne realizowania działalności gospodarczej⁴⁸:

⁴⁵ Przewodnik biznesowy po Austrii, <http://www.advantageaustria.org/pl/zentral/business-guide-oesterreich/Wussten-Sie.pl.html> (odczyt 01.06.2013r.)

⁴⁶ Rozpocynam działalność gospodarczą w Europie. Założenie działalności gospodarczej w Austrii., <http://www.eu-go.gov.pl/pl/dla-przedsiębiorcy/rozpocynam-dzialalnosc-gospodarcza/rozpocynam-dzialnosc-gospodarcz-w-ue/220-zakadanie-dziaalnoci-gospodarczej-w-austrii/> (data odczytu 19.06.2013r.)

⁴⁷ Rozpocynam działalność gospodarczą w Europie. Założenie działalności gospodarczej w Austrii., <http://www.eu-go.gov.pl/pl/dla-przedsiębiorcy/rozpocynam-dzialalnosc-gospodarcza/rozpocynam-dzialnosc-gospodarcz-w-ue/220-zakadanie-dziaalnoci-gospodarczej-w-austrii/> (data odczytu 19.06.2013)

⁴⁸ K.Drela, Działalność gospodarcza w Austrii..., op.cit., s.12.

- Mikroprzesiębiorstwo (Einzelunternehmen) oraz samodzielną jednoosobową działalność gospodarczą (Ein-Personen-Unternehmen-EPU);
- Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (Gesellschaft mit beschränkter Haftung, GmbH);
- Spółkę akcyjną (Aktiengesellschaft,AG);
- Spółkę cywilną (Gesellschaft burgerlichen Rechts, GesbR);
- Spółkę jawną (Offene Handelsgesellschaft,OHG);
- Spółkę komandytową (Kommanditgesellschaft,KG);
- Zarobkową spółkę komandytową (Kommanditerwerbsgellschaft,KEG);
- Zarobkową spółkę otwartą (Erwerbsgesellschaft, OEG);
- Spółkę cichą (Stille Gesellschaft, stGes);
- Spółdzielnię (Genossenschaft, Gen);
- Stowarzyszenie (Verein).

2. Wynajęcie lokalu

3. Dla obcokrajowców dokonanie formalności meldunkowych (uzyskanie karty meldunkowej w urzędzie meldunkowym danego miasta, dzielnicy bądź też gminy – w przypadku pobytu krótszego niż trzy miesiące, natomiast w przypadku pobytu dłuższego – karta meldunkowa oraz zaświadczenie meldunkowe – w centralnym urzędzie meldunkowym danego landu)

4. Sprawdzenie, czy planowana realizacja działalności gospodarczej nie jest ograniczona przez inne przepisy (np. w przypadku koncesjonowanej działalności potrzeba uzyskać pozwolenie)

5. Złożenie wniosku rejestracyjnego w urzędzie dzielnicowym lub magistracie (na tym etapie izba gospodarcza jest instytucją wspomagającą przedsiębiorców, świadczącą bezpłatnie pomoc przy wypełnianiu wniosków rejestracyjnych) – w Austrii funkcjonuje system one-stop-shop („Załatw wszystko w jednym miejscu. Oszczędź cenny czas. Oszczędź swoje pieniądze”) – tzn., że jeden urzędnik załatwia wszelkie formalności.

6. Zgłoszenie rejestracji firmy do celów podatkowych i ubezpieczeniowych (zgłoszenia w urzędzie skarbowym trzeba dokonać w ciągu miesiąca od dnia rejestracji firmy).

Rozdział 3

Badania własne

1. Przeszkody napotymane przez przedsiębiorców związane z zakładaniem działalności gospodarczej oraz jej prowadzeniem

1.1. Ogólna charakterystyka problemu

Unia Europejska dokłada wszelkich starań, aby założenie nowej firmy i jej prowadzenie było łatwe, szybkie i tanie w każdym kraju członkowskim. Dlatego też obecnie od krajów UE wymaga m.in. by: - utworzyły pojedyncze punkty kontaktowe online, lub kompleksowej obsługi w urzędzie tj. stworzyły tzw. „jedno okienko”; - czas potrzebny na zarejestrowanie nowej firmy wynosił do 3-ch dni; - opłaty dla podmiotów chcących działać na własny rachunek były małe i nie przekroczyły 100 euro. Dostosowanie się do tych wymogów przez wszystkie kraje UE spowodowałoby zmniejszenie utrudnień, występujących przy zakładaniu działalności gospodarczej. Mimo, iż poziom zgodności krajowych przepisów z przepisami dyrektywy wzrósł, to poziom ich realizacji jest zróżnicowany w poszczególnych krajach, co wiąże się z występowaniem nadal różnych barier przy zakładaniu działalności gospodarczej.¹ Bariery te można podzielić na: organizacyjno-administracyjne i finansowo-prawne. Tabela nr 12 przedstawia przykłady takich barier.

Tabela 12. Bariery przy zakładaniu działalności gospodarczej, które mogą spotkać przedsiębiorcy

BARIERY ORGANIZACYJNO-ADMINISTRACYJNE	BARIERY FINANSOWO-PRAWNE
- brak wiedzy społeczeństwa na temat prowadzenia dz. gosp.; - problemy w uzyskaniu informacji na temat formalności związanych z rozpoczęciem oraz prowadzeniem dz. gosp.; - trudności w ustaleniu właściwych organów, które są odpowiedzialne za wydawanie zezwoleń i inne formalności; - konieczność zwrócenia się do wielu organów w celu uzyskania różnych zezwoleń; - nieprzejrzyste i nieuzasadnione wymagania; - długie, skomplikowane i kosztowne procedury; - biurokracja; - korupcja; - dublowanie kompetencji instytucji rządowych; - brak synergii i współpracy pomiędzy instytucjami administracji publicznej;	- niestabilność przepisów i regulacji prawnych; - wysokie opodatkowanie dochodów osób fizycznych i prawnych; - wysokie opodatkowanie towarów i usług; - dodatkowe opodatkowanie działalności gospodarczej; - niestabilność przepisów podatkowych; - skomplikowana księgowość; - brak środków na rozpoczęcie dz. gosp.; - wysokie ogólne koszty prowadzenia dz. gosp.; - częste kontrole ze strony instytucji państwowej; - wysokie oprocentowanie kredytów i utrudniony do nich dostęp; - mnogość przepisów prawnych i dowolność interpretacyjna.

Źródło: opracowanie własne.

Obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej mogą spotkać się z podobnymi przeszkodami, barierami przy zakładaniu działalności gospodarczej w swoim kraju, jak i w jej

¹ http://europa.eu/youreurope/business/starting-business/setting-up/index_pl.htm

prowadzeniu, jedni w większym stopniu, drudzy w mniejszym. Ostatecznie można stwierdzić, że przyszłego przedsiębiorcę mogą dotknąć różne przeszkody w rejestracji i prowadzeniu działalności gospodarczej. Dlatego, założenie własnej działalności gospodarczej może okazać się niełatwym zadaniem, jeżeli w danym kraju występuje większość ww. barier.

1.2. Analiza ankiety przeprowadzonej w Polsce, dotyczącej największych przeszkód związanych z zakładaniem działalności gospodarczej oraz jej prowadzeniem według polskich przedsiębiorców

Badaniami objęta została grupa 48 osób. Wszystkie osoby zgłosiły się dobrowolnie do badań, po otrzymaniu zaproszenia drogą e-mailową do wypełnienia ankiety (treść ankiety stanowi załącznik nr 1), która umieszczona została na stronie www.ankietka.pl. Musiały spełniać jedynie dwa warunki: posiadać obywatelstwo polskie oraz być osobą która prowadzi bądź też prowadziła działalność gospodarczą. Ankieta zawierała 29 pytań. Badanie było przeprowadzane od kwietnia do czerwca 2013 roku. Uzyskane informacje zostały tematycznie pogrupowane i poddane analizie ilościowej i jakościowej, zgodnie z problematyką badawczą pracy. Wyniki analizy, wnioski i wypowiedzi osób badanych zaprezentowane zostały poniżej.

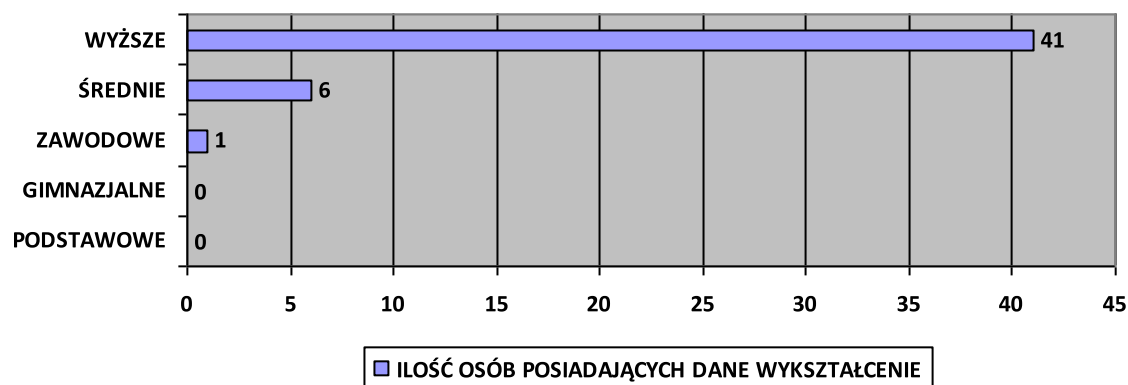
❖ Charakterystyka grupy badawczej

Tabela 13. Płeć oraz wiek polskich respondentów

Płeć	Wiek						Razem
	poniżej 18 lat	18-24lata	25-30 lat	31-40 lat	41-50 lat	powyżej 50 lat	
kobieta	0	1	14	7	2	1	25
mężczyzna	0	0	6	10	3	4	23
Razem	0	1	20	17	5	5	48

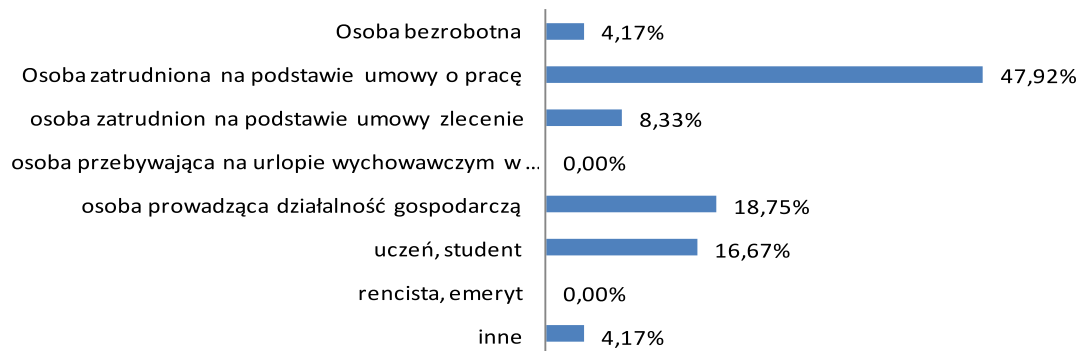
Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy odpowiedzi na pytania nr 1-2 z kwestionariusza.

52,08% badanych osób stanowiły kobiety, natomiast 47,92% mężczyźni. Były to osoby najczęściej w wieku 25-30 lat (41,67%) oraz w przedziale wiekowym 31-40 (35,42%).

Wykres 1. Wykształcenie polskich respondentów (Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy odpowiedzi respondentów na pytanie nr 3 z kwestionariusza)

Jak wynika z wykresu nr 1 prawie 86% wszystkich respondentów stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe, zaś wykształcenie średnie 12%. Jedynie 1 osoba na 48 posiadała wykształcenie zawodowe. Większość respondentów przed założeniem działalności gospodarczej były osobami zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę. (Wykres 2.)

(odpowiedzi respondentów dotyczące pozycji „inne”: studentka, pracująca na umowę zlecenie i umowę o dzieło; przechodząc na emeryturę za odprawę wybudowałem kwaciarnię)

Wykres 2. Status zawodowy polskich respondentów przed założeniem dz. gosp.

(Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy odpowiedzi na pytanie 4 z kwestionariusza.)

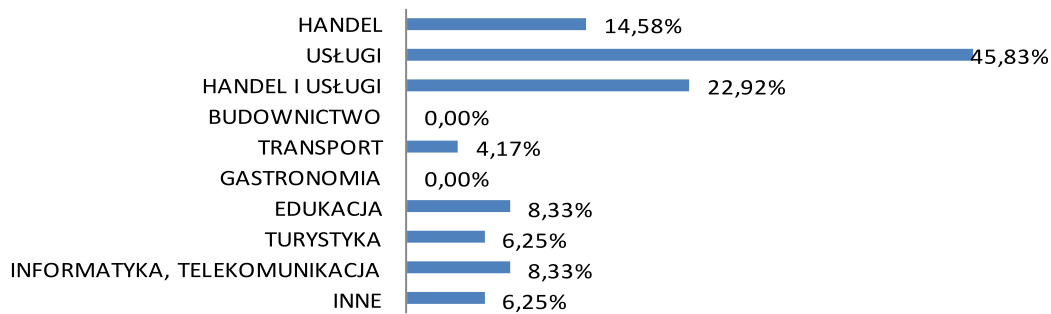
Okres prowadzenia działalności gospodarczej przez respondentów w 33,33% wynosił poniżej 12 miesięcy. Można wnioskować, że po wprowadzeniu np. składek preferencyjnych ZUS i „jednego okienka”, więcej Polaków odważyło się na własną działalność. Większość to osoby młode w przedziale wiekowym 25-40. Tabela nr 14 ukazuje okres prowadzenia działalności gospodarczej przez polskich respondentów w danym przedziale wiekowym.

Tabela 14. Okres prowadzenia działalności gospodarczej przez polskich respondentów w danym przedziale wiekowym

Wiek	Okres prowadzenia działalności gospodarczej				Razem
	poniżej 12 miesięcy	1-2 lata	2-5 lat	powyżej 5 lat	
poniżej 18 lat	0	0	0	0	0
18-24lata	1	0	0	0	1
25-30 lat	10	2	6	2	20
31-40 lat	4	1	8	4	17
41-50 lat	0	1	0	4	5
powyżej 50 lat	1	0	0	4	5
Razem	16	4	14	14	48

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy odpowiedzi na pytanie 5 z kwestionariusza.

Większość ankietowanych prowadzi firmę świadczącą usługi, bądź też handlową. Ten wynik nie jest zaskakujący, ponieważ Polska to kraj rozwinięty, a usługi to sektor dominujący w takich krajach. Przedsiębiorstwa jak również gospodarstwa domowe, zapewniają stale rosnący popyt na usługi, co sprawia, że ten sektor się rozrasta. Usługi są fundamentem całej gospodarki.

Wykres 3. Branże, w których polscy respondenci prowadzą swoją działalność (Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy odpowiedzi respondentów na pytanie nr 6 z kwestionariusza)

❖ Dodatkowa charakterystyka respondentów:

W badaniu brali udział przedsiębiorcy z różnych miejscowości, małych (wiejskich) jak też dużych, liczących ponad 200 tys. mieszkańców. Byli to właściciele m.in. takich firm jak: Avvenente byłej już firmy; Kwaciarnia Pod Muflonami PHU; MARZENA II w Wałbrzychu; ENC SPORT; Centrum opałowe MAGDALENA; BP ESKAPADA; Tech-Mar Systemy Zabezpieczeń; Gabinet Psychodietetyczny; Ann Decor; VENA ENERGIA; Greenbox.pl; Edyta Gębarowska Przedsiębiorstwo Usługowo-Doradcze; PUD

❖ Omówienie wyników ankiety.

Poniżej przedstawione zostały wszystkie pytania zadane respondentom oraz ich odpowiedzi opatrzone komentarzem.

(Pytanie 9.) Proszę podać 3 najważniejsze cechy osobowości, które Pana/Pani zdaniem są przydatne w prowadzeniu firmy.

Odpowiedzi respondentów to: kreatywność (9); pracowitość (8); konsekwentność (7); cierpliwość (7); determinacja (6); wytrwałość (5); pewność siebie (4); odpowiedzialność (3); odwaga (3); rzetelność (3); zdolności przywódcze (3); pomysłowość (3); asertywność (3); operatywność (2); łatwość nawiązywania kontaktów (2); punktualność (2); sumienność (2); motywacja (2); upór (2); bezkompromisowość (2); uczciwość (2); inteligencja (2); odporność na stres (2); komunikatywność (2); przebojowość (2); przedsiębiorczość (2); otwartość (2); ambicja (1); charyzma (1); dokładność (1); dyscyplina (1); elastyczność (1); dyscyplina wewnętrzna (1); konsekwencja w działaniu (1); nowatorstwo (1); odważne, ale przemyślane podejmowanie decyzji (1); oportunizm (1); oszczędność (1); poświęcenie (1); pozytywne nastawienie (1); przewidywalność (1); samozaparcie (1); serdeczność (przy kontakcie z klientami) (1); skłonność do podejmowania ryzyka (1); skrupulatność (1); stoicki spokój (1); systematyczność (1); szczerść (1); szybkość w podejmowaniu decyzji (1); tupet (1); uczciwość w prowadzeniu biznesu (1); umiejętność trzymania pieniędzy, a nie szastania nimi (1); umiejętność budowanie relacji z klientami (1); umiejętność dostosowywania się do

aktualnych warunków (1); umiejętność kierowania (1); umiejętność organizacji pracy (1); umiejętność radzenia sobie w sytuacjach stresowych (1); umiejętność słuchania klienta (1); uprzejmość (1); wiedza praktyczna (1); wysoka kultura osobista (1); zdolności organizacyjne (1); chęć odniesienia sukcesu (1); samozaparcie (1); umiejętność współpracy z innymi ludźmi (1); złożone kompetencje (1); znajomość współczesnego marketingu oraz obowiązującego systemu prawnego (1); zorganizowanie (1).

Odpowiedzi respondentów były bardzo zróżnicowane, ale najczęściej wymienianymi cechami osobowości, przydatnymi w prowadzeniu firmy, były: kreatywność, pracowitość, determinacja, cierpliwość, wytrwałość, konsekwentność oraz pewność siebie.

Tabela 15. Odpowiedzi polskich respondentów na pytanie 10 z kwestionariusza

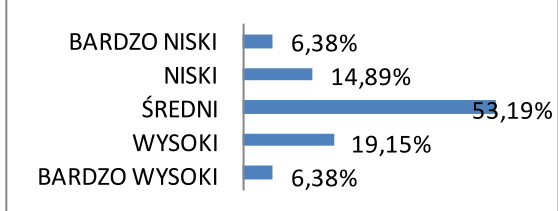
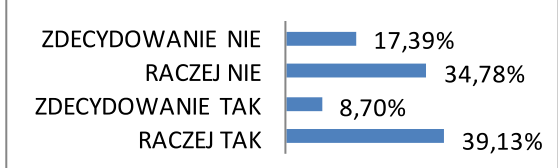
<i>Co najbardziej wpłynęło na decyzję o założeniu przez Pana/Panią działalności gospodarczej:</i>	
Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
chęć posiadania własnej firmy	19
świadomość, iż jest to szansa na realizację własnych pomysłów i koncepcji	23
chęć niezależności	21
chęć pracy na własny rachunek	23
chęć posiadania większych zarobków	12
tradycja rodzinna	5
brak pracy	2
brak ofert na rynku pracy	8

Źródło: opracowanie własne.

Większość ankietowanych swoją decyzję o założeniu działalności gospodarczej podjęło z chęci pracy na własny rachunek i świadomości, iż jest to szansa na realizację własnych pomysłów i koncepcji. Tylko dwoje respondentów wskazało brak pracy jako decyzję, która wpłynęła na rozpoczęcie przez nich działalności na własną rękę. Ten wynik może świadczyć o tym, że mało osób bezrobotnych i poszukujących pracy decyduje się na założenie swojego biznesu, gdyż boi się tego wyzwania.

Tabela 16. Odpowiedzi polskich respondentów na pytania 11-15 z kwestionariusza

<i>Jeżeli mógłby/mogłaby Pan/Pani „cofnąć czas” to decyzja o założeniu własnej działalności gospodarczej byłaby taka sama:</i>	NIE 19,95% TAK 80,85%
<i>Czy prowadził/-a Pan/Pani wcześniej działalność gospodarczą?</i>	NIE 80,85% TAK 19,15%
<i>Czy Pana/Pani zdaniem w Polsce łatwo założyć działalność gospodarczą?</i>	NIE 28,26% TAK 71,74%

<i>Jak Pan/Pani ocenia stopień skomplikowania, jeśli chodzi o dopełnienie formalności związanych z rejestracją firmy w Polsce?</i>	<table border="1"> <tr><td>BARDZO NISKI</td><td>6,38%</td></tr> <tr><td>NISKI</td><td>14,89%</td></tr> <tr><td>ŚREDNI</td><td>53,19%</td></tr> <tr><td>WYSOKI</td><td>19,15%</td></tr> <tr><td>BARDZO WYSOKI</td><td>6,38%</td></tr> </table>	BARDZO NISKI	6,38%	NISKI	14,89%	ŚREDNI	53,19%	WYSOKI	19,15%	BARDZO WYSOKI	6,38%
BARDZO NISKI	6,38%										
NISKI	14,89%										
ŚREDNI	53,19%										
WYSOKI	19,15%										
BARDZO WYSOKI	6,38%										
<i>Czy prawo podatkowe w Polsce jest dla Pana/Pani jasne i zrozumiałe?</i>	<table border="1"> <tr><td>ZDECYDOWANIE NIE</td><td>17,39%</td></tr> <tr><td>RACZEJ NIE</td><td>34,78%</td></tr> <tr><td>ZDECYDOWANIE TAK</td><td>8,70%</td></tr> <tr><td>RACZEJ TAK</td><td>39,13%</td></tr> </table>	ZDECYDOWANIE NIE	17,39%	RACZEJ NIE	34,78%	ZDECYDOWANIE TAK	8,70%	RACZEJ TAK	39,13%		
ZDECYDOWANIE NIE	17,39%										
RACZEJ NIE	34,78%										
ZDECYDOWANIE TAK	8,70%										
RACZEJ TAK	39,13%										

Źródło: opracowanie własne.

Według deklaracji prawie 80,85% badanych, jeżeli miałyby możliwość ponownego wyboru, zdecydowałyby się na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Również taki sam procent respondentów to osoby, dla których jest to pierwszy biznes i wcześniej nie prowadziły działalności gospodarczej. Większość badanych uznaje, że łatwo założyć działalność gospodarczą w Polsce, a jej stopień skomplikowania, jeżeli chodzi o spełnienie formalności, jest średni. Natomiast prawo podatkowe obowiązujące w Polsce, jak można wnioskować po odpowiedziach ankietowanych, jest dla połowy zrozumiałe, a dla drugiej połowy niestety nie.

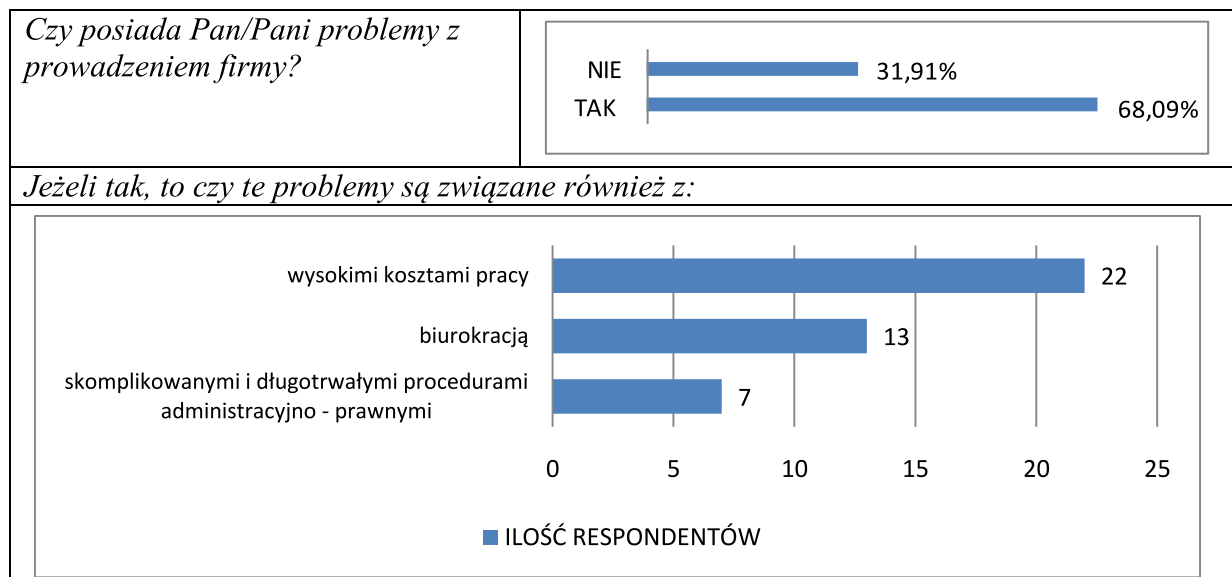
Tabela 17. Odpowiedzi polskich respondentów na pytanie 16 z kwestionariusza

<i>Co sprawiło Panu/Pani największe problemy przy zakładaniu działalności gospodarczej?</i>	
Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
Biurokracja	22
pozyskanie informacji na temat procedur związanych z zakładaniem dz.gosp.	9
ciągle zmieniające się przepisy w prawie polskim	9
brak środków finansowych na założenie działalności gospodarczej	11
problemy związane z uzyskaniem koncesji, licencji, pozwoleń	5
skomplikowane przepisy prawno-administracyjne	11
problem z pozyskaniem kompetentnych pracowników	12
Inne:	
znalezienie kompetentnej księgowej, która poświęca odpowiednią ilość czasu i uwagi „mniejszym” klientom i jest życzliwa	1
wybór formy opodatkowania	1
podawanie błędnych informacji przez pracowników PUP w sprawie dofinansowań	1
biurokracja związana z pozyskaniem środków z urzędu pracy	1

Źródło: opracowanie własne.

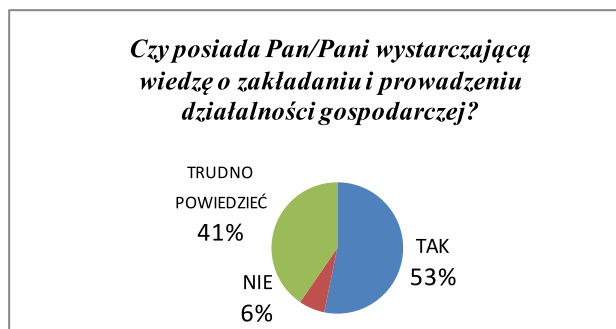
Dla większości polskich przedsiębiorców biorących udział w badaniu największym problemem przy zakładaniu działalności gospodarczej była biurokracja, problemy z pozyskaniem kompetentnych pracowników, skomplikowane przepisy prawno-administracyjne oraz brak środków finansowych na założenie działalności gospodarczej (Tabela 17.)

Tabela 18. Odpowiedzi polskich respondentów na pytania 17-18 z kwestionariusza

Źródło: opracowanie własne.

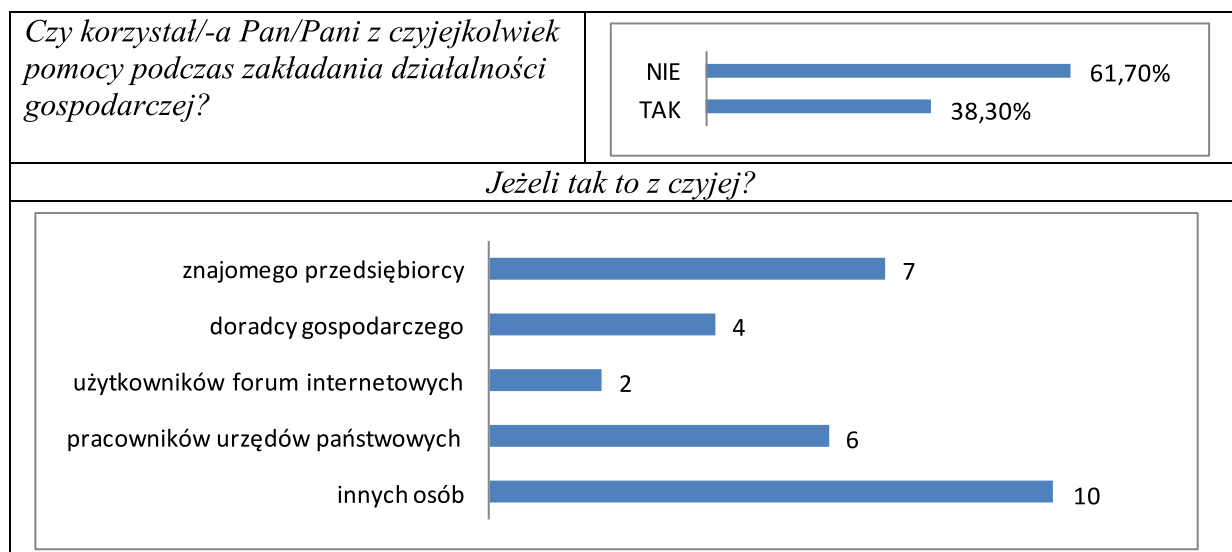
68,09% ankietowanych przyznało się, że posiada problemy z prowadzeniem swojej firmy. Jest to spowodowane przede wszystkim wysokimi kosztami pracy oraz biurokracją.

Jak wynika z wykresu nr 4 tylko 6% badanych przyznaje, że nie posiada wystarczającej wiedzy do prowadzenia działalności gospodarczej, natomiast 53% uważa, że taką wiedzę posiada.

Wykres 4. Odpowiedzi polskich respondentów na pytanie nr 19 z kwestionariusza
 (Źródło: opracowanie własne)

Tabela 19. Odpowiedzi polskich respondentów na pytania 20-21 z kwestionariusza

Źródło: opracowanie własne.

Większość polskich przedsiębiorców przyznaje, że przy pierwszych swoich krokach w biznesie korzystali z pomocy swoich znajomych, którzy już prowadzili działalność gospodarczą, bądź też pracowników urzędów państwowych. 10-ciu ankietowanych wskazało odpowiedź „inne” – udzielając następujących odpowiedzi:

- od znajomego nieprowadzącego działalności gospodarczej,
- od prowadzących szkolenia finansowane z budżetu Unii Europejskiej,
- od znajomych prawników,
- od znajomej księgowej,
- od podległych wówczas mi prawników (przy pisaniu biznesplanu)
- od doradcy biznesowego,
- od biura rachunkowego, oraz osób od których odkupywałam firmę,
- od księgowej,
- od księgowej, dociekałam informacji z kilku źródeł by zgromadzić jak najwięcej informacji,
- od biura rachunkowego.

Na podstawie tych odpowiedzi można, więc potwierdzić tezę, że Polacy traktują znajomych, przyjaciół, rodzinę przede wszystkim jako źródło informacji, do którego mają duże zaufanie.

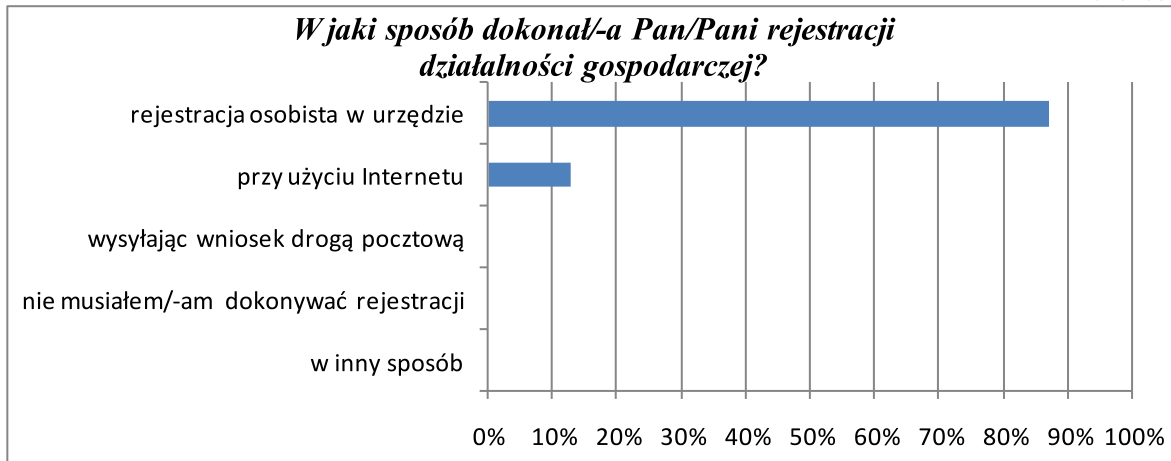
Tabela 20. Odpowiedzi polskich respondentów na pytanie 22 z kwestionariusza

<i>Z jakich źródeł finansowania korzystał/-a Pan/Pani przy zakładaniu własnej działalności gospodarczej?</i>	
Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
własne oszczędności	34
pożyczka od rodziny	6
kredyt z banku	11
z funduszy Unii Europejskiej	7
spadek	0
z pomocy państwa (różnego rodzaj dofinansowania, ulgi itp.)	4
z innych:	
nie korzystałam	2
pożyczka z zakładu pracy	1

Źródło: opracowanie własne.

Najbardziej preferowanym źródłem finansowania przy zakładaniu działalności gospodarczej dla osób wkraczających w świat biznesu na polskim rynku są własne oszczędności oraz kredyt z banku (Tabela 20).

Większość ankietowanych, bo prawie 90% osobiście w urzędzie rejestrowało swoją działalność gospodarczą (Wykres 5).

Wykres 5. Odpowiedzi polskich respondentów na pytanie nr 23 z kwestionariusza
(Źródło: opracowanie własne)

Tabela 21. Odpowiedzi polskich respondentów na pytania 24-26 z kwestionariusza

Pytanie	Odpowiedzi																										
<i>Czy zastanawiał/-a się Pan/Pani nad założeniem w przyszłości działalności gospodarczej na terenie Unii Europejskiej ?</i>	<table border="1"> <tr> <td>NIE</td> <td>58,70%</td> </tr> <tr> <td>TAK</td> <td>41,30%</td> </tr> </table>	NIE	58,70%	TAK	41,30%																						
NIE	58,70%																										
TAK	41,30%																										
<i>Jeżeli tak to w jakim kraju założylby/aby Pan/Pani działalność gospodarczą?</i>	<table border="1"> <tr><td>Niemcy</td><td>9</td></tr> <tr><td>Francja</td><td>2</td></tr> <tr><td>Wielka Brytania</td><td>12</td></tr> <tr><td>Włochy</td><td>1</td></tr> <tr><td>Hiszpania</td><td>1</td></tr> <tr><td>Holandia</td><td>2</td></tr> <tr><td>Szwecja</td><td>0</td></tr> <tr><td>Belgia</td><td>2</td></tr> <tr><td>Austria</td><td>0</td></tr> <tr><td>w innym kraju:</td><td></td></tr> <tr><td> Szwajcaria</td><td>2</td></tr> <tr><td> Czechy</td><td>2</td></tr> <tr><td> Luxemburg</td><td>1</td></tr> </table>	Niemcy	9	Francja	2	Wielka Brytania	12	Włochy	1	Hiszpania	1	Holandia	2	Szwecja	0	Belgia	2	Austria	0	w innym kraju:		Szwajcaria	2	Czechy	2	Luxemburg	1
Niemcy	9																										
Francja	2																										
Wielka Brytania	12																										
Włochy	1																										
Hiszpania	1																										
Holandia	2																										
Szwecja	0																										
Belgia	2																										
Austria	0																										
w innym kraju:																											
Szwajcaria	2																										
Czechy	2																										
Luxemburg	1																										
<i>Co wpłynęłoby o podjęciu decyzji o założeniu działalności w innym kraju przez Pana/Panią:</i>	<table border="1"> <tr><td>inne</td><td>1</td></tr> <tr><td>chęć poszerzenia działalności na inne kraje</td><td>10</td></tr> <tr><td>pomoc przy zakładaniu przedsiębiorstwa</td><td>2</td></tr> <tr><td>niskie koszty prowadzenia działalności gospodarczej</td><td>19</td></tr> <tr><td>przyjazny system podatkowy</td><td>13</td></tr> <tr><td>mało rozwinięta biurokracja</td><td>6</td></tr> <tr><td>szybkość założenia działalności gospodarczej</td><td>4</td></tr> <tr><td>ulgi podatkowe</td><td>10</td></tr> </table>	inne	1	chęć poszerzenia działalności na inne kraje	10	pomoc przy zakładaniu przedsiębiorstwa	2	niskie koszty prowadzenia działalności gospodarczej	19	przyjazny system podatkowy	13	mało rozwinięta biurokracja	6	szybkość założenia działalności gospodarczej	4	ulgi podatkowe	10										
inne	1																										
chęć poszerzenia działalności na inne kraje	10																										
pomoc przy zakładaniu przedsiębiorstwa	2																										
niskie koszty prowadzenia działalności gospodarczej	19																										
przyjazny system podatkowy	13																										
mało rozwinięta biurokracja	6																										
szybkość założenia działalności gospodarczej	4																										
ulgi podatkowe	10																										

Źródło: opracowanie własne.

41,30 % ankietowany deklaruje, że zastanawiała się nad założeniem w przyszłości działalności gospodarczej w innym kraju Unii Europejskiej. Wielka Brytania byłaby krajem najchę-

niej wybieranym, jako nowe miejsce działalności gospodarczej, a chęć założenia własnego biznesu w innym kraju przez polskich przedsiębiorców najczęściej wynikałaby z niskich kosztów prowadzenia działalności gospodarczej poza granicami Polski.

❖ Ankietowani na trzy otwarte pytania umieszczone na końcu kwestionariusza odpowiedzieli następująco:

(Pytanie 27.) Co Pana/Pani zdaniem mogłoby się przyczynić do powstawania nowych firm w kraju?

- „uproszczenie przepisów i podatków”,
- „zmiana sposobu rozstrzygnięcia przetargów - nie najniższa cena”,
- „mniejsza biurokracja, dofinansowania ze strony państwa, przychylność urzędów do pracodawców”,
- „obniżenie ubezpieczenia i podatków”,
- „podejście państwa, iż małe firmy utrzymują ten kraj i urzędników i jesteśmy WAŻNI ! Obniżenie kosztów pracowniczych (ZUS). Obniżenie stawki VAT 23%”,
- „mniejsze koszty utrzymania pracownika, mniejsze podatki”,
- „bezpłatny ZUS przez okres co najmniej pierwszych 3 miesięcy”,
- „zmniejszenie podatków”,
- „ulgi podatkowe jak dla firm ze specjalnych stref ekonomicznych”,
- „podniesienie zarobków i emerytur celem zwiększenia sił nabywczych obywateli”,
- „mniejsze obciążenie kosztów pracy, zmniejszenie górnych widełek kar dla prowadzących działalność osób fizycznych, większe zaufanie ze strony instytucji administracyjnych do osób prowadzących działalność gospodarczą”,
- „zmniejszenie "pełnych" składek ZUS, zmniejszenie narzutów na wynagrodzenie dla pracowników”,
- „elastyczne podejście do obowiązkowych opłat w zależności od dochodów (ZUS, podatki)”,
- „ulgi dla początkujących przedsiębiorców m.in: obniżenie podatków lokalnych np. od nieruchomości, obniżenie kosztów pracy”,
- „likwidacja koncesji i pozwoleń”,
- „ulgi podatkowe, dotacje”,
- „zrozumiałe przepisy”,
- „niższy ZUS”,
- „pomoc finansowa ze strony państwa przy rozpoczynaniu działalności”,

- „edukacja od szkoły podstawowej dotycząca przedsiębiorczości, podatków, różnych form rozwoju zawodowego”,
- „zmiana mentalności szczególnie starszego pokolenia dotycząca spokojnej pracy na etacie - większa wiara w siebie i możliwości rozwinięcia się w Polsce”,
- „miejsce, gdzie można zdobyć wszystkie niezbędne informacje i porady, które jest dostępne i darmowe”,
- „niższe podatki, ZUS, ulgi”,
- „prawo sprzyjające nowym podmiotom gospodarczym, sytuacja na rynku, która zachęcałaby ludzi do podejmowania tego wyzwania”,
- „dostęp do kapitału i finansowania start-up”,
- „niskie koszty prowadzenia działalności: niższy ZUS, mniejszy podatek; niech w naszych kieszeniach pozostaje więcej niż w kieszeniach państwa”,
- „ulgi podatkowe dla powstających przedsiębiorstw”,
- „możliwość szybkiej rejestracji nowej firmy oraz zmniejszenie biurokracji”,
- „zmniejszenie składki ZUS, uproszczenie przepisów”,
- „likwidacja ZUS’u (lub min. 5 krotne obniżenie składek) oraz 20 krotnie wyższa kwota wolna od podatku”,
- „niższe podatki związane z zatrudnieniem, kompetentni pracownicy”,
- „zlikwidowanie podatku dochodowego”,
- „zmniejszenie opłat do ZUS za pracowników”,
- „obniżenie kosztów pracy”,
- „niższy ZUS dla przedsiębiorców”,
- „upadek innych”,
- „Bardziej szeroki dostęp do funduszy unijnych, gdzie według mnie pomoc unijna powinna polegać na nieoprocentowanym kredycie, który trzeba spłacić, a nie darowiznie. Gdyby takie było podejście wiele więcej ludzi i firm mogło by z tego skorzystać.”,
- „niższe podatki”,
- „zmniejszenie składki ZUS, obniżenie podatków”,
- „niższe koszty prowadzenia działalności, łatwość w pozyskaniu dofinansowania dla istniejących firm”,
- „większa pomoc od strony państwa”,
- „obniżenie opłat za składki ZUS, niższe podatki”,
- „zmiana przepisów skarbowych i podatkowych”;
- „zmniejszenie biurokracji”;

- „obniżenie kosztów pracy”,
- „jasne prawo podatkowe, które nie działa wstecz”
- „większa dostępność pomocy finansowej”.

(Pytanie 28.) Proszę wskazać ułatwienia napotkane podczas zakładania Pana/Pani działalności gospodarczej, jeżeli takie istniały.

8 na 48 ankietowanych twierdzi, że nie napotkało żadnych ułatwień podczas zakładania działalności, 28 ankietowanych nie wyraziło swojego zdania na ten temat, natomiast pozostałe 12 osób wypowiedziało się następująco:

- „w urzędzie starali się wytłumaczyć, gdzie iść i co wypełnić”,
- „tzw. „jedno okienko”,
- „możliwość spokojnego wypełnienia wniosku w domu na stronie internetowej przed zanieśieniem do Urzędu Miasta”,
- „refundacja składek ZUS, bo jestem osobą niepełnosprawną”,
- „składki ZUS w preferencyjnym wymiarze przez pierwsze dwa lata prowadzenia działalności”,
- „nie miałam żadnych problemów, wszystko poszło gładko, więc właściwie cały proces, ze względu na moje dość dobre wcześniejsze rozeznanie przebiegł bezproblemowo, ale gdyby nie znajomi to nie byłoby to takie proste”,
- „rejestracja firmy w jednym okienku”,
- „zwykle w urzędzie gdzie byłem informowano mnie gdzie mam iść dalej, aczkolwiek z tego co pamiętam, to większość spraw została załatwiona w urzędzie gminy”,
- „możliwość skorzystania z Internetu”,
- „złożenie jednego wniosku pozwoliło uniknąć przesadnego biegania po urzędach, dostęp do CEIDG poprzez Internet”,
- „jedno okienko”,
- „nie trzeba było długo czekać, już na następny dzień można było rozpocząć działalność gospodarczą”.

(Pytanie 29.) Proszę wskazać utrudnienia napotkane podczas zakładania Pana/Pani działalności gospodarczej, jeżeli takie istniały.

Odpowiedzi respondentów, którzy swoją działalność prowadzą krócej niż 12 miesięcy:

- „skomplikowany system opodatkowania, zwłaszcza zasady odpisania od podatku kosztów prowadzenia działalności w opodatkowaniu na zasadach ogólnych”,
- „brak informacji ze strony Urzędu Skarbowego dotyczących np. możliwości korzystania z samochodu męża do prowadzenia działalności gospodarczej - rozbieżne informacje

w dwóch pokojach, w których byłam - w Urzędzie Miasta Pani przyjmująca wniosek nie potrafiła odpowiedzieć na moje nurtujące mnie pytania”,

- „odległość jednego urzędu od drugiego, kolejki i mało informacji przekazanych przystępnie. Obecnie nie prowadzę już firmy, gdyż za dużo pieniędzy poszło na 1-2 miesiąc, a na 3 miesiąc już zabrakło na czynsz. A wiadomo do biznesu trzeba czasu.”,
- „konieczność potwierdzenia poprawności wypełnienia dokumentów osobiście w urzędzie”,
- „sprzeczne informacje od urzędników podczas rejestracji, co skutkowało kilkukrotnym poprawianiem wniosku”,
- „biurokracja, niekompetentni urzędnicy, wydłużające się procedury”,
- „Urząd Skarbowy - bardzo trudno dowiedzieć się czegokolwiek ma temat opodatkowania przy zakładaniu firmy, jaki podatek wybrać itp. bardzo złe traktowanie osób pytających się o cokolwiek, odsyłanie do broszurek niejasno napisanych, wrażenie tego typu „po co Pan tu do mnie przyszedł nie mam czasu....”,
- „dostęp do informacji na temat procedur związanych z zakładaniem działalności gospodarczej oraz jej dalszym prowadzeniem”.

Odpowiedzi respondentów, którzy swoją działalność prowadzą od 1 do 2 lat:

- „brak kapitału”,

Odpowiedzi respondentów, którzy swoją działalność prowadzą od 2 do 5 lat:

- „Brak jakiegokolwiek pomocy w kwestiach formalnych przy zakładaniu działalności ze strony urzędu pracy i innych instytucji do tego powołanych. Odsyłanie i brak życzliwości. Traktowanie od razu jak bym chciał dotację, a potrzebowałem tylko porady odnośnie formy opodatkowania bo finansowałem się sam z własnych oszczędności.”,
- „to pole jest za małe, aby je wypisać”,
- „kurs do miasta wojewódzkiego w celu wyrobienia sobie numeru REGON”,
- „zgłoszenie do wszystkich urzędów firmy, np. do sanepid-u, ZUS’u itp.”,
- „biurokracja, problem z pozyskaniem informacji na temat zakładania działalności gospodarczej, niezrozumiałe i ciągle zmieniające się przepisy w prawie polskim, trudności w pozyskaniu dotacji, skomplikowane przepisy prawno-administracyjne”.

Odpowiedzi respondentów, którzy swoją działalność prowadzą powyżej 5 lat:

- „opłata podatku VAT przed uzyskaniem honorarium z wystawionej faktury”,
- „biurokracja, mało zrozumiałe akty prawne”,
- „biurokracja”,

- „nie przypominam sobie nic poza opieszałością urzędników, długimi procedurami przy zakupie gruntu i uzyskaniu pozwolenia na budowę. Dot. pkt. 10: - firmę założyłem bo nie miałem zamiaru siedzieć w domu i handryczyć się z żoną bo jako inż. górnik mam wysoką emeryturę i konieczności podjęcia pracy nie było”,
- „To było dawno, kolejki do okienek, oczekiwanie na pisma potwierdzające założenie działalności, itd.”,
- „konieczność rejestracji w wielu instytucjach (obecnie nie dotyczy gdyż jest jedno okienko)”,
- „biurokracja, niepotrzebne formularze”,
- „biurokracja, bezmyślność urzędników, bzdurne przepisy”,
- „bezmyślność urzędników”.

Analizując wypowiedzi respondentów można wnioskować, że na przestrzeni lat bariery napotymane przez polskich przedsiębiorców podczas zakładania działalności gospodarczej miały różnego rodzaju podłoże. Do momentu wprowadzenia tzw. „jednego okienka”, największą barierą była biurokracja, borykanie się z wieloma formalnościami, konieczność rejestracji działalności gospodarczej w wielu instytucjach osobno oraz długotrwałe procedury. Natomiast w ostatnim czasie największym problemem dla polskich przedsiębiorców nie jest już biurokracja, tylko przedsiębiorcy napotykają na absurdalne bariery utrudniające prowadzenie działalności gospodarczej takie jak: niekompetentność pracowników urzędów państwowych, brak jasnych informacji na temat poczynań, dotyczących pierwszych kroków w stronę własnego biznesu oraz skomplikowane prawo podatkowe.

1.3. Analiza ankiety przeprowadzonej w Wielkiej Brytanii, dotyczącej największych przeszkód związanych z zakładaniem działalności gospodarczej oraz jej prowadzeniem według brytyjskich przedsiębiorców

Badaniami objęto grupę 52 osób – przedsiębiorców. Wszystkie osoby zgłosiły się dobrowolnie do badań, po otrzymaniu zaproszenia drogą e-mailową do wypełnienia ankiety (załącznik nr 2), która została umieszczona na stronie www.ankietka.pl, bądź też zachęcone do wypełnienia ankiety na tablecie podczas pobytu w jednej z londyńskich restauracji. Musiały spełniać jedynie dwa warunki: posiadać obywatelstwo brytyjskie oraz być osobą, która prowadzi bądź też prowadziła działalność gospodarczą.

Uzyskane informacje zostały tematycznie pogrupowane i poddane analizie ilościowej oraz jakościowej, zgodnie z problematyką badawczą pracy. Wyniki tej analizy, wnioski oraz najciekawsze wypowiedzi osób badanych zaprezentowano poniżej.

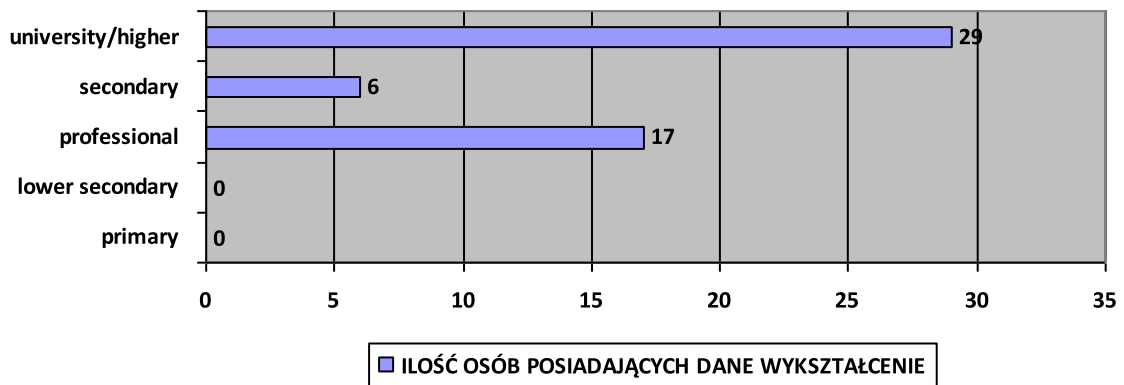
❖ Charakterystyka grupy badawczej:

Tabela 22. Płeć oraz wiek brytyjskich respondentów

GENDER (Płeć)	AGE (Wiek)						TOTAL Razem
	UNDER 18 (poniżej 18 lat)	18-24 (18-24lat)	25-30 (25-30 lat)	31-40 (31-40 lat)	41-50 (41-50 lat)	OVER 50 (powyżej 50 lat)	
WOMAN (kobieta)	0	3	5	7	3	0	18
MAN (mężczyzna)	0	4	8	13	4	5	34
TOTAL (Razem)	0	7	13	20	7	5	52

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy odpowiedzi na pytania nr 1-2 z kwestionariusza.

34,62% badanych osób stanowiły kobiety, natomiast 65,38% mężczyźni. Były to osoby najczęściej w wieku 31-40 lat (38,46%) (Tabela 22).

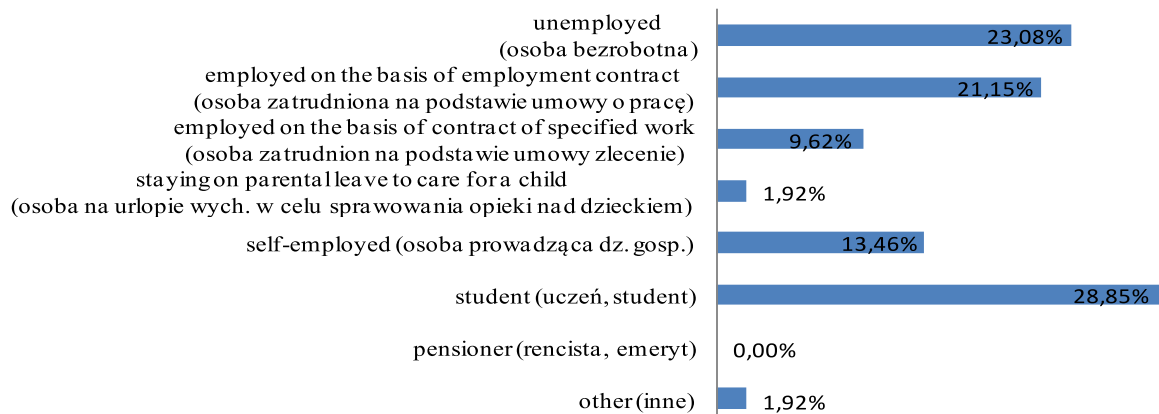

Wykres 6. Wykształcenie brytyjskich respondentów. (Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy odpowiedzi respondentów na pytanie nr 3 z kwestionariusza)

Prawie 60% wszystkich brytyjskich respondentów stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe (Wykres 6.). Większość respondentów przed założeniem działalności gospodarczej było osobami uczącymi się – studiującymi (28,5%), bądź też bezrobotnymi (23,08%), albo zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę (21,15%), (odp. respondentów dotyczące pozycji „inne”: unemployed, raising the children (bezrobotna, wychowująca dzieci). (Wykres 7.)

Okres prowadzenia działalności gospodarczej przez brytyjskich respondentów oscyluje między rokiem, a 5 latami. Tylko 23% ankietowanych prowadzi dłużej swoją działalność.

Dokładnie okres prowadzenia działalności gospodarczej przez brytyjskich przedsiębiorców obrazuje tabela numer 23.

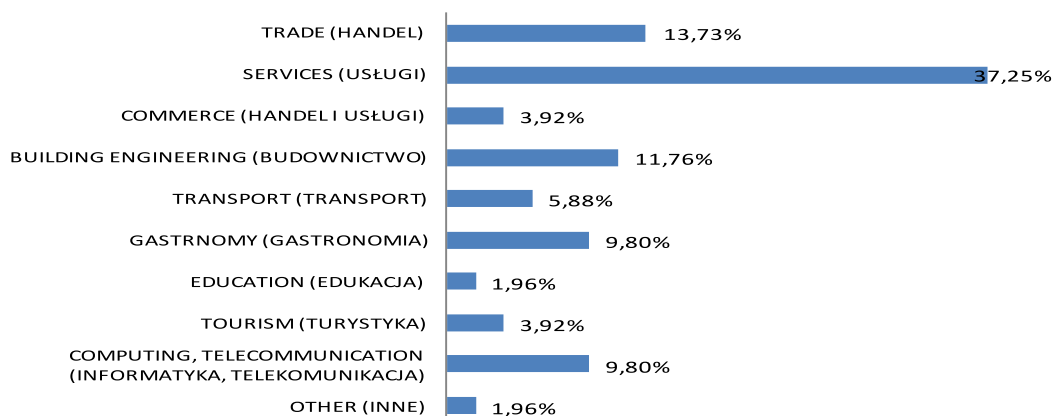

Wykres 7. Status zawodowy brytyjskich respondentów przed założeniem dz. gosp.
(Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy odpowiedzi na pytanie 4 z kwestionariusza.)

Tabela 23. Okres prowadzenia działalności gospodarczej przez brytyjskich respondentów w danym przedziale wiekowym

AGE (Wiek)	HOW LONG HAVE YOU BEEN RUNNING YOUR OWN BUSINESS FOR? (Jak długo prowadzi Pan/Pani własną działalność gospodarczą?)				TOTAL (Razem)
	less than 12 months (poniżej 12 miesięcy)	1-2 years (1-2 lata)	2-5 years (2-5 lat)	more than 5 years (powyżej 5 lat)	
UNDER 18 (poniżej 18 lat)	0	0	0	0	0
18-24 (18-24 lat)	4	3	0	0	7
25-30 (25-30 lat)	3	8	2	0	13
31-40 (31-40 lat)	2	5	11	2	20
41-50 (41-50 lat)	0	0	2	5	7
OVER 50 (powyżej 50 lat)	0	0	0	5	5
TOTAL (Razem)	9	16	15	12	52

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy odpowiedzi na pytanie 5 z kwestionariusza.

Wykres 8. Branże, w których brytyjscy respondenci prowadzą swoją działalność
(Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów na pytanie 6 z kwestionariusza)

Większość brytyjskich przedsiębiorców prowadzi firmę świadczącą usługi, bądź też handlową. (Wykres 8.)

❖ Dodatkowa charakterystyka respondentów:

W badaniu brali udział przedsiębiorcy z różnych miejscowości, małych (wiejskich) jak i również dużych liczących ponad 200 tysięcy mieszkańców. Większość respondentów nie chciało ujawniać nazw swoich firm, w porównaniu z polskimi przedsiębiorcami. Tylko dwoje ankietowanych ujawniło swoje nazwy, a mianowicie: Bella oraz Merci.

Omówienie wyników ankiety.

Poniżej przedstawione zostały wszystkie pytania zadane respondentom oraz ich odpowiedzi opatrzone komentarzem.

(Pytanie 9.) Please indicate 3 of the most important personality traits that, in your opinion, are useful in running own business. (Proszę podać 3 najważniejsze cechy osobowości, które Pana/Pani zdaniem są przydatne w prowadzeniu firmy.)

Odpowiedzi respondentów to:

self-confidence (pewność siebie) (8); well-organized (dobrze zorganizowany) (7); disciplined (zdyscyplinowany) (3); communicative (komunikatywny-rozmowny) (6); hard-working (pracowity) (6); self-motivated (zmotywowany) (8); ambitious (ambitny) (3); commitment (zaangażowanie) (3); management skills (umiejętności zarządzania) (2); resourcefulness (zaradność) (2); trustworthy (wzbudzający zaufanie) (2); outgoing (szybko nawiązujący kontakty z ludźmi) (2); demanding (wymagający) (2); persistent (wytrwały) (2); leader (lider) (2); persistence (zawziętość) (2); self-discipline (samodyscyplina) (2); stress-resistant (odporny na stres) (2); practical (praktyczny); patient (cierpliwy); committed to lifelong learning (gotowy uczyć się „całe życie”); sharp-witted (bystry); self-controlled (opanowany); careful planning skills (zdolności uważnego planowania); original (oryginalny); focused on constant self-improvement (skupiony na ciągłym udoskonalaniu samego siebie); flexible enough to accept changes (wystarczająco elastyczny, aby zaakceptować zmiany); fearless/not afraid of failure (odważny/nie bojący się porażki); psychological resilience (odporność psychiczna); persuasive (przekonywujący); standing out of the crowd (wyróżnianie się w tłumie); open to new challenges (bycie otwartym na nowe wyzwania); self-critical (samokrytyczny); skills to sell yourself (umiejętności "sprzedania" siebie); strong personality (silna osobowość); self-disciplined (zdyscyplinowany); punctual (punktualny); thrifty (oszczędny); honest (szczerzy); competitive spirit (duch rywalizacji); go-getter (przedsiębiorczy); analyzing skills (umiejętności analityczne); with planning skills

(umiejętność planowania); scrupulous (skrupulatny); entrepreneurial (przedsiębiorczy); flexible (elastyczny) (2); decisiveness (stanowczość); objectivity (obiektywny); ability to listen (umiejętność słuchania); collaborative (umiejący współpracować); future focused (koncentrujący się na przyszłości); open to constant changes on the market (otwarty na ciągłe zmiany na rynku); knowledgeable (zorientowany); focused (skupiony); to learn quickly (szybko się uczyć); open-minded (o otwartym umyśle); brave (odważny); inquisitive (dociekliwy); to have good ideas (mieć dobre pomysły); confident enough to stand out (wystarczająco pewny siebie, aby się wyróżnić); creativity (kreatywność); to be realistic, keeping the feet on the ground (być realistycznym, mocno stąpającym po ziemi); fair play (uczciwy); responsible (odpowiedzialny) (2); to be resourceful, constantly looking for new solutions (być zaradnym, ciągle poszukiwać nowych rozwiązań); intelligent (inteligentny);

Odpowiedzi respondentów były bardzo zróżnicowane, jednak najczęściej wymienianymi cechami osobowości, które przydatne są w prowadzeniu firmy, były: pewność siebie, zorganizowanie, komunikatywność oraz motywacja do działania.

Tabela 24. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytanie 10 z kwestionariusza

<i>What has influenced your decision to start your own business the most: (Co najbardziej wpłynęło na decyzję o założeniu przez Pana/Panią działalności gospodarczej:)</i>	
Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
desire to have my own business activity (chęć posiadania własnej firmy)	8
awareness that it is the opportunity to implement my own ideas and conceptions (świadomość, iż jest to szansa na realizację własnych pomysłów i koncepcji)	6
desire to be independent (chęć niezależności)	12
desire to work for my own benefit (chęć pracy na własny rachunek)	22
desire to earn more money (chęć posiadania większych zarobków)	21
family tradition (tradycja rodzinna)	3
lack of job (brak pracy)	11
(no prospects for employment on the labour market) brak ofert na rynku pracy	3

Zródło: opracowanie własne.

Większość ankietowanych swoją decyzję o założeniu działalności gospodarczej podjęło z chęci pracy na własny rachunek oraz z chęci posiadania większych zarobków (Tabela 24).

Tabela 25. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytania 11-15 z kwestionariusza

<i>If you could "go back in time", would you take the same decision with regards to setting up your own business: (Jeżeli mógłby/mogłaby Pan/Pani „cofnąć czas” to decyzja o założeniu własnej dz. gosp. byłaby taka sama:)</i>	<table border="1"> <tr> <td>NO (NIE)</td> <td>29,41%</td> </tr> <tr> <td>YES (TAK)</td> <td>70,59%</td> </tr> </table>	NO (NIE)	29,41%	YES (TAK)	70,59%
NO (NIE)	29,41%				
YES (TAK)	70,59%				
<i>Have you ever run your own business activity before? (Czy prowadził/-a Pan/Pani wcześniej działalność gospodarczą?)</i>	<table border="1"> <tr> <td>NO (NIE)</td> <td>84,62%</td> </tr> <tr> <td>YES (TAK)</td> <td>15,38%</td> </tr> </table>	NO (NIE)	84,62%	YES (TAK)	15,38%
NO (NIE)	84,62%				
YES (TAK)	15,38%				

<i>In your opinion, is it easy to set up a business in UK?</i> (Czy Pana/Pani zdaniem w UK łatwo założyć działalność gospodarczą?)	<table border="1"> <tr> <td>NO (NIE)</td> <td>17,31%</td> </tr> <tr> <td>YES (TAK)</td> <td>82,69%</td> </tr> </table>	NO (NIE)	17,31%	YES (TAK)	82,69%						
NO (NIE)	17,31%										
YES (TAK)	82,69%										
<i>How do you assess the level of complexity when it comes to completing the formalities related to registration of a company in UK?</i> (Jak Pan/Pani ocenia stopień skomplikowania, jeśli chodzi o dopełnienie formalności związanych z rejestracją firmy w UK?)	<table border="1"> <tr> <td>VERY LOW (BARDZO NISKI)</td> <td>0,00%</td> </tr> <tr> <td>LOW (NISKI)</td> <td>36,54%</td> </tr> <tr> <td>AVERAGE (ŚREDNI)</td> <td>55,77%</td> </tr> <tr> <td>HIGH (WYSOKI)</td> <td>7,69%</td> </tr> <tr> <td>VERY HIGH (BARDZO WYSOKI)</td> <td>0,00%</td> </tr> </table>	VERY LOW (BARDZO NISKI)	0,00%	LOW (NISKI)	36,54%	AVERAGE (ŚREDNI)	55,77%	HIGH (WYSOKI)	7,69%	VERY HIGH (BARDZO WYSOKI)	0,00%
VERY LOW (BARDZO NISKI)	0,00%										
LOW (NISKI)	36,54%										
AVERAGE (ŚREDNI)	55,77%										
HIGH (WYSOKI)	7,69%										
VERY HIGH (BARDZO WYSOKI)	0,00%										
<i>Is the tax law in the UK is clear and understandable for you?</i> (Czy prawo podatkowe w UK jest dla Pana/Pani jasne i zrozumiałe?)	<table border="1"> <tr> <td>DEFINITELY NO (ZDECYDOWANIE NIE)</td> <td>3,85%</td> </tr> <tr> <td>RATHER NO (RACZEJ NIE)</td> <td>7,69%</td> </tr> <tr> <td>DEFINITELY YES (ZDECYDOWANIE TAK)</td> <td>28,85%</td> </tr> <tr> <td>RATHER YES (RACZEJ TAK)</td> <td>59,62%</td> </tr> </table>	DEFINITELY NO (ZDECYDOWANIE NIE)	3,85%	RATHER NO (RACZEJ NIE)	7,69%	DEFINITELY YES (ZDECYDOWANIE TAK)	28,85%	RATHER YES (RACZEJ TAK)	59,62%		
DEFINITELY NO (ZDECYDOWANIE NIE)	3,85%										
RATHER NO (RACZEJ NIE)	7,69%										
DEFINITELY YES (ZDECYDOWANIE TAK)	28,85%										
RATHER YES (RACZEJ TAK)	59,62%										

Źródło: opracowanie własne.

80% badanych nie żałuje swojej decyzji o założeniu działalności gospodarczej i jeżeliby mieli możliwość ponownego wyboru, ich decyzja byłaby taka sama. Natomiast prawie 85% to osoby, dla których jest to pierwszy własny biznes. Łatwość założenie działalności gospodarczej w UK oceniana jest przez 82,69% respondentów bardzo pozytywnie, a stopień skomplikowania, jeśli chodzi o formalności związane z rejestracją firmy, oceniają na poziomie średnim (55,77%), a nawet niektórzy na poziomie niskim (36,54%). Podobnie oceniane jest prawo podatkowe w UK – większość ankietowanych uważa, że raczej jest ono zrozumiałe i nie sprawia problemów.

Tabela 26. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytanie 16 z kwestionariusza

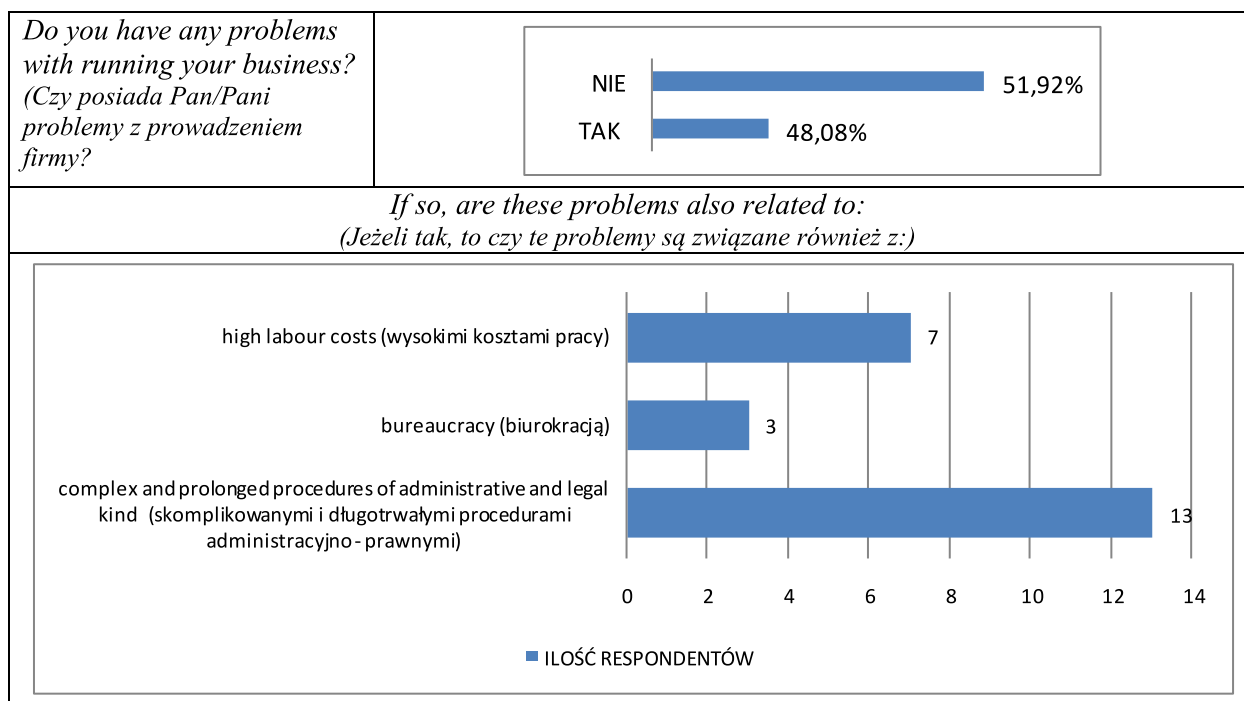
<i>What did cause you the most difficulties when setting up a business?</i> (Co sprawiło Panu/Pani największe problemy przy zakładaniu działalności gospodarczej?)	
Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
bureaucracy (biurokracja)	7
obtaining the information on the procedures related to setting up a business (pozyskanie informacji na temat procedur związanych z zakładaniem dz. gosp.)	6
constantly changing regulations in British law (ciągle zmieniające się przepisy w prawie brytyjskim)	0
lack of financial resources for setting up a business (brak środków finansowych na założenie działalności gospodarczej)	17
problems with obtaining concessions, licenses, permits (problemy związane z uzyskaniem koncesji, licencji, pozwoleń)	12
complex legal and administrative regulations (skomplikowane przepisy prawno-administracyjne)	5

troubles in finding skilled staff (problem z pozyskaniem kompetentnych pracowników)	8
other (inne):	
competition (konkurencja)	1
eu set of regulations (regulacje prawne narzucone przez UE)	1
managing my funds effectively (rozporządzanie budżetem efektywnie)	1
finding the commercial property in a good location (znalezienie lokalu w dobrej lokalizacji)	1

Źródło: opracowanie własne.

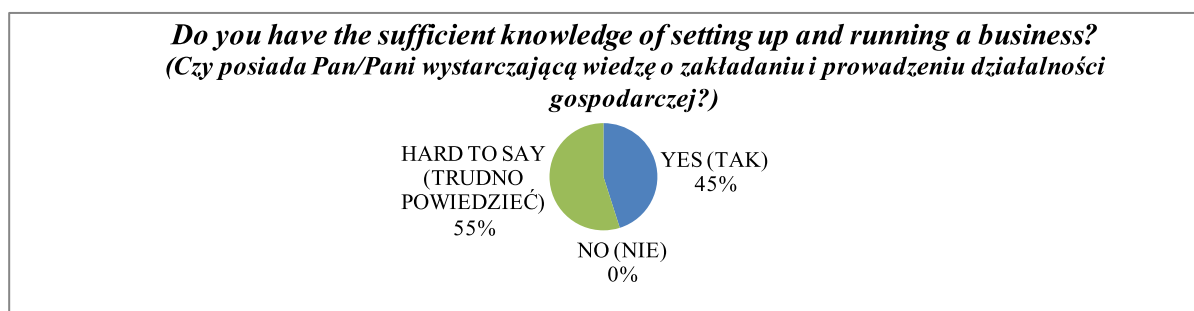
Dla większości ankietowanych największym problemem przy zakładaniu działalności gospodarczej było brak środków finansowych na założenie działalności gospodarczej oraz problemy związane z uzyskaniem koncesji, licencji bądź też pozwoleń. (Tabela 26.)

Tabela 27. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytania 17-18 z kwestionariusza

Źródło: opracowanie własne.

Przewaga ankietowanych (51,92%) twierdzi, że nie posiada problemów z prowadzeniem firmy, natomiast osoby, które te problemy posiadają, najczęściej wskazywały, jako największy problem, skomplikowane i długotrwałe procedury administracyjno-prawne (Tabela 27).

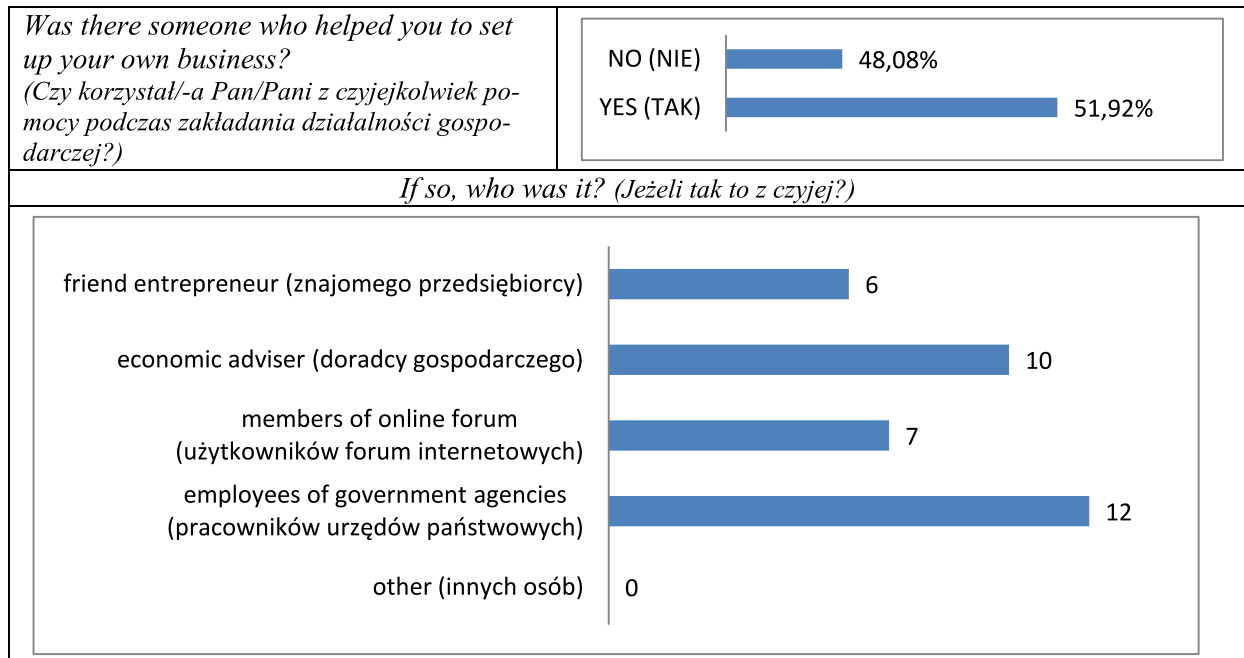

Wykres 9. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytanie nr 19 z kwestionariusza

(Źródło: opracowanie własne)

Jak wynika z wykresu nr 9, aż 45% badanych twierdzi, że posiada wystarczającą wiedzę do prowadzenia działalności gospodarczej.

Tabela 28. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytania 20-21 z kwestionariusza

Źródło: opracowanie własne.

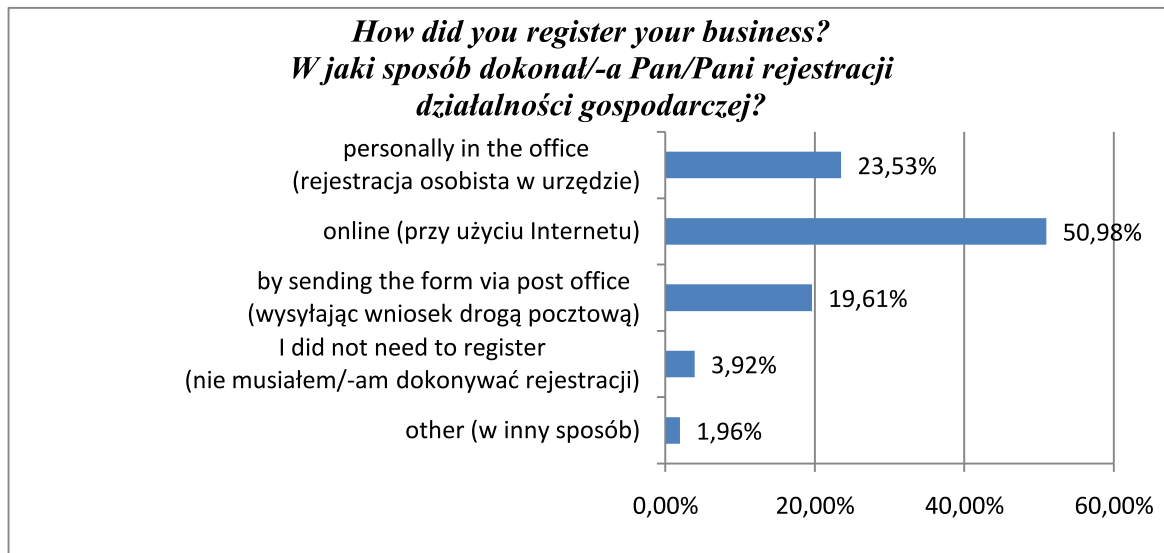
51,92% badanych brytyjskich przedsiębiorców przyznało się, że podczas zakładania działalności gospodarczej korzystali z pomocy innych, najczęściej z pomocy pracowników urzędów państwowych oraz doradców gospodarczych.

Tabela 29. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytanie 22 z kwestionariusza

<i>What sources of funding have you used to set up your own business? (Z jakich źródeł finansowania korzystał/-a Pan/Pani przy zakładaniu własnej dz. gosp.?)</i>	
Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
own savings (własne oszczędności)	9
loan from family (pożyczka od rodziny)	9
bank loan (kredyt z banku)	26
European Union's funds (z funduszy Unii Europejskiej)	10
Inheritance (spadek)	3
state aid (in the form of funding, allowances etc) <z pomocy państwa (różnego rodzaj dofinansowania, ulgi itp.)>	23
other (z innych):	
first commissions	1

Źródło: opracowanie własne.

Najbardziej preferowanym źródłem finansowania przez Brytyjczyków podczas zakładania działalności gospodarczej jest kredyt bankowy, bądź też różnego rodzaju pomoc finansowa ze strony państwa (Tabela 29).

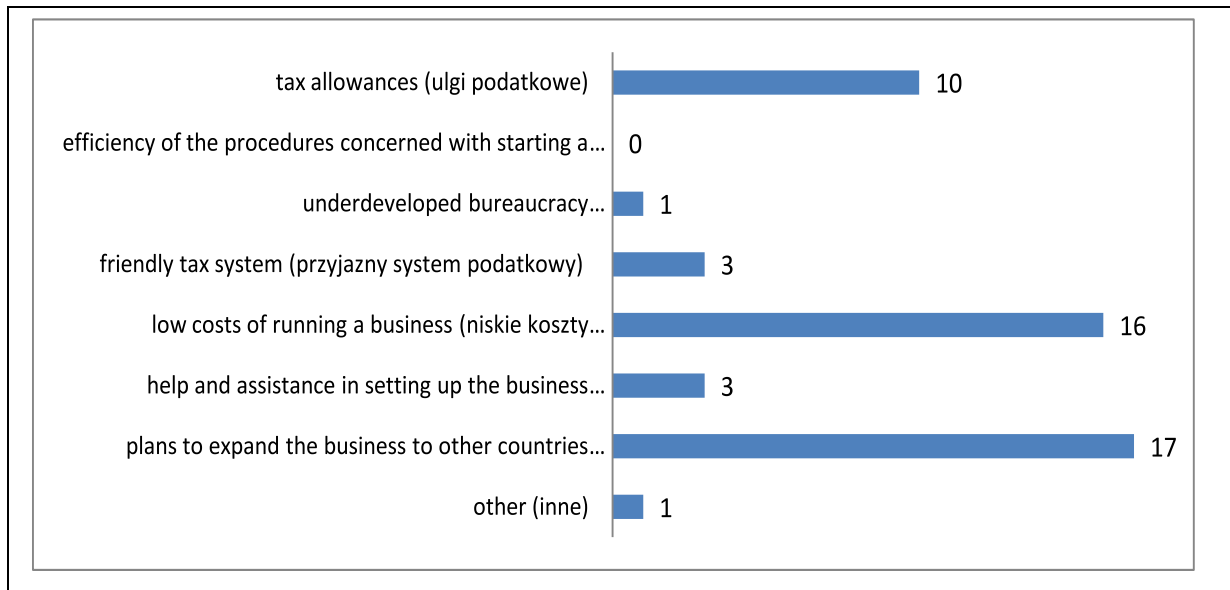
Wykres 10. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytanie nr 23 z kwestionariusza
 (Źródło: opracowanie własne)

Prawie 60% ankietowanych swoją działalność gospodarczą zarejestrowało za pomocą Internetu (Wykres 10).

Brytyjscy przedsiębiorcy zapytani czy zastanawiali się nad założeniem w przyszłości działalności gospodarczej na terenie Unii Europejskiej odpowiedziało w większości, że nie, tylko 15,69% myślało nad takim rozwiązaniem i wskazywało najczęściej Francję oraz Hiszpanię, jako kraj, w którym chcieliby założyć działalność gospodarczą. Taka decyzja związana byłaby z chęcią poszerzenia działalności na inne kraje oraz z niższymi kosztami prowadzenia działalności gospodarczej w tych krajach według ankietowanych (Tabela 30).

Tabela 30. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytania 24-26 z kwestionariusza

Pytanie	Odpowiedzi																				
<i>Have you thought about setting up a business in the European Union in the near future? (Czy zastanawiał/-a się Pan/Pani nad założeniem w przyszłości działalności gospodarczej na terenie Unii Europejskiej?)</i>																					
<i>If so, which country would you choose? (Jeżeli tak to w jakim kraju założylby/aby Pan/Pani działalność gospodarczą?)</i>	<table border="1"> <tr><td>Germany (Niemcy)</td><td>1</td></tr> <tr><td>France (Francja)</td><td>4</td></tr> <tr><td>Poland (Polska)</td><td>1</td></tr> <tr><td>Italy (Włochy)</td><td>2</td></tr> <tr><td>Spain (Hiszpania)</td><td>3</td></tr> <tr><td>The Netherlands (Holandia)</td><td>0</td></tr> <tr><td>Sweden (Szwecja)</td><td>0</td></tr> <tr><td>Belgium (Belgia)</td><td>0</td></tr> <tr><td>Austria (Austria)</td><td>0</td></tr> <tr><td>other (w innym kraju):</td><td>0</td></tr> </table>	Germany (Niemcy)	1	France (Francja)	4	Poland (Polska)	1	Italy (Włochy)	2	Spain (Hiszpania)	3	The Netherlands (Holandia)	0	Sweden (Szwecja)	0	Belgium (Belgia)	0	Austria (Austria)	0	other (w innym kraju):	0
Germany (Niemcy)	1																				
France (Francja)	4																				
Poland (Polska)	1																				
Italy (Włochy)	2																				
Spain (Hiszpania)	3																				
The Netherlands (Holandia)	0																				
Sweden (Szwecja)	0																				
Belgium (Belgia)	0																				
Austria (Austria)	0																				
other (w innym kraju):	0																				
<i>What would affect your decision about setting up a business in other country: (Co wpłynęłoby o podjęciu decyzji o założeniu działalności w innym kraju przez Pana/Panią:)</i>																					

Źródło: opracowanie własne.

Ankietowani na trzy otwarte pytania umieszczone na końcu kwestionariusza odpowiedzieli następująco:

Pytanie 27. In your opinion, what could contribute to establishment of new businesses in UK? (Co Pana/Pani zdaniem mogłoby się przyczynić do powstawania nowych firm w UK?)

- „making legal and tax expenses lower” (obniżenia wydatków prawnych i podatkowych);
- „higher unemployment rate” (wyższy wskaźnik bezrobocia);
- „better economic situation in the country” (lepsza sytuacja ekonomiczna w kraju);
- „awareness how simple it is” (świadomość jak proste to jest);
- „creating more opportunities for young people” (tworzenie więcej możliwości dla młodych ludzi);
- „secure economy and stabilized inflation” (bezpieczny stały rynek i inflacja wolna od większych wahań);
- „financial aid, e.g. interest-free loans” (wsparcie finansowe, np. kredyty bezprocentowe);
- „law that doesn't constrain the entrepreneurs” (prawo, które nie ograniczałoby przedsiębiorców);
- „development of agriculture in the UK” (rozwój rolnictwa w UK);
- „legal and administrative systems more friendly and easier to understand” (bardziej przyjazny i łatwiejszy w zrozumieniu system prawny i administracyjny);
- „quicker/easier process of applying for financial support” (szybszy/latwiejszy proces ubiegania się o wsparcie finansowe);
- „market expansion and teaching young people the skills of independent thinking” (rozwój rynku oraz uczenie młodych ludzi sztuki samodzielnego myślenia);

- „women/housewives believing in themselves” (kobiety mające większą wiarę w siebie);
- „less jobs, higher unemployment” (mniej miejsc pracy, wyższe bezrobocie);
- „more qualified young people with aspirations” (więcej wykwalifikowanych ludzi z aspiracjami);
- „more friendly tax system” (bardziej przyjazny system podatkowy);
- „more financial assistance to get started” (większe wsparcie finansowe, aby postawić pierwsze kroki);
- „more of financial help from the government” (więcej pomocy finansowej od rządu);
- „less legal constraints” (mniej prawnych ograniczeń);
- „maybe encouraging young people by organizing more business plan competitions” (być może zachęcić młodych ludzi poprzez organizowanie więcej konkursów na dobry business plan);
- „building awareness that it doesn't need to cost much” (uświadamianie ludzi, że to wcale nie musi dużo kosztować);
- „More information on where to start” (więcej informacji i wskazówek jak i gdzie zacząć);
- „More state financial aid available and less bureaucracy” (większa dostępność państwowego wsparcia finansowego i mniej biurokracji);
- „People willing to take responsibilities concerned with running a business, maybe educating them about all processes and procedures, risks and gains” (ludzie chętni podjąć odpowiedzialność związaną z prowadzeniem biznesu, być może edukowanie o wszystkich procesach, procedurach, zyskach i stratach)
- „Less beauraucracy. Simpler employment laws and procedures” (Mniej biurokracji. Prostsze prawo pracy i procedury);
- „More financial resources in the form of state funding, tax allowances etc” (więcej środków finansowych w postaci dofinansowań państwowych, ulg podatkowych itd.);
- „the system is friendly, it is just a matter of limited financial resources and people's attitude” (system jest przyjazny, to jest jedynie kwestia ograniczonych środków finansowych i podejścia ludzi);
- „more state financial support available” (więcej wsparcia finansowego);
- „more detailed information on how to do it” (więcej szczegółowych informacji jak to zrobić);
- „market expansion” (rozwój rynku);
- „stable market” (stabilny rynek);
- „the end of financial crisis” (koniec kryzysu finansowego);

- „More financial resources from the government” (więcej środków finansowych zapewnionych przez Państwo/rząd);
- „good, competitive ideas for business” (dobre, konkurencyjne pomysły na biznes);
- „better economic situation” (lepszta sytuacja ekonomiczna);
- „High funding and good location” (wysokie dofinansowania i dobra lokalizacja).

(Pytanie 28.) Please indicate the facilities that you encountered while setting up your business, if such existed:

(Proszę wskazać ułatwienia napotkane podczas zakładania Pana/Pani działalności gospodarczej, jeżeli takie istniały)

- „EU funds” (fundusze europejskie);
- „bank loan” (kredyt w banku);
- „Wealth of information via HMRC (tax) & other online forum” (Bogactwo informacji przez HMRC (VAT) i inne na forach internetowych);
- „government grant” (dofinansowanie rządowe);
- „EU funds and government grant” (wsparcie finansowe z UE i rządu);
- „receiving EU funds” (otrzymanie dofinansowania z UE);
- „government financial aid” (wsparcie finansowe od rządu);
- „I can't think of any” (żadne nie przychodzą mi na myśl);
- „EU funds, participating in informative lectures organized by local government (from EU initiative)” (fundusze Europejskie, uczestniczenie w wykładach informacyjnych organizowanych przez samorzady (inicjatywa UE);
- „advice from the experienced friend who has already gone through this” (porady od doświadczonego kolegi, który przeszedł już te wszystkie etapy);
- „financial support from the government” (wsparcie finansowe z rządu);
- „funds from EU and the government” (fundusze z UE i rządu);
- „Assistance from professional advisers” (pomoc profesjonalnych doradców);
- „can't remember any” (nie przypominam sobie żadnych);
- „generally the simplicity of the whole process” (ogólnie łatwość całego procesu);
- „family support” (wsparcie rodziny);
- „possibility to arrange most things online” (możliwość załatwienia większości spraw online);
- „EU and government grants” (dofinansowanie z funduszy europejskich);
- „clear information from government officers” (zrozumiałe informacje otrzymane od urzędników);

- „grants” (dofinansowanie);
- „having business ties from my previous employment” (posiadanie kontaktów biznesowych z poprzedniego miejsca zatrudnienia);
- „help and financial support from parents - experienced entrepreneurs” (pomoc i wsparcie finansowe od rodziców - doświadczonych przedsiębiorców);"
- „n/a” (n/d);
- „none” (żadne);

(Pytanie 29.) Please indicate the difficulties that you encountered while setting up your business, if such existed: (Proszę wskazać trudnienia napotkane podczas zakładania Pana/Pani działalności gospodarczej, jeżeli takie istniały)

Odpowiedzi respondentów, którzy swoją działalność prowadzą krócej niż 12 miesięcy:

- „Finding time to work on the business whilst still working in full-time employment.” (znalezienie czasu na własny biznes, jednocześnie godząc pracę na pełny etat);
- „in getting a bank loan and stress” (w otrzymaniu kredytu w banku oraz stres);
- „financial risk” (ryzyko finansowe);
- „long waiting time to get funds” (długi czas oczekiwania na dofinansowania);
- „competition on the market” (konkurencyjność na rynku);
- „extra costs for experts assisting me with setting up a business according to all regulations” (dodatkowe koszty poniesione na rzecz specjalistów pomagających mi w założeniu działalności w zgodzie ze wszystkimi przepisami prawnymi);"
- „taking difficult, risky decisions” (podejmowanie trudnych, ryzykownych decyzji);

Odpowiedzi respondentów, którzy swoją działalność prowadzą od 1 do 2 lat:

- „Lack of financial resources and prolonged process of getting a business bank loan” (brak środków finansowych i długi proces ubiegania się o kredyt w banku);
- „financial and property problems” (problemy finansowe i lokalowe);
- „bank loan” (kredyt w banku) (2);
- „there weren't any really” (tak naprawdę żadnych nie było);
- „troubles in finding the information how to make the first steps” (trudności w uzyskaniu informacji jak zrobić pierwszy krok);"
- „economic crisis” (kryzys ekonomiczny);
- „acquiring new customers” (pozyskiwanie nowych klientów);
- „financial difficulties” (trudności finansowe);
- „EU regulations that makes the requirements more demanding” (regulacje europejskie sprawiające, że wymogi stają się bardziej wymagające);

➤ „problems with estimating the financial risks” (trudności w określeniu ryzyka finansowego);

➤ „money” (pieniądze);

Odpowiedzi respondentów, którzy swoją działalność prowadzą od 2 do 5 lat:

➤ „Money, good staff, getting licence” (pieniądze, dobry personel, uzyskanie licencji);

➤ „meeting all legal regulation” (działanie według wszystkich regulacji prawnych);

➤ „too many papers to fill in” (zbyt wiele dokumentów do wypełnienia);

➤ „determining my business's market position” (pozyskiwanie pozycji na rynku);

➤ „competitors and their prices” (konkurencja i ich ceny);

➤ „lack of immediate turnover” (brak natychmiastowego zysku);

➤ „arranging the funds” (zorganizowanie pieniędzy);

➤ „not making any profits at the beginning” (brak zysków na początku prowadzenia działalności);

➤ „overwhelming number of formalities while applying for a bank loan” (przytłaczająca ilość formalności podczas starania się o kredyt w banku);

Odpowiedzi respondentów, którzy swoją działalność prowadzą powyżej 5 lat:

➤ „Filling in the huge number of papers to get the funds and queuing for hours in HM Revenue & Customs to receive some instructions and finally get my business registered” (wypełnianie ogromnej ilości dokumentów aby otrzymać dofinansowanie oraz stanie w kolejce w Urzędzie Skarbowym, aby otrzymać instrukcje i ostatecznie zarejestrować swoją działalność);

➤ „staff” (pracownicy);

➤ „obtaining license to run a business - bureaucracy” (zdobycie licencji na prowadzenie działalności - biurokracja);

➤ „lack of experience” (brak doświadczenia);

➤ „troubles in getting a bank loan” (problemy w otrzymaniu kredytu w banku);

➤ „legal requirements: permits, license” (wymagania prawne: pozwolenia, licencje);

➤ „learning all necessary legal regulations to successfully run my business and not to be a victim of the system” (uczenie się/zrozumienie niezbędnych przepisów prawnych, aby skutecznie prowadzić działalność i nie stać się ofiarą/niewolnikiem systemu);

Szczególną uwagę zwrócić warto, że brytyjscy przedsiębiorcy najbardziej skarżą się na problemy z uzyskaniem kredytu.

1.4. Analiza ankiety przeprowadzonej w Austrii, dotyczącej największych przeszkód związanych z zakładaniem działalności gospodarczej oraz jej prowadzeniem według austriackich przedsiębiorców

Badaniami objęto grupę 50 osób. Wszystkie osoby zgłosiły się dobrowolnie do badań, po otrzymaniu zaproszenia drogą e-mailową do wypełnienia ankiety (załącznik nr 3), którą umieszczono na stronie www.ankietka.pl. Musiały spełniać jedynie dwa warunki: posiadać obywatelstwo austriackie oraz być osobą, która prowadzi bądź też prowadziła działalność gospodarczą. Uzyskane informacje zostały tematycznie pogrupowane i poddane analizie ilościowej i jakościowej, zgodnie z problematyką badawczą pracy. Wyniki tej analizy, wnioski oraz najciekawsze wypowiedzi osób badanych zaprezentowano poniżej.

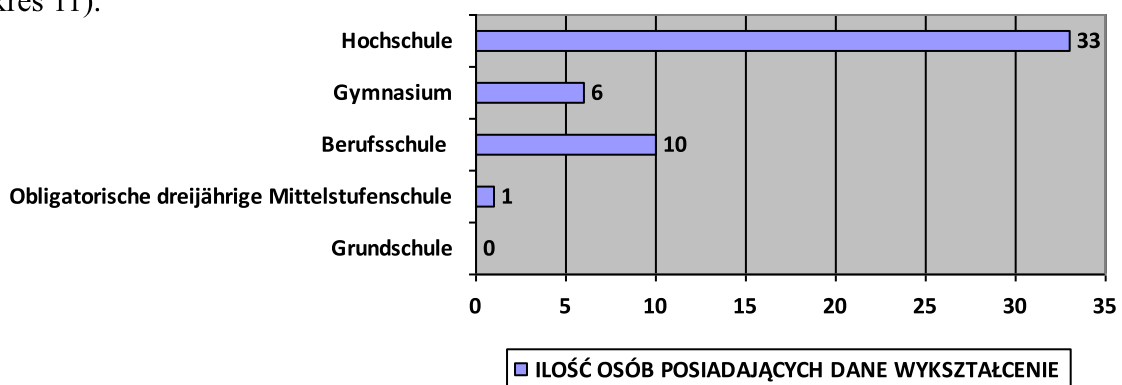
Charakterystyka grupy badawczej:

Tabela 31. Płeć oraz wiek austriackich respondentów

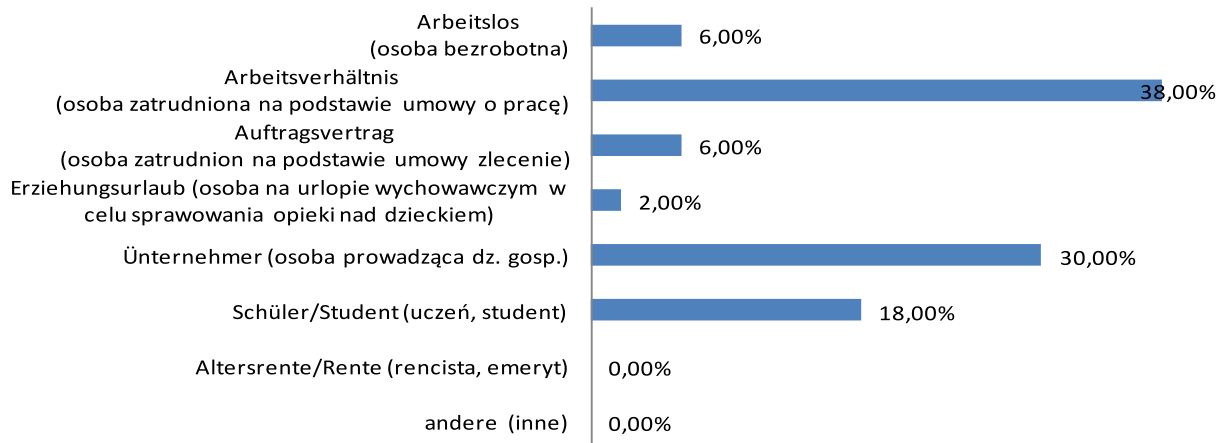
GESCHLECHT (Płeć)	AGE (Wiek)						ZUSAMMEN (Razem)
	UNTER 18 JAHRE ALT (poniżej 18 lat)	18-24 JAHRE ALT (18-24lat)	25-30 JAHRE ALT (25-30 lat)	31-40 JAHRE ALT (31-40 lat)	41-50 JAHRE ALT (41-50 lat)	ÜBER 50 JAHRE ALT (powyżej 50 lat)	
WEIBLICH (kobieta)	0	0	2	6	3	1	12
MÄNNLICH (mężczyzna)	0	0	2	9	12	15	38
ZUSAMMEN (Razem)	0	0	4	15	15	16	50

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy odpowiedzi respondentów na pytania 1-2 z kwestionariusza.

Tylko 8% austriackich badanych to osoby poniżej 31 roku życia, natomiast pozostali to osoby przekraczające ten wiek, którzy stanowią większość. Natomiast biorąc pod uwagę płeć, to mężczyźni przeważali w tym badaniu (Tabela 31). 66% ankietowanych posiada wykształcenie wyższe (Hochschule) i większość respondentów przed założeniem działalności gospodarczej była osobami uczącymi zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę (Wykres 11).

Wykres 11. Wykształcenie austriackich respondentów. (Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy odpowiedzi respondentów na pytanie nr 3 z kwestionariusza)

Wykres 12. Status zawodowy austriackich respondentów przed założeniem działalności gospodarczej (Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy odpowiedzi respondentów na pytanie 4 z kwestionariusza)

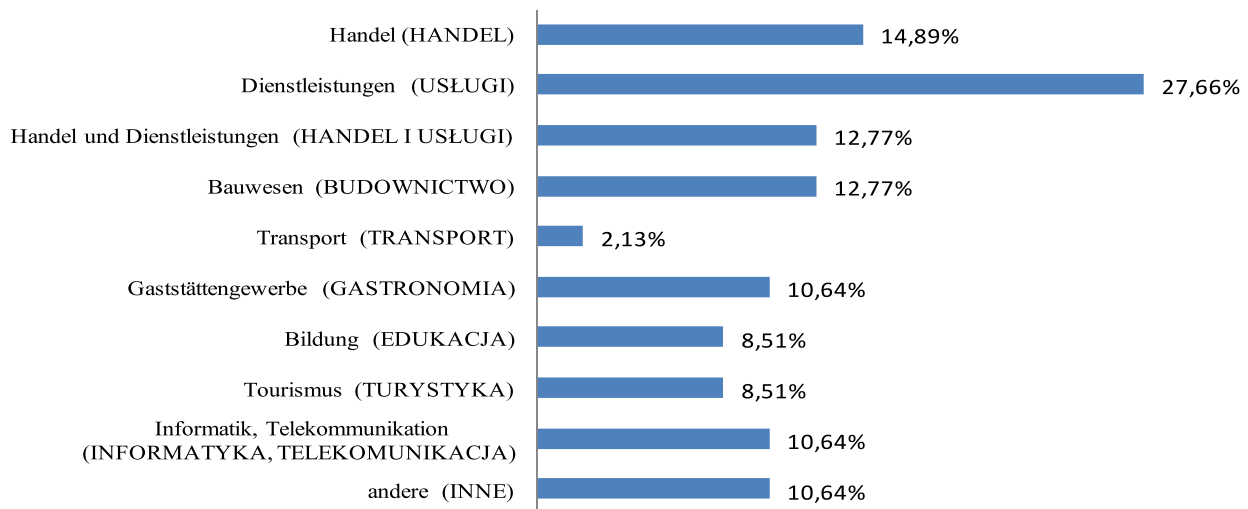
Okres prowadzenia działalności gospodarczej przez austriackich respondentów oscyluje między 2 - 5 latami. Tylko 20% ankietowanych prowadzi krócej swoją działalność. Dokładnie okres prowadzenia działalności gospodarczej przez austriackich przedsiębiorców obrazuje tabela numer 32.

Tabela 32. Okres prowadzenia działalności gospodarczej przez austriackich respondentów w danym przedziale wiekowym

AGE (Wiek)	Wie lange betreiben Sie Ihr eigenes Gewerbe? (Jak długo prowadzi Pan/Pani własną działalność gospodarczą?)				ZUSAMMEN (Razem)
	unter 12 Monate (poniżej 12 miesięcy)	1-2 Jahre (1-2 lata)	2-5 Jahre (2-5 lat)	über 5 Jahre (powyżej 5 lat)	
UNTER 18 JAHRE ALT (poniżej 18 lat)	0	0	0	0	0
18-24 JAHRE ALT (18-24lat)	0	0	0	0	0
25-30 JAHRE ALT (25-30 lat)	3	0	0	1	4
31-40 JAHRE ALT (31-40 lat)	3	2	6	4	15
41-50 JAHRE ALT (41-50 lat)	0	1	7	7	15
ÜBER 50 JAHRE ALT (powyżej 50 lat)	0	1	4	11	16
ZUSAMMEN (Razem)	6	4	17	23	50

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy odpowiedzi respondentów na pytanie 5 z kwestionariusza.

Większość austriackich ankietowanych prowadzi firmę świadczącą usługi. (Wykres 13.)

Wykres 13. Branże, w których austriaccy respondenci prowadzą swoją działalność
(Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy odpowiedzi respondentów na pytanie 6 z kwestionariusza)

Dodatkowa charakterystyka respondentów:

Wśród osób biorących udział w badaniu znajdowali się przedsiębiorcy z różnych miejscowości, małych (wiejskich), jak też dużych, liczących ponad 200 tysięcy mieszkańców. Byli to właściciele m.in. takich firm jak: PROFI; Zach; pro Arts; Beim Seppl; Show Me The World; HairCut; Tourismusverband; Hildes Cafe; Riegler; Amour; Kompakt Transporte; "Der Bastelladen"; TechnoPi; Lernhilfe; KiwiSecurity Software GmbH; Wines of the World; Schneeichler Driving Innovation GmbH; Montre Exacte; Verpura GmbH; Lernquadrat; RE/MAX - St.Valentin; Chance B; REENAG Holding; ABP INTERTEC GmbH; CLEANTEC hygiene technology gmbh; proxymedia e.U.; Vilango GmbH; duroton Polymerbeton GmbH; Renzmarketing.

Omówienie wyników ankiety

Poniżej przedstawione zostały wszystkie pytania zadane respondentom oraz ich odpowiedzi opatrzone komentarzem.

(Pytanie 9.) *Bitte geben Sie die 3 wichtigsten Eigenschaften der Persönlichkeit an, die Ihrer Meinung nach bei dem Gewerbebetreiben von Nutzen wären: (Proszę podać 3 najważniejsze cechy osobowości, które Pana/Pani zdaniem są przydatne w prowadzeniu firmy.)*

Odpowiedzi respondentów to:

Selbstbewusstsein (pewność siebie) (4); Durchhaltevermögen (wytrzymałość) (3); ehrgeizig (ambitny) (3); Erfahrung (posiadać doświadczenie) (3); optimistisch (optymistyczny) (3); Zielstrebigkeit (determinacja (dążenie do celu)) (3); Zuverlässig (wiarygodny) (3); Ausdauer

(wytrwałość) (2); Fleiß (pracowitość) (2); genau (dokładny) (2); innovativ (innowacyjny) (2); Mut (odwaga) (2); offen (otwarty) (2); Offenheit (szczerłość) (2); Intelligenz (inteligencja) (2); Toleranz (tolerancja) (2); gute Kenntnisse (posiadanie dużej wiedzy) (2); arbeitswillig sein (być gotowym do pracy) (1); Begeisterung für die eigene Tätigkeit (posiadać entuzjazm do działania) (1); Beharrlichkeit (uporczywość) (1); Belastbarkeit (odporność) (1); Berufserfahrung (posiadać doświadczenie) (1); charakterfest (posiadać silny charakter) (1); Charisma (charyzma) (1); durchsetzen (potrafić postawić na swoim) (1); Durchsetzungsfähigkeit (pewność siebie) (1); Durchsetzungsvermögen (asertywność) (1); Ehrlichkeit (uczciwość) (1); Eigeninitiative (zaangażowanie) (1); eigenverantwortlich (osobiście odpowiedzialny) (1); Eigenverantwortung (własność) (1); Einsatzbereitschaft (gotowość do działania) (1); Energie (energia) (1); Ehrlichkeit (uczciwość) (1); fachmännisch (fachowy) (1); flexibel (elastyczny) (1); Freundlichkeit (życzliwość) (1); gebildet (wykształcony); genügsam (oszczędny) (1); hartnäckig (uparty) (1); Hausverstand (zdrowy rozsądek) (1); Hilfsbereitschaft (gotowość niesienia pomocy) (1); Initiativ (inicjatywa) (1); Integrität (prawość) (1); Kameradschaft (koleżeństwo) (1); kaufmännisches Denken (myśleć w kategoriach interesu) (1); Kommunikationsstärke (umiejętności komunikacyjne) (1); kräftig (silny) (1); Kreativität (kreatywność) (1); Loyalität (lojalność) (1); Menschlichkeit (ludzkość - być wyrozumiałym dla wszystkich) (1); Mut zum Risiko (Odwaga do podejmowania ryzyka) (1); nett (sympatyczny) (1); Organisation (organizacja) (1); pünktlich (punktualny) (1); Risikobereitschaft (gotowość podjęcia ryzyka) (1); risikofreudig (lubiący ryzyko) (1); Ruhe (spokój (ducha)) (1); selbstständig (niezależny) (1); Selbstvertrauen (wiara w siebie) (1); strategisches Denken (myślenie strategiczne) (1); überzeugend (przekonywujący) (1); Überzeugungsfähigkeit (Wpływanie umiejętności) (1); Überzeugungskraft (perswazja) (1); Haltung (opanowanie) (1); Verständnis (wyrozumiałość) (1); Visionäres Denken (przyszłościowe myślenie) (1); finanzielles Verständnis (mieć nosa do interesów) (1).

Odpowiedzi respondentów były bardzo zróżnicowane, jednak najczęściej wymienianymi cechami osobowości, które przydatne są w prowadzeniu firmy, były: pewność siebie, wytrwałość, ambicja, optymizm, determinacja oraz wiarygodność.

Tabela 33. Odpowiedzi austriackich respondentów na pytanie 10 z kwestionariusza

<i>Was hat Ihre Entscheidung über die Gründung der gewerblichen Tätigkeit am meisten beeinflusst? (Co najbardziej wpłynęło na decyzję o założeniu przez Pana/Panią działalności gospodarczej?)</i>	
Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
Die Absicht, ein eigenes Unternehmen zu führen (chęć posiadania własnej firmy)	22
Das Bewusstsein, dass es eine Chance auf die Verwirklichung eigener Ideen und Konzeptionen ist (świadomość, iż jest to szansa na realizację własnych pomysłów i koncepcji)	33

Bedürfnis auf Unabhängigkeit (chęć niezależności)	23
Bedürfnis auf Arbeit auf eigene Rechnung (chęć pracy na własny rachunek)	5
Lust auf höheren Gewinn (chęć posiadania większych zarobków)	8
Familiendition (tradycja rodzinna)	6
Arbeitslosigkeit (brak pracy)	2
Keine Arbeitsangebote auf dem Arbeitsmarkt (brak ofert na rynku pracy)	3

Źródło: opracowanie własne.

Głównymi motywatorami do podjęcia decyzji o założeniu działalności gospodarczej dla austriackich przedsiębiorców była świadomość, iż jest to szansa na realizację własnych pomysłów i koncepcji oraz niezależność i posiadanie własnej firmy (Tabela 33).

Tabela 34. Odpowiedzi austriackich respondentów na pytania 11-15 z kwestionariusza

<i>Wenn Sie es rückgängig machen könnten, wäre die Entscheidung bezüglich der eigenen gewerblichen Tätigkeit die gleiche? (Jeżeli mógłby/mogłaby Pan/Pani „cofnąć czas” to decyzja o założeniu własnej dz. gosp. byłaby taka sama:)</i>	<table border="1"> <tr> <td>NEIN (NIE)</td> <td>29,41%</td> </tr> <tr> <td>JA (TAK)</td> <td>70,59%</td> </tr> </table>	NEIN (NIE)	29,41%	JA (TAK)	70,59%						
NEIN (NIE)	29,41%										
JA (TAK)	70,59%										
<i>Haben Sie früher eine gewerbliche Tätigkeit ausgeübt? (Czy prowadził/-a Pan/Pani wcześniej działalność gospodarczą?)</i>	<table border="1"> <tr> <td>NEIN (NIE)</td> <td>73,47%</td> </tr> <tr> <td>JA (TAK)</td> <td>26,53%</td> </tr> </table>	NEIN (NIE)	73,47%	JA (TAK)	26,53%						
NEIN (NIE)	73,47%										
JA (TAK)	26,53%										
<i>Ist es, Ihrer Meinung nach, einfach ein Gewerbe zu gründen? (Czy Pana/Pani zdaniem łatwo założyć działalność gospodarczą?)</i>	<table border="1"> <tr> <td>NEIN (NIE)</td> <td>56,00%</td> </tr> <tr> <td>JA (TAK)</td> <td>44,00%</td> </tr> </table>	NEIN (NIE)	56,00%	JA (TAK)	44,00%						
NEIN (NIE)	56,00%										
JA (TAK)	44,00%										
<i>Wie beurteilen Sie das Erledigen der Formalitäten in Bezug auf die Anmeldung der gewerblichen Tätigkeit in Österreich? Ist es kompliziert? (Jak Pan/Pani ocenia stopień skomplikowania, jeśli chodzi o dopełnienie formalności związanych z rejestracją firmy w Austrii?)</i>	<table border="1"> <tr> <td>fast unkompliziert (bardzo niski)</td> <td>6,00%</td> </tr> <tr> <td>wenig kompliziert (niski)</td> <td>38,00%</td> </tr> <tr> <td>etwas kompliziert (średni)</td> <td>18,00%</td> </tr> <tr> <td>kompliziert (wysoki)</td> <td>28,00%</td> </tr> <tr> <td>Sehr kompliziert (bardzo wysoki)</td> <td>10,00%</td> </tr> </table>	fast unkompliziert (bardzo niski)	6,00%	wenig kompliziert (niski)	38,00%	etwas kompliziert (średni)	18,00%	kompliziert (wysoki)	28,00%	Sehr kompliziert (bardzo wysoki)	10,00%
fast unkompliziert (bardzo niski)	6,00%										
wenig kompliziert (niski)	38,00%										
etwas kompliziert (średni)	18,00%										
kompliziert (wysoki)	28,00%										
Sehr kompliziert (bardzo wysoki)	10,00%										
<i>Ist das österreichische Steuerrecht für Sie klar und gut zu verstehen? (Czy prawo podatkowe w Austrii jest dla Pana/Pani jasne i zrozumiałe?)</i>	<table border="1"> <tr> <td>NEIN (ZDECYDOWANIE NIE)</td> <td>10,00%</td> </tr> <tr> <td>EHER NEIN (RACZEJ NIE)</td> <td>16,00%</td> </tr> <tr> <td>EHER JA (ZDECYDOWANIE TAK)</td> <td>58,00%</td> </tr> <tr> <td>JA (TAK)</td> <td>16,00%</td> </tr> </table>	NEIN (ZDECYDOWANIE NIE)	10,00%	EHER NEIN (RACZEJ NIE)	16,00%	EHER JA (ZDECYDOWANIE TAK)	58,00%	JA (TAK)	16,00%		
NEIN (ZDECYDOWANIE NIE)	10,00%										
EHER NEIN (RACZEJ NIE)	16,00%										
EHER JA (ZDECYDOWANIE TAK)	58,00%										
JA (TAK)	16,00%										

Źródło: opracowanie własne.

Prawie 71% austriackich ankietowanych uważa, że założenie działalności gospodarczej było dobrą decyzją i jeżeli mieliby ponownie podejmować ją zrobiliby to samo. Natomiast 74% to osoby, które po raz pierwszy podejmowały taką decyzję. W kwestii łatwości założenia działalności gospodarczej zdania ankietowanych są podzielone: 56% uważa, że nie jest to łatwe zadanie, zaś 44%, że tak. Również jeżeli chodzi o stopień skomplikowania związanego z dopełnieniem formalności związanych z rejestracją firmy w Austrii opinie są podzielone, a prawo podatkowe w Austrii dla większości respondentów jest zrozumiałe (Tabela 34).

Tabela 35. Odpowiedzi austriackich respondentów na pytanie 16 z kwestionariusza

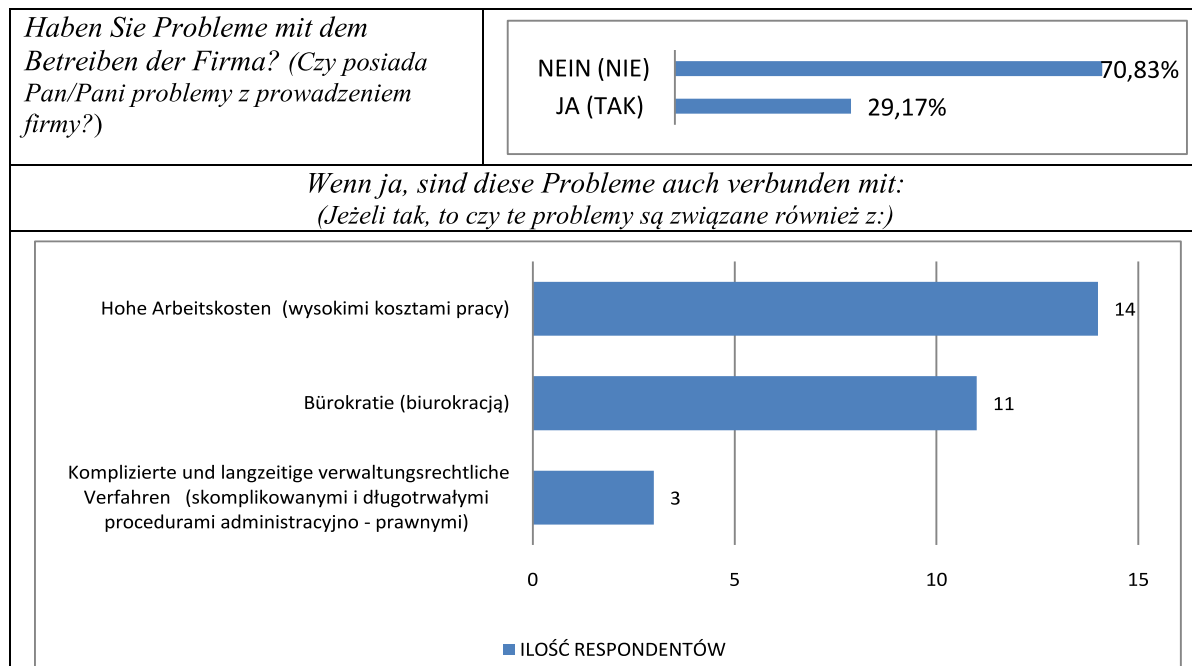
<i>Nennen Sie die bei der Gründung der gewerblichen Tätigkeit entstandenen Schwierigkeiten. (Co sprawiło Panu/Pani największe problemy przy zakładaniu działalności gospodarczej?)</i>	
Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
Bürokratie (biurokracja)	7
Die Einholung von Auskunft über die Verfahren der Gründung der gewerblichen Tätigkeit (pozyskanie informacji na temat procedur związanych z zakładaniem działalności gospodarczej)	6
Die sich ständig verändernden polnischen Rechtsvorschriften (ciągłe zmieniające się przepisy w prawie polskim)	0
Mangel an finanziellen Mitteln für die Gründung der gewerblichen Tätigkeit (brak środków finansowych na założenie działalności gospodarczej)	17
Probleme mit der Erlangung von Konzessionen, Lizenzen und Genehmigungen (problemy związane z uzyskaniem koncesji, licencji, pozwoleń)	12
Komplizierte rechtliche und verwaltungsmäßige Vorschriften (skomplikowane przepisy prawno-administracyjne)	5
Probleme mit Beschäftigung von kompetenten Arbeitnehmern (problem z pozyskaniem kompetentnych pracowników)	8
andere (inne):	
als junge person an so viel geld zu kommen	1
keine wesentlichen	1
markt erobern	1
keine (nic)	1

Źródło: opracowanie własne.

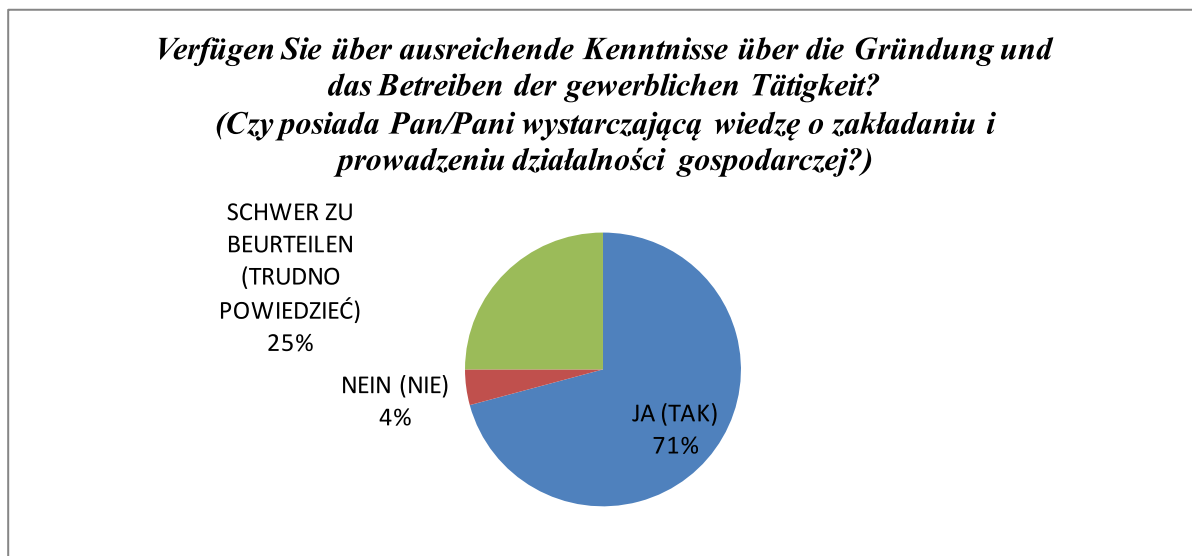
Dla większości ankietowanych największym problemem przy zakładaniu działalności gospodarczej był brak środków finansowych na założenie działalności gospodarczej oraz problemy z uzyskaniem koncesji, licencji, pozwoleń (Tabela 35).

Prawie 71% ankietowanych nie posiada problemów z prowadzeniem firmy. Respondenci, którzy przyznali się, że posiadają problemy z prowadzeniem firmy w większości uzasadniali, że jest to związane z wysokimi kosztami pracy (Tabela 36).

Tabela 36. Odpowiedzi austriackich respondentów na pytania 17-18 z kwestionariusza

Źródło: opracowanie własne.

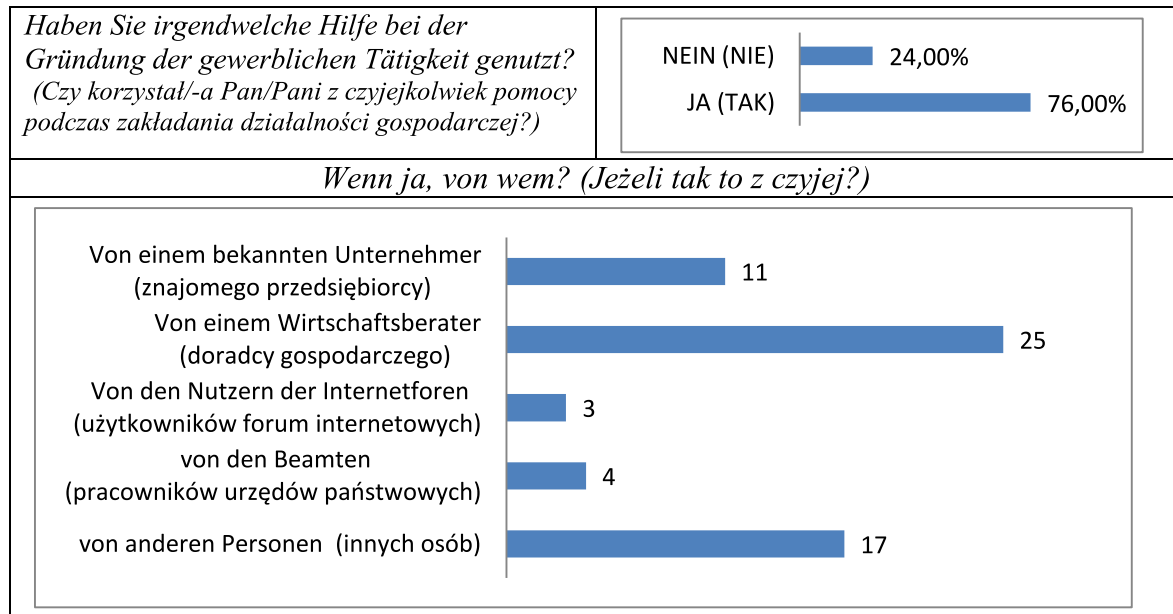

Wykres 14. Odpowiedzi austriackich respondentów na pytanie nr 19 z kwestionariusza
 (Źródło: opracowanie własne)

Jak wynika z wykresu nr 14, aż 71% badanych twierdzi, że posiada wystarczającą wiedzę do prowadzenia działalności gospodarczej.

67% badanych korzystało z pomocy podczas zakładania działalności gospodarczej, najczęściej była to pomoc ze strony doradcy gospodarczego (Tabela 37).

Tabela 37. Odpowiedzi austriackich respondentów na pytania 20-21 z kwestionariusza

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 38. Odpowiedzi austriackich respondentów na pytanie 22 z kwestionariusza

<i>Welche finanziellen Quellen haben Sie bei der Gründung der gewerblichen Tätigkeit genutzt? (Z jakich źródeł finansowania korzystał/-a Pan/Pani przy zakładaniu własnej działalności gospodarczej?)</i>	
Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
Eigene Ersparnisse (własne oszczędności)	35
Familiendarlehen (pożyczka od rodziny)	6
Bankkredit (kredyt z banku)	21
Fonds der EU (z funduszy Unii Europejskiej)	2
Erbe (spadek)	2
Staatshilfe (verschiedene finanzielle Unterstützung, Ermäßigungen usw.) <z pomocy państwa (różnego rodzaju dofinansowania, ulgi itp.)>	13
andere (z innych):	2

Źródło: opracowanie własne.

Własne oszczędności oraz kredyt z banku to dwa źródła finansowania najbardziej popularne wśród austriackich przedsiębiorców podczas zakładania własnego biznesu (Tabela 38).

Pytanie 23. *Auf welche Weise haben Sie die Anmeldung der gewerblichen Tätigkeit durchgeführt? (W jaki sposób dokonał/-a Pan/Pani rejestracji działalności gospodarczej?)*

Większość austriackich respondentów, bo aż 68% dokonało rejestracji działalności gospodarczej osobiście w urzędzie, tylko 8% za pomocą Internetu, a 14% wysłało wniosek drogą elektroniczną, natomiast pozostali w inny sposób, np. za pomocą notariusza.

Tabela 39. Odpowiedzi austriackich respondentów na pytania 24-26 z kwestionariusza

Pytanie	Odpowiedzi																				
<i>Haben Sie sich überlegt, in Zukunft die gewerbliche Tätigkeit auf dem Gebiet der EU zu gründen?</i> (Czy zastanawiał/-a się Pan/Pani nad założeniem w przyszłości działalności gospodarczej na terenie Unii Europejskiej?)	<table border="1"> <tr> <td>NEIN (NIE)</td> <td>61,22%</td> </tr> <tr> <td>JA (TAK)</td> <td>38,78%</td> </tr> </table>	NEIN (NIE)	61,22%	JA (TAK)	38,78%																
NEIN (NIE)	61,22%																				
JA (TAK)	38,78%																				
<i>Wenn ja, in welchem Land würden Sie die gewerbliche Tätigkeit gründen? (Jeżeli tak to w jakim kraju założylby/aby Pan/Pani działalność gospodarczą?)</i>	<table border="1"> <tr> <td>Deutschland (Niemcy)</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Frankreich (Francja)</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>Großbritannien (Wielka Brytania)</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Italien (Włochy)</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Spanien (Hiszpania)</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Niederlande (Holandia)</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Schweden (Szwecja)</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Belgien (Belgia)</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Polen (Polska)</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>In einem anderen Land (w innym kraju):</td> <td>0</td> </tr> </table>	Deutschland (Niemcy)	1	Frankreich (Francja)	4	Großbritannien (Wielka Brytania)	1	Italien (Włochy)	2	Spanien (Hiszpania)	3	Niederlande (Holandia)	0	Schweden (Szwecja)	0	Belgien (Belgia)	0	Polen (Polska)	0	In einem anderen Land (w innym kraju):	0
Deutschland (Niemcy)	1																				
Frankreich (Francja)	4																				
Großbritannien (Wielka Brytania)	1																				
Italien (Włochy)	2																				
Spanien (Hiszpania)	3																				
Niederlande (Holandia)	0																				
Schweden (Szwecja)	0																				
Belgien (Belgia)	0																				
Polen (Polska)	0																				
In einem anderen Land (w innym kraju):	0																				
<i>Was würde Ihre Entscheidung über die Gründung der gewerblichen Tätigkeit in einem anderen Land beeinflussen?</i> (Co wpłynęłoby o podjęciu decyzji o założeniu działalności w innym kraju przez Pana/Panią)	<table border="1"> <tr> <td>Steuer (ulgi podatkowe)</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Die Dauer des Gründungsverfahrens (szybkość założenia działalności gospodarczej)</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>wenig Bürokratie (mało rozwinięta biurokracja)</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>freundliches Steuersystem (przyjazny system podatkowy)</td> <td>22</td> </tr> <tr> <td>niedrige Kosten der Ausübung der gewerblichen Tätigkeit (niskie koszty prowadzenia działalności gospodarczej)</td> <td>18</td> </tr> <tr> <td>Hilfe bei der Gründung einer Firma (pomoc przy zakładaniu przedsiębiorstwa)</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>Die Absicht das Gewerbe in anderen Ländern auszuüben (chęć poszerzenia działalności na inne kraje)</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>andere (inne)</td> <td>2</td> </tr> </table>	Steuer (ulgi podatkowe)	20	Die Dauer des Gründungsverfahrens (szybkość założenia działalności gospodarczej)	3	wenig Bürokratie (mało rozwinięta biurokracja)	20	freundliches Steuersystem (przyjazny system podatkowy)	22	niedrige Kosten der Ausübung der gewerblichen Tätigkeit (niskie koszty prowadzenia działalności gospodarczej)	18	Hilfe bei der Gründung einer Firma (pomoc przy zakładaniu przedsiębiorstwa)	6	Die Absicht das Gewerbe in anderen Ländern auszuüben (chęć poszerzenia działalności na inne kraje)	10	andere (inne)	2				
Steuer (ulgi podatkowe)	20																				
Die Dauer des Gründungsverfahrens (szybkość założenia działalności gospodarczej)	3																				
wenig Bürokratie (mało rozwinięta biurokracja)	20																				
freundliches Steuersystem (przyjazny system podatkowy)	22																				
niedrige Kosten der Ausübung der gewerblichen Tätigkeit (niskie koszty prowadzenia działalności gospodarczej)	18																				
Hilfe bei der Gründung einer Firma (pomoc przy zakładaniu przedsiębiorstwa)	6																				
Die Absicht das Gewerbe in anderen Ländern auszuüben (chęć poszerzenia działalności na inne kraje)	10																				
andere (inne)	2																				

Źródło: opracowanie własne.

Przyjazny system podatkowy, ulgi podatkowe oraz mało rozwinięta biurokracja, to najczęściej wskazywane przyczyny, które by spowodowały, że austriaccy respondenci zdecydowali by się na rozpoczęcie działalności gospodarczej w innym kraju. Jednak większość badanych nie myślała o takim rozwiązaniu. Ci, którzy jednak chcieliby podjąć taką decyzję, to najchętniej krajem, w którym chcieliby otworzyć swój biznes, byłaby Francja (Tabela 39).

(Pytanie 27.) Was könnte, Ihrer Meinung nach, die Gründung neuer Unternehmen in Österreich verursachen? (Co Pana/Pani zdaniem mogłoby się przyczynić do powstawania nowych firm w kraju?):

- „gute Aussichten” (dobre perspektywy);
- „guter Standort” (dobra lokalizacja);
- „Arbeitslosigkeit, gute Geschäftsidee” (bezrobocie, dobre pomysły na biznes);
- „eigener Chef zu sein” (bycie szefem samym dla siebie);
- „Unabhängig zu sein” (bycie niezależnym);
- „Gewinnaussicht” (perspektywa zysku);
- „gute Gewinne erzielen, konkurrenzfähig zu sein” (osiąganie wysokich zysków, konkurencyjność);
- „den Mut, ein eigenes Geschäft aufzumachen und ein gutes Angebot bieten zu können” (odwaga, żeby otworzyć własny interes i możliwość złożenia atrakcyjnej oferty);
- „selbst Entscheidungen treffen zu können” (możliwość podejmowania samodzielnych decyzji);
- „Förderungen” (wsparcie);
- „den Kunden ein größeres Angebot bieten”(oferowanie klientom więcej);
- „eine gute Idee umsetzen und dabei konkurrenzfähig sein, sich von der Konkurrenz abheben” (realizowanie dobrego pomysłu a przy tym bycie konkurencyjnym, odznaczenie się na tle konkurencji);
- „neue Ideen verbreiten” (promowanie nowych pomysłów);
- „eigener Chef sein tolle Geschäftsidee verwirklichen Wirtschaft antreiben” (bycie własnym szefem, realizowanie świetnych pomysłów na biznes, napędzanie gospodarki);
- „Förderungen bei Bankkrediten oder andere Finanzierungsmöglichkeiten” (wsparcie w uzyskiwaniu kredytów bankowych lub innych możliwości finansowania);
- „bessere Kommunikation mit den Partnern” (lepszą komunikacją z partnerami);
- „Förderungen, gute Erfolgsaussichten” (wsparcie, dobre perspektywy sukcesu);
- „Ich gründe nicht ein weiteres Unternehmen in Österreich und überlege Hauptsitz der Firma wegen Machtmissbrauch verschiedene Behörden, sowie absurde Bürokratie und Spitzenerhöhungen in Europäischen Vergleich von den Lohnnebenkosten ins Ausland zu verlegen. Ich sehe auch für den Zukunft keine größere Änderungen im wirtschaftlichen und steuertechnischen Umgang von Politik und Beamten mit dem österreichischen KMU”. (Nie założę kolejnej firmy w Austrii i zastanawiam się nad przeniesieniem

głównej siedziby firmy za granicę z powodu nadużyć władzy przez różne urzędy, oraz absurdalnej biurokracji i maksymalnych podwyżek kosztów ubocznych wynagrodzenia w porównaniu do reszty Europy. Nie przewiduję żadnych większych zmian na przyszłość, jeżeli chodzi o politykę gospodarczą i podatkową i urzędników wobec austriackich małych i średnich przedsiębiorstw.);

- „besseres Unternehmer Image” (lepszy wizerunek firmy);
- „besseres Steuersystem” (lepszy system podatkowy);
- „Verringerung der gewerberechlichen Vorschriften” (zmniejszenie liczby przepisów w zakresie prawa o działalności gospodarczej);
- „Die Höhe der Sozialabgaben” (wysokość składek na ubezpieczenie społeczne);
- „Neue Geschäftsideen, Wunsch nach Freiheit, Arbeitslosigkeit” (nowe pomysły na biznes, pragnienie wolności, bezrobocie);
- „Anfangsfinanzierung = mehr Risikokapital” (dofinansowanie na starcie = większy kapitał ryzyka);
- „günstigere Steuern, günstigere Kredite, Hilfe der Banken” (korzystniejsze podatki, korzystniejsze kredyty, pomoc banków);
- „bessere Wirtschaftsaussichten” (lepsze perspektywy gospodarcze);
- „Bürokratiereduktion (z.B.: Finanz)” (zmniejszona biurokracja (np. finanse));
- „Es gibt einen Umbruch und Fixkosten für Angestellte sind sehr hoch -> es gibt immer mehr Selbstständige, die auf Werksvertragsbasis arbeiten oder für vereinzelte Projekte. Man kann nicht mehr so lange im Voraus planen und muss flexibel sein - manchmal viel arbeit und manchmal weniger -> darum sind freie Mitarbeiter gefragt -> viele müssen in die Selbstständigkeit” (Jest przełom i koszty stałe zatrudnionych są bardzo wysokie -> jest coraz więcej samozatrudnionych, którzy pracują na umowę o dzieło lub przy pojedynczych zleceniach. Nie można już planować tak daleko naprzód i trzeba być elastycznym - czasami dużo pracy a czasami mniej -> dlatego wolni strzelcy są teraz poszukiwani -> wielu musi zakładać własną działalność);
- „Zentraler und qualitativ guter Standort, angemessener Steuersatz, Bekanntheitsgrad des Landes und Synonym für Qualität” (Centralne i jakościowo dobre położenie, rozsądne stawki podatkowe, kraj znany, będący synonimem jakości);
- „Vereinfachte Steuergesetzgebung Gut ausgebildete Mitarbeiter” (uproszczone prawodawstwo podatkowe dobrze wykształceni pracownicy);
- „Verbesserung der allgemeinen Einstellung zum Unternehmertum” (pozytywna zmiana

ogólnego podejścia do przedsiębiorczości);

- „Sozialleistungen runterfahren, Arbeitslosenunterstützung limitieren, die Leute aus der sozialen Hängematte rausholen” (ograniczenie świadczeń socjalnych, ograniczenie wsparcia dla bezrobotnych, wyciągnięcie ludzi ze społecznych hamaków);
- „Selbstständigkeit” (samodzielność).

(Pytanie 28.) Nennen Sie bitte die Erleichterungen bei der Gründung Ihrer gewerblichen Tätigkeit, wenn solche aufgetreten sind: (Proszę wskazać ułatwienia napotkane podczas zakładania Pana/Pani działalności gospodarczej, jeżeli takie istniały.)

- „Förderungen” (wsparcie);
- „Unterstützung durch Förderung des Landes” (wsparcie przez wspieranie kraju);
- „Hilfe von der Familie” (pomoc rodziny);
- „rechtliche Hilfe” (pomoc prawna);
- „Förderung” (wsparcie);
- „Hilfe von Bekannten, die bereits Erfahrung mit der Gründung haben und Tipps geben konnten” (pomoc od znajomych, którzy mają już doświadczenie w zakładaniu firm i mogą udzielać rad);
- „Geld vom Stadt” (pieniądze od państwa);
- „Die Stadt hat mich gut unterstützt” (Państwo dało mi dobre wsparcie);
- „Beratungsstellen, wo man Informationen und Hilfe beim Gründen bekommt” (Punkty doradztwa, gdzie otrzymuje się informacje i pomoc w zakładaniu firmy);
- „Unterstützung durch den Stadt” (wsparcie od państwa);
- „Hilfe von der Stadt” (pomoc od państwa);
- „Div. Förderungen” (różne formy wsparcia);
- „Hilfe der Wirtschaftskammer in allen Belangen; haben rücksichtsvolle Bank” (pomoc izby handlowej we wszystkich sprawach; mają uprzejme banki);
- „One Stop Shop Service der WKO” (świetna obsługa ze strony Austriackiej Izby Gospodarczej);
- „Jungunternehmer Regelung, Unterstützung WKS” (przepisy dotyczące młodych przedsiębiorców, wsparcie WKS);
- „Neugründungs (örderungsgesetz (Steuer - und Gebührenbefreiungen)” (ustawa o wspieraniu nowopowstałych firm (zwolnienia z podatków i opłat);
- „WKO Gründerservice” (usługi Austriackiej Izby Gospodarczej w zakresie tworzenia nowych firm);

- „Die Gewerbeanmeldung läuft nur mehr über eine Stelle” (Zarejestrowanie działalności tylko w jednym urzędzie);
- „Neugründungsförderung” (wsparcie dla nowopowstałych firm);
- „Gründerboni für erstmaliges Unternehmertum” (bonusy dla zakładających firmy po raz pierwszy);
- „Unterstützung von der Familie” (wsparcie rodziny).

(Pytanie 29.) Nennen Sie bitte die Erschwernisse bei der Gründung Ihrer gewerblichen Tätigkeit, wenn solche aufgetreten waren: (Proszę wskazać utrudnienia napotkane podczas zakładania Pana/Pani działalności gospodarczej, jeżeli takie istniały:)

Odpowiedzi respondentów, którzy swoją działalność prowadzą krócej niż 12 miesięcy:

- „Finanzielle Mittel waren knapp, Dokumente zu besorgen war auch nicht leicht” (Środki finansowe były niewielkie, nie było też łatwo zdobyć dokumenty)

Odpowiedzi respondentów, którzy swoją działalność prowadzą od 1 do 2 lat:

- „es ist schwer, die finanziellen Mittel aufzutreiben” (trudno jest zdobyć środki finansowe);
- „es war nicht leicht, einen Kredit bei der Bank zu bekommen” (nie było łatwo uzyskać kredyt w banku)

Odpowiedzi respondentów, którzy swoją działalność prowadzą od 2 do 5 lat:

- „Man muss fast mit Steuerberatern,... ein Gewerbe gründen, bzw. diese zumindest die offiziellen Steuern abliefern lassen, da es sonst sehr komplex ist -> wiederum Fixkosten. Generell sind schnell hohe Fixkosten involviert (Miete, Steuerberater, Versicherung,...) was wiederum viel Druck ausübt” (Trzeba się ... z doradcami podatkowymi, żeby otworzyć działalność, albo żeby przynajmniej udało się odprowadzić oficjalne podatki, ponieważ poza tym to bardzo skomplikowane -> znowu koszty stałe. Generalnie szybko wchodzi w grę wysokie koszty stałe (czynsz, doradcy finansowi, ubezpieczenie,...) co znowu oznacza duży stres);
- „lange Verfahren für die Genehmigung” (długa procedura wydawania pozwolenia);
- „komplizierte Verfahren, lange Wartezeiten für die Genehmigung” (skomplikowane procedury, długi okres oczekiwania na pozwolenie);
- „komplizierte Verfahren” (skomplikowane procedury);
- „Finanzierung” (finansowanie);
- „Komplexität” (kompleksowość).

Odpowiedzi respondentów, którzy swoją działalność prowadzą powyżej 5 lat:

- „sehr zeitaufwändig, lange Wartezeit bei Terminen etc.” (bardzo czasochłonne, długi czas oczekiwania w przypadku terminów itd.);
- „Finanzierung” (finansowanie);
- „Geldsorgen” (niepokój o pieniądze);
- „Haftungssicherheiten bei Kreditvergaben von Banken” (zabezpieczenie kredytów udzielanych przez banki);
- „Bürokratischer Aufwand, kein Dynamisches Umfeld” (nakłady na biurokrację brak dynamicznego otoczenia);
- „kompetente Mitarbeiter zu finden” (znalezienie kompetentnych pracowników);
- „Reportsystem für Bankenfinanzierung” (system raportów na potrzeby finansowania przez banki);
- „Mehrwertsteuerveranlagung ist unsicher” (określenie wymiaru podatku VAT jest niepewne);
- „AWS soll nicht mehr auf Vetterwirtschaftsbasis arbeiten aber Jungunternehmer die ihnen zustehenden Krediten verstrecken” (AWS powinna zmienić swoje podejście i dawać młodym przedsiębiorcom kredyty, które im się należą);
- „Steuern” (podatki);
- „komplizierte und unklare finanzrechtliche Bestimmungen” (skomplikowane i niejasne przepisy w zakresie prawa finansowego).

Na 50 badanych 20 wskazało utrudnienia, z jakimi się spotkali podczas zakładania działalności gospodarczej, w tym większa część to osoby prowadzące swój biznes dłużej niż 5 lat.

1.5. Porównanie ankiet przeprowadzonych w Polsce, Wielkiej Brytanii i Austrii na temat największych przeszkód związanych z zakładaniem działalności gospodarczej oraz jej prowadzeniem według przedsiębiorców w tych krajach.

Pytania do wszystkich trzech ankiet zostały podobnie skonstruowane, dlatego też, o ile wyniki ankiet nie są reprezentatywne ze względu na ograniczoną liczbę ankietowanych (50 respondentów z Austrii, 48 z Polski oraz 52 z Wielkiej Brytanii, czyli w sumie 150 osób), to podchodząc oczywiście z pewną ostrożnością można wyciągnąć ciekawe stwierdzenia oraz wnioski, a mianowicie:

- Kobiety są równie aktywne jak mężczyźni w podejmowaniu działalności gospodarczej, jednak nadal w znacznym stopniu, to mężczyźni podejmują częściej decyzje o założeniu własnego biznesu;

- Mało osób poniżej 25 roku życia decyduje się na rozpoczęcie własnego biznesu, jest to związane najczęściej z dość prozaiczną przyczyną, a mianowicie z brakiem kapitału na rozkręcenie i prowadzenie firmy. Składki ZUS, podatek, koszty utrzymania lokalu, koszty związane z utrzymaniem pracowników, to jedne z wielu comiesięcznych wydatków, których młodzi ludzie się po prostu boją.
- Wśród przedsiębiorców dominują osoby z wykształceniem wyższym, bardzo niewielką grupę stanowią osoby z niższym wykształceniem.
- Dla większości założona firma jest pierwszą firmą.
- W Polsce oraz w Austrii działalność gospodarczą zakładają osoby, które już wcześniej pracowały na podstawie umowy o pracę lub prowadziły wcześniej swój biznes, natomiast Brytyjczycy częściej decydują się pracować na własny rachunek zaraz po studiach.
- Kluczowe obszary działalności firm w badanych trzech krajach to handel i usługi.
- Według Polaków, Austriaków i Brytyjczyków pewność siebie, to cecha charakteru, która pomaga przy zakładaniu oraz prowadzeniu firmy.
- Respondenci ze wszystkich trzech krajów zapytani o to, czy gdyby mogli cofnąć czas i ponownie podjąć decyzję o założeniu własnej działalności gospodarczej, w przeważającej większości odpowiedzieli pozytywnie.
- Tylko większość Brytyjczyków deklaruje, że zakładało działalność gospodarczą za pomocą Internetu, w Polsce oraz Austrii nadal dominuje tradycja, a mianowicie osobista rejestracja w urzędzie.
- Ankietowani z Wielkiej Brytanii oraz Austrii – brak środków finansowych na założenie działalności gospodarczej uznali za największą przeszkodę przy zakładaniu działalności gospodarczej, zaś Polacy wskazywali biurokrację na pierwszym miejscu, a następnie dopiero problem z pozyskiwaniem kompetentnych pracowników (można wnioskować, że przyczyną tego problemu jest duża liczba otwartych rynków pracy w UE dla Polaków, gdzie wynagrodzenie za pracę jest o wiele wyższe dla różnego rodzaju specjalistów niż w Polsce – dlatego „uciekają” oni z kraju) oraz brak środków finansowych na założenie działalności gospodarczej.
- Odnosząc się do kwestii stopnia skomplikowania formalności związanych z rejestracją działalności gospodarczej w danym kraju, respondenci we wszystkich trzech krajach stwierdzili, że jest on średni w danym kraju. Prawo podatkowe zaś, niezrozumiałe jest w większości tylko dla Polaków, dla reszty badanych nie stanowi większego problemu.
- Najbardziej na problemy z prowadzeniem swojej firmy skarżą się Polacy, związane są one najczęściej m.in. z wysokimi kosztami pracy. Z tym problemem również borykają się

austriaccy przedsiębiorcy, zaś Brytyjczycy skarżą się przede wszystkim na trudności z uzyskaniem kredytu. Kluczową barierą na etapie zakładania firmy są w tych trzech krajach również nie usystematyzowane przepisy, dotyczące zakładania działalności gospodarczej w danym kraju.

- Niskie koszty prowadzenia działalności gospodarczej oraz przyjazny system podatkowy, to dwa największe motywy, dla których większość badanych nie myślałaby o rozpoczęciu działalności w innym kraju niż dotychczas.
- Niezaprzeczalnie podstawowym źródłem finansów na rozpoczęcie działalności w przypadku respondentów z trzech badanych krajów są własne oszczędności, w drugiej kolejności kredyt bankowy.
- Praktycznie wszyscy przedsiębiorcy oczekują pomocy od władz samorządowych w zakresie uruchamiania własnej działalności gospodarczej.
- Analizując przeprowadzone badanie w Polsce, można potwierdzić wyniki raportu Banku Światowego (Najnowszy raport Banku Światowego Doing Business 2013 wskazał Polskę jako najszybciej reformującą się gospodarkę na świecie. Znalazła się ona w pierwszej dziesiątce krajów, które osiągnęły największe postępy w znoszeniu barier dla przedsiębiorczości obok: Sri Lanki, Ukrainy, Uzbekistanu, Burundi, Kostaryki, Mongolii, Grecji, Serbii i Kazachstanu. Polska w ogólnym rankingu zajęła 55 miejsce.²), gdyż zdaniem respondentów widać znaczące zmiany w pokonywaniu barier, które stoją na drodze nowym przedsiębiorcom i coraz łatwiej jest założyć swój biznes. Jednak Polsce do doskonałości jeszcze dużo brakuje, ponieważ niestety bariery nadal występują w Polsce i są związane najczęściej z wysokimi kosztami pracy
- Generalnie wszystkie kraje członkowskie Unii Europejskiej mają jakieś „wady i zalety”, nie istnieje idealny kraj w UE dla przedsiębiorców, a porównując Polskę do Wielkiej Brytanii i Austrii, można ostatecznie zaliczyć ją do krajów przesadnie zbiurokratyzowanych, w których istnieje niewydajna i rozrośnięta administracja.

² Raport-warunki prowadzenia firm w Polsce2013, <http://zpp.net.pl/files/manager/file-84be33aaee96c88c42a1d5ef1a6e6.pdf> (odczyt dnia 20.06.2013r.)

Zakończenie

Współczesny świat przedsiębiorstw jest niezwykle bogaty i zróżnicowany w Europie. Wiedza potoczna i teoretyczna jest w tym zakresie ogromna. Jednakże, pomimo dynamicznego rozwoju badań teoretycznych i empirycznych, dotyczących problematyki zakładania i prowadzenia przedsiębiorstwa, oraz starań Unii Europejskiej, ciągle nie ma jednomyślności i precyzji.

Co do tak fundamentalnych kwestii, jakimi są rejestracja oraz prowadzenie działalności gospodarczej Unia Europejska powinna opracować dyrektywę, która usystematyzowałaby całą wiedzę oraz odnosiła by się do każdego państwa członkowskiego UE, w którym obowiązkowo musiała by obowiązywać. Przepisy te powinny być jasne i zrozumiałe dla każdego obywatela Unii Europejskiej, ponieważ, tak jak wynika z przeprowadzonych badań w rozdziale III pracy osoby, które zakładały działalność gospodarczą najbardziej skarżą się na nieuporządkowane przepisy i nie dotyczy to tylko Polski, ale też Austrii i Wielkiej Brytanii.

UE musi trzymać się zasady, że: pomoc przyszłym przedsiębiorcom się opłaca. Udowodnić to mogła by dzięki wprowadzeniu np. trzyletniego moratorium na opodatkowanie działalności gospodarczej i opłacanie składek społecznych przez przedsiębiorcę, jak również dzięki prostej rejestracji działalności gospodarczej. Procedury rejestracyjne powinny być łatwe pod względem formalnym, tak aby każdy chcący pracować na własny rachunek mógł sam się ich podjąć, bez żadnych obaw, że sobie nie poradzi. Każdy obywatel UE powinien mieć prawo rozpocząć własną działalność gospodarczą i w pierwszych latach mieć możliwość skupienia się na rozwoju swojej działalności, a nie na sprawach urzędowych, które spędzają sen z oczu początkującemu przedsiębiorcy. Dzięki takim ułatwieniom i pomocy ze strony UE więcej Europejczyków odważyłoby się otworzyć swój własny biznes, dzięki czemu powstawałyby nowe miejsca pracy, a co za tym idzie zmniejszyłoby się bezrobocie, a sama Europa stawałaby się z roku na rok coraz bardziej zamożniejsza.

Reasumując, cel główny i cele szczegółowe pracy zostały zrealizowane. Natomiast badania zawarte w pracy potwierdzają założoną we wstępie hipotezę, że nie tylko w Polsce występują bariery przy zakładaniu działalności gospodarczej i jej prowadzeniu, lecz że z tym problemem borykają się wszystkie kraje Unii Europejskiej, co powoduje niechęć społeczeństwa do podejmowania decyzji o pracy „na swoim”. Dlatego też, aby powstawały nowe przedsiębiorstwa w UE, gospodarka Unii Europejskiej, jak również każdego państwa członkowskiego musi być „zdrowa”, przepisy jasne, zrozumiałe i usystematyzowane, a bariery przy zakładaniu działalności gospodarczej powinny być zredukowane do minimum.

Wykazy rzeczowe

I. Wykaz rysunków

Rys. 1. Schemat pojęciowy - działalność gospodarcza	12
Rys. 2. Formy działalności gospodarczej w Polsce.....	17
Rys. 3. Jednolity rynek wewnętrzny.....	31
Rys. 4. Rodzaje spółek w Niemczech	35

I. Wykaz wykresów

Wykres 1. Wykształcenie polskich respondentów	59
Wykres 2. Status zawodowy polskich respondentów przed założeniem dz. gosp.	60
Wykres 3. Branże, w których polscy respondenci prowadzą swoją działalność.....	61
Wykres 4. Odpowiedzi polskich respondentów na pytanie nr 19 z kwestionariusza.....	64
Wykres 5. Odpowiedzi polskich respondentów na pytanie nr 23 z kwestionariusza.....	66
Wykres 6. Wykształcenie brytyjskich respondentów	72
Wykres 7. Status zawodowy brytyjskich respondentów przed założeniem działalności gospodarczej.....	73
Wykres 8. Branże, w których brytyjscy respondenci prowadzą swoją działalność	73
Wykres 9. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytanie nr 19 z kwestionariusza	77
Wykres 10. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytanie nr 23 z kwestionariusza	79
Wykres 11. Wykształcenie austriackich respondentów	85
Wykres 12. Status zawodowy austriackich respondentów przed założeniem działalności gospodarczej.....	86
Wykres 13. Branże, w których austriaccy respondenci prowadzą swoją działalność.....	87
Wykres 14. Odpowiedzi austriackich respondentów na pytanie nr 19 z kwestionariusza.....	91

II. Wykaz tabel

Tabela 1. Charakterystyka form organizacyjno-prawnych w polskim ustawodawstwie.-cz.1	17
Tabela 2. Charakterystyka form organizacyjno-prawnych w polskim ustawodawstwie.-cz.2	18
Tabela 3. Dane podstawowe o Niemczech.....	33
Tabela 4. Dane podstawowe o Francji	36
Tabela 5. Dane podstawowe o Wielkiej Brytanii	39
Tabela 6. Dane podstawowe o Włoszech	42
Tabela 7. Dane podstawowe o Hiszpanii	45
Tabela 8. Zakładanie jednoosobowej działalności gospodarczej i spółki w Hiszpanii.....	47
Tabela 9. Dane podstawowe o Holandii.....	49

Tabela 10. Dane podstawowe o Belgii	51
Tabela 11. Dane podstawowe o Austrii	54
Tabela 12. Bariery przy zakładaniu działalności gospodarczej, które mogą spotkać przedsiębiorcy	58
Tabela 13. Płeć oraz wiek polskich respondentów	59
Tabela 14. Okres prowadzenia działalności gospodarczej przez polskich respondentów w danym przedziale wiekowym	60
Tabela 15. Odpowiedzi polskich respondentów na pytanie 10 z kwestionariusza.....	62
Tabela 16. Odpowiedzi polskich respondentów na pytania 11-15 z kwestionariusza	62
Tabela 17. Odpowiedzi polskich respondentów na pytanie 16 z kwestionariusza.....	63
Tabela 18. Odpowiedzi polskich respondentów na pytania 17-18 z kwestionariusza	64
Tabela 19. Odpowiedzi polskich respondentów na pytania 20-21 z kwestionariusza	64
Tabela 20. Odpowiedzi polskich respondentów na pytanie 22 z kwestionariusza.....	65
Tabela 21. Odpowiedzi polskich respondentów na pytania 24-26 z kwestionariusza	66
Tabela 22. Płeć oraz wiek brytyjskich respondentów	72
Tabela 23. Okres prowadzenia działalności gospodarczej przez brytyjskich respondentów w danym przedziale wiekowym	73
Tabela 24. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytanie 10 z kwestionariusza	75
Tabela 25. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytania 11-15 z kwestionariusza.....	75
Tabela 26. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytanie 16 z kwestionariusza	76
Tabela 27. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytania 17-18 z kwestionariusza.....	77
Tabela 28. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytania 20-21 z kwestionariusza.....	78
Tabela 29. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytanie 22 z kwestionariusza	78
Tabela 30. Odpowiedzi brytyjskich respondentów na pytania 24-26 z kwestionariusza.....	79
Tabela 31. Płeć oraz wiek austriackich respondentów	85
Tabela 32. Okres prowadzenia działalności gospodarczej przez austriackich respondentów w danym przedziale wiekowym	86
Tabela 33. Odpowiedzi austriackich respondentów na pytanie 10 z kwestionariusza.....	88
Tabela 34. Odpowiedzi austriackich respondentów na pytania 11-15 z kwestionariusza.....	89
Tabela 35. Odpowiedzi austriackich respondentów na pytanie 16 z kwestionariusza.....	90
Tabela 36. Odpowiedzi austriackich respondentów na pytania 17-18 z kwestionariusza	91
Tabela 37. Odpowiedzi austriackich respondentów na pytania 20-21 z kwestionariusza	91
Tabela 38. Odpowiedzi austriackich respondentów na pytanie 22 z kwestionariusza.....	92
Tabela 39. Odpowiedzi austriackich respondentów na pytania 24-26 z kwestionariusza	93

Bibliografia

I. Pozycje książkowe i artykuły z czasopism

1. Dreła K., Działalność gospodarcza w Austrii, w: Jak zakładać przedsiębiorstwa w krajach europejskich, Drab-Kurowska A., Dreła K., Sokół A., Surmacz A., CeDeWu Sp. z o.o., Warszawa 2012
2. Gronkiewicz-Waltz H. i Wierzbowski M. (red.), Prawo gospodarcze. Zagadnienia administracyjnoprawne, LexisNexis Polska Sp. z o.o.
3. Jeleńska A., Polańska J.-Solarz, Własna firma –jak założyć i poprowadzić?, Wszechnica Podatkowa, Kraków 2010
4. Kalisiewicz D. (red.), Encyklopedia Popularna PWN, Wydawnictwo Naukowe PWN SA, Warszawa 1999
5. Kałuża H., Przedsiębiorczość. Jak założyć i prowadzić własną firmę, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2008
6. Kasterski R., Działalność gospodarcza, w: Encyklopedia prawa, Wydawnictwo Szkolne PWN Sp. z.o.o., Warszawa - Bielsko-Biała 2009
7. Kochanowski J. (red.), Codziennik prawny, Wydawnictwo C.H.Beck, Warszawa 2009
8. Kosacka-Łędzewicz D., Olszewski B., Leksykon działalności gospodarczej, Oficyna Wydawnicza "UNIMEX", Wrocław 2006
9. Kosikowski C., Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Komentarz, LexisNexis, Warszawa 2011 r.
10. Łuczak M., Rynek belgijski, „Rynki zagraniczne”, nr 13, Euro Info Centre, Warszawa
11. Michniewicz G., Prawo w działalności gospodarczej, Oficyna Wydawnicza BRANTA 2011
12. Miller A., Zakładam firmę, w: Kompendium przedsiębiorczości, Wydział Wydawnictw i Poligrafii Centrum Obsługi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Warszawa 2008
13. Mućko P., Sokół A., Jak założyć i prowadzić działalność gospodarczą w Polsce i wybranych krajach europejskich, CeDeWu.PL Sp. z o.o., Warszawa 2010
14. Rakoczy J., Działalność gospodarcza na terenie Niemiec. Raport dla MŚP rozważających prowadzenie działalności na terenie Niemiec, Wrocławskie Centrum Transferu Technologii, Wrocław 2012
15. Romas K., Brak obowiązku zgłaszania pracodawcy do PIP i Sanepidu, „Gazeta Podatkowa” 2013, nr 5 (942)

16. Surmacz A., Działalność gospodarcza w Belgii, w: Jak zakładać przedsiębiorstwa w krajach europejskich, Drab-Kurowska A., Drela K., Sokół A., Surmacz A., CeDeWu Sp. z o.o., Warszawa 2012
17. Wach K., Europejski rynek pracy, Wolters Kluwer Polska, Kraków 2007
18. Wach K., Jak założyć firmę w Unii Europejskiej, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2005
19. Wach K., Jak założyć własną firmę w Polsce, Instytut Wspierania Przedsiębiorczości, Kraków 2006
20. Wach K., Na początek sporo papierkowej roboty, „Rzeczpospolita”, 13 lutego 2004, nr 37
21. Wach K., Własny biznes w Unii Europejskiej, Urząd Miasta Krakowa, Kraków 2008
22. Wrzosek S. (red.), Kompendium wiedzy administrawisty, Wydawnictwo KUL, Lublin 2008
23. Zasady podejmowania oraz wykonywania działalności gospodarczej w Królestwie Niderlandów, Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Hadze, Haga 2012
24. Zdrojowski R., Vademecum przedsiębiorcy, Agencja Millennium, Koszalin 2004

II. Akty normatywne

1. Ustawa z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej, Dz.U. z 1988r. nr 41, poz.324, Art.1,4,5,7,25
2. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, Art.551
3. Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, Dz.U. 2004 nr 173 poz. 1807
4. Ustawa z dnia 13 maja 2011 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. 2011 nr 131 poz. 764
5. Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców, Dz.U. 2011 nr 232 poz. 1378
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 października 1997 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), Dz. U. Nr 128, poz. 829, z późn. zm.2
7. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
8. Ustawa z dnia 9 listopada 2012 r. o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. 2013 nr 0 poz. 2
9. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, Dz.U. 2007 nr 89 poz. 589
10. Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (Wersja skonsolidowana), Dz. Urz. UE 2006 C 321E

III. Strony internetowe

1. http://prestiz.info.pl/Mieczys%C5%82aw_Wilczek__a_transformacja_gospodarcza_w_Polsce,331,617
2. <http://www.obserwatorfinansowy.pl/almanach/reformy-gospodarcze-w-polsce-2/>
3. http://www.zmojejstrony.info/index.php?numer=4&nume=4&nr=2&ne=2&id_mz=5
4. <http://www.pb.pl/forum/1571786,80199,komentarz-adama-sofula-wilczek-wyszedl-z-mody>
5. http://www.kmw-adwokaci.pl/wp-content/uploads/2010/05/Doing_Business_in_Poland-pl-20
6. <https://prod.ceidg.gov.pl/ceidg.cms.engine/?D;273fb82c-c1db-490b-a5cb-c917f5585cbb>
7. www.is.bialystok.pl
8. http://www.pafere.org/userfiles/RAPORT_20121.pdf,
9. www.kreatorus.szczecin.pl/files/AKTUAL.%20KI_poradnik_Tworzenie%20firm_1.pdf
10. www.mg.gov.pl/Wspieranie+przedsiębiorczosci/Dzialalnosc+gospodarcza+i+e-przedsiębiorczosc/Centralna+Ewidencja+i+Informacja+o+Dzialalnosci+Gospodarczej+CEIDG/Rejestracja+dzialalnosci+gospodarczej+CEIDG-1
11. <http://www.pit.pl/zgloszenie-w-urzedzie-skarbowym--zakladanie-firmy-11660/>
12. http://www.biznes-firma.pl/d.102.Jak_zalozyc_firme.html
13. http://www.infakt.pl/zus_dra
14. http://www.pip.gov.pl/html/pl/doc/informator_pip.pdf
15. <http://www.cie.gov.pl/www/serce.nsf/0/CA0E5DF24A9A3022C1256F5F002CAB33?Open&RestrictToCategory=>
16. http://berlin.trade.gov.pl/pl/Biuletyny_WPHI_Berlin/article/detail,8976,Rynek_Niemiecki_-_Biuletyn_informacyjny_za_rok_2012.html
17. <http://www.eu-go.gov.pl/pl/dla-przedsiębiorcy/rozpoczynam-dzialalnosc-gospodarcza/rozpoczynam-dziaalnosc-gospodarcz-w-ue/1690-zaoenie-dziaalnoci-gospodarczej-w-niemczech/%3Fshowall%3D1>
18. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>
19. <http://joechal.salon24.pl/507733,joe-chal-francuska-gospodarka-ponownie-w-recesji>
20. http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/supporting-documents/2012/annual-report_en.pdf
21. http://www.google.pl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CC4QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.paiz.gov.pl%2Ffiles%2F%3Fid_plik%3D15263&ei=EbrAUe2xIcHYtAaH5oHwCg&usg=AFQjCNHVfHRy8ZLeY_8rV-

tFDilfXmJHpA&sig2=Q9pQ1nBsuYAVB0mPub00vw&bvm=bv.47883778,d.Yms&cad
=rja

22. <http://www.firma-w-ue.com/francja.html>
23. <http://strefapl.com/PL/strefa-administracji/praca/30-przedsiębiorca-indywidualny-auto-entrepreneur>
24. <http://strefapl.com/PL/strefa-biznesu/prawo/432-auto-entrepreneur-zmiany-2013>
25. <http://www.eu-go.gov.pl/pl/dla-przedsiębiorcy/rozpoczynam-działalność-gospodarczą/rozpoczynam-działalność-gospodarczą-w-ue/194-złożenie-działalności-gospodarczej-we-francji/>
26. http://londyn.msz.gov.pl/pl/współpraca_dwustronna/informacje_ekonomiczne/gospodarkaa_brytyjska/
27. <http://budownictwo.inzynieria.com/cat/19/art/32037/ranking-50-największych-gospodarek-swiata-2012>
28. <http://www.england.pl/informacje/informacje-ogólne-o-anglii.html>
29. http://london.trade.gov.pl/pl/PrzewodnikporynkuWB/article/detail,97,Rejestracja_działalności_gospodarczej.html
30. http://www.roma.trade.gov.pl/pl/przewodnik/article/detail,44,Formy_prowadzenia_działalności_gospodarczej.html
31. http://polska.trade.gov.pl/pl/przewodniki/article/detail,302,PRZEWODNIK_PROWADZENIA_I_REJESTRACJI_DZIAŁALNOŚCI_GOSPODARCZEJ_NA_44_RYNKACH.html
32. <http://www.hispania-portal.pl/biznes/gospodarka-hispanii.html>
33. www.eksporter.gov.pl
34. http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/netherlands/index_pl.htm
35. <http://www.eu-go.gov.pl/dla-przedsiębiorcy/rozpoczynam-działalność-gospodarczą/rozpoczynam-działalność-gospodarczą-w-ue/217-założenie-działalności-gospodarczej-w-holandii/>
36. http://brussels.trade.gov.pl/pl/belgium/article/detail,642,Belgia_-_Sytuacja_Gospodarcza.html
37. <http://www.eu-go.gov.pl/pl/dla-przedsiębiorcy/rozpoczynam-działalność-gospodarczą/38-rozpoczynam-działalność-gospodarczą-w-ue/1337-założenie-działalności-gospodarczej-w-belgii/>
38. <http://www.advantageaustria.org/pl/zentral/business-guide-oesterreich/Wusstensie.pl.html>

39. <http://www.eu-go.gov.pl/pl/dla-przedsiębiorcy/rozpoczynam-dzialalnosc-gospodarcza/rozpoczynam-dzialalnosc-gospodarcz-w-ue/220-zakadanie-dzialalnoci-gospodarczej-w-austrii/>
40. http://europa.eu/youreurope/business/starting-business/setting-up/index_pl.htm
41. <http://zpp.net.pl/files/manager/file-89fbe33aaeeee96c88c42a1d5ef1a6e6.pdf>

Załączniki

Załącznik nr 2. Ankieta w języku polskim.

Szanowni Państwo

Jestem w trakcie pisania pracy magisterskiej, której temat brzmi: „Procedury zakładania działalności gospodarczej i przeszkody w jej prowadzeniu w Polsce oraz w wybranych krajach Unii Europejskiej”. Dlatego też pozwoliłam sobie napisać do Państwa e-maila z prośbą o wypełnienie ankiety, która zostanie wykorzystana do opracowania mojej pracy dyplomowej.

Bardzo proszę o rzetelne i przemyślane odpowiedzi. Na pytania proszę odpowiadać zaznaczając znak „X” przy odpowiedniej kratce lub udzielając odpowiedzi słownej.

Ankieta jest anonimowa, a informacje w niej uzyskane będą traktowane jako poufne i zostaną wykorzystane wyłącznie w opracowaniu naukowym.

Z góry dziękuję za okazaną pomoc i za poświęcony czas.

Z wyrazami szacunku

Gębarowska Edyta

Studentka II roku studiów magisterskich Wyższej Szkoły Biznesu-National Louis University w Nowym Sączu

Ankieta dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą dotycząca największych przeszkód związanych z zakładaniem działalności gospodarczej oraz jej prowadzeniem.

1. Płeć

- kobieta
- mężczyzna

2. Wiek

- poniżej 18 lat
- 18-24lata
- 25-30 lat
- 31-40 lat
- 41-50 lat
- powyżej 50 lat

3. Posiadane wykształcenie

- podstawowe
- gimnazjalne
- zawodowe
- średnie
- wyższe

4. Proszę ocenić Pana/Pani status zawodowy przed założeniem działalności gospodarczej:

- osoba bezrobotna
- osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę
- osoba zatrudniona na podstawie umowy zlecenie
- osoba przebywająca na urlopie wychowawczym w celu sprawowania opieki nad dzieckiem
- osoba prowadząca działalność gospodarczą
- uczeń, student
- rencista, emeryt
- inny: _____

5. Jak długo prowadzi Pan/Pani własną działalność gospodarczą?

- poniżej 12 miesięcy
- 1-2 lata
- 2-5 lat
- powyżej 5 lat

6. W jakiej branży prowadzi Pan/Pani swoją działalność gospodarczą?

- Handel
- Usługi
- handel i usługi
- budownictwo
- transport
- gastronomia
- edukacja
- turystyka
- informatyka, telekomunikacja
- inne: -----

7. Miejsce prowadzenia działalności gospodarczej

	Polska	Austria	Wielka Brytania	inny kraj Unii Europejskiej
Wieś	☐	☐	☐	☐
miasto do 50 tysięcy mieszkańców	☐	☐	☐	☐
miasto od 51-100 tysięcy mieszkańców	☐	☐	☐	☐
miasto od 101-200 tysięcy mieszkańców	☐	☐	☐	☐
miasto powyżej 200 tysięcy	☐	☐	☐	☐

8. Nazwa Pana/Pani firmy (pole nieobowiązkowe)

9. Proszę podać 3 najważniejsze cechy osobowości, które Pana/Pani zdaniem są przydatne w prowadzeniu firmy

10. Co najbardziej wpłynęło na decyzję o założeniu przez Pana/Panią działalności gospodarczej:

- chęć posiadania własnej firmy
- świadomość, iż jest to szansa na realizację własnych pomysłów i koncepcji
- chęć niezależności
- chęć pracy na własny rachunek
- chęć posiadania większych zarobków
- tradycja rodzinna
- brak pracy
- brak ofert na rynku pracy

11. Jeżeli mógłby/mogłaby Pan/Pani „cofnąć czas” to decyzja o założeniu własnej działalności gospodarczej byłaby taka sama

- tak
- nie

12. Czy prowadził/-a Pan/Pani wcześniej działalność gospodarczą?

- tak
 nie

13. Czy Pana/Pani zdaniem w Polsce łatwo założyć działalność gospodarczą?

- tak
 nie

14. Jak Pan/Pani ocenia stopień skomplikowania, jeśli chodzi o dopełnienie formalności związanych z rejestracją firmy w Polsce?

- bardzo wysoki
 wysoki
 średni
 niski
 bardzo niski

15. Czy prawo podatkowe w Polsce jest dla Pana/Pani jasne i zrozumiałe?

- raczej tak
 zdecydowanie tak
 raczej nie
 zdecydowanie nie

16. Co sprawiło Panu/Pani największe problemy przy zakładaniu działalności gospodarczej

- biurokracja
- pozyskanie informacji na temat procedur związanych z zakładaniem działalności gospodarczej
- ciągle zmieniające się przepisy w prawie polskim
- brak środków finansowych na założenie działalności gospodarczej
- problemy związane z uzyskaniem koncesji, licencji, pozwoleń
- skomplikowane przepisy prawno-administracyjne
- problem z pozyskaniem kompetentnych pracowników
- inne: _____

17. Czy posiada Pan/Pani problemy z prowadzeniem firmy?

- tak
 nie

18. Jeżeli tak, to czy te problemy są związane również z:

- skomplikowanymi i długotrwałymi procedurami administracyjno - prawnymi
- biurokracją
- wysokimi kosztami pracy

19. Czy posiada Pan/Pani wystarczającą wiedzę o zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej?

- tak
- nie
- trudno powiedzieć

20. Czy korzystał/-a Pan/Pani z czyjejkolwiek pomocy podczas zakładania działalności gospodarczej?

- tak
- nie

21. Jeżeli tak to z czyjej?

- znajomego przedsiębiorcy
- doradcy gospodarczego
- użytkowników forum internetowych
- pracowników urzędów państwowych
- innych osób: _____

22. Z jakich źródeł finansowania korzystał/-a Pan/Pani przy zakładaniu własnej działalności gospodarczej?

- własne oszczędności
- pożyczka od rodziny
- kredyt z banku
- z funduszy Unii Europejskiej
- spadek
- z pomocy państwa (różnego rodzaju dofinansowania, ulgi itp.)
- z innych: _____

23. W jaki sposób dokonał/-a Pan/Pani rejestracji działalności gospodarczej?

- rejestracja osobista w urzędzie
- przy użyciu Internetu
- wysyłając wniosek drogą pocztową
- nie musiałem/-am dokonywać rejestracji
- w inny sposób: _____

24. Czy zastanawiał/-a się Pan/Pani nad założeniem w przyszłości działalności gospodarczej na terenie Unii Europejskiej ?

- tak
- nie

25. Jeżeli tak to w jakim kraju założylby/aby Pan/Pani działalność gospodarczą?

- Niemcy
- Francja
- Wielka Brytania

- Włochy
- Hiszpania
- Holandia
- Szwecja
- Belgia
- Austria
- w innym kraju: -----

26. Co wpłynęło o podjęciu decyzji o założeniu działalności w innym kraju przez Pana/Panią:

- ulgi podatkowe
- szybkość założenia działalności gospodarczej
- mało rozwinięta biurokracja
- przyjazny system podatkowy
- niskie koszty prowadzenia działalności gospodarczej
- pomoc przy zakładaniu przedsiębiorstwa
- chęć poszerzenia działalności na inne kraje
- inne: -----

27. Co Pana/Pani zdaniem mogłoby się przyczynić do powstawania nowych firm w kraju?

28. Proszę wskazać ułatwienia napotkane podczas zakładania Pana/Pani działalności gospodarczej, jeżeli takie istniały.

29. Proszę wskazać utrudnienia napotkane podczas zakładania Pana/Pani działalności gospodarczej, jeżeli takie istniały:

Załącznik 2. Ankieta w języku angielskim.

Dear Sirs,

I am currently working on my dissertation, which is titled: "Procedures of setting up a business and difficulties in running it in Poland and other selected countries of the European Union." Therefore, I have let myself to send you an email with a kind request to fill in the following questionnaire, that will be used to elaborate my degree thesis.

I will be grateful for honest and carefully thought out answers. Please reply to the questions by putting "X" at the appropriate box or by responding descriptively. The survey is anonymous, and the information obtained will be kept confidential and will only be used for the needs of the above mentioned academic paper.

Thank you in advance for your help and spent time.

Yours faithfully,

Edyta Gębarowska

The second-year student of postgraduate studies at Wyższa Szkoła Biznesu – National Louis University in Nowy Sacz.

The survey, dedicated for entrepreneurs running their own companies, concerning the chief difficulties with regards to the processes of setting up and running the business activities.

1. Gender:

- woman
- man

2. Age

- under 18
- 18-24
- 25-30
- 31-40
- 41-50
- over 50

3. Education

- primary
- lower secondary
- professional
- secondary
- university/higher

4. Please define your professional status prior to starting your own business:

- unemployed
- employed on the basis of employment contract
- employed on the basis of contract of specified work
- staying on parental leave to care for a child
- self-employed
- student
- pensioner
- other: _____

5. How long have you been running your own business for?

- less than 12 months
- 1-2 years
- 2-5 years
- more than 5 years

6. Which category of industry does your business belong to?

- trade
- services
- commerce
- building engineering
- transport
- gastronomy
- education
- tourism
- computing, telecommunication
- other: -----

7. Location of the business

	Poland	Austria	UK	other country in the European Union
rural area	☐	☐	☐	☐
city up to 50 thousands of inhabitants	☐	☐	☐	☐
city of 51-100 thousand of inhabitants	☐	☐	☐	☐
city of 101-200 thousand of inhabitants	☐	☐	☐	☐
city above 200 thousand of inhabitants	☐	☐	☐	☐

8. Your company name - optional field

9. Please indicate 3 of the most important personality traits that, in your opinion, are useful in running own business:

10. What has influenced your decision to start your own business the most:

- desire to have my own business activity
- awareness that it is the opportunity to implement my own ideas and conceptions
- desire to be independent
- desire to work for my own benefit
- desire to earn more money
- family tradition
- lack of job
- no prospects for employment on the labour market

11. If you could “go back in time”, would you take the same decision with regards to setting up your own business:

- yes
- no

12. Have you ever run your own business activity before?

- yes
- no

13. In your opinion, is it easy to set up a business in UK?

- yes
- no

14. How do you assess the level of complexity when it comes to completing the formalities related to registration of a company in UK?

- very high
- high
- average
- low
- very low

15. Is the tax law in the UK is clear and understandable for you?

- rather yes
- definitely yes
- rather no
- definitely no

16. What did cause you the most difficulties when setting up a business:

- bureaucracy
- obtaining the information on the procedures related to setting up a business
- constantly changing regulations in British law
- lack of financial resources for setting up a business
- problems with obtaining concessions, licenses, permits
- complex legal and administrative regulations
- troubles in finding skilled staff
- other: _____

17. Do you have any problems with running your business?

- yes
- no

18. If so, are these problems also related to:

- complex and prolonged procedures of administrative and legal kind
- bureaucracy
- high labour costs

19. Do you have the sufficient knowledge of setting up and running a business?

- yes
- no
- hard to say

20. Was there someone who helped you to set up your own business?

- yes
- no

21. If so, who was it?

- friend entrepreneur
- economic adviser
- members of online forum
- employees of government agencies
- other:

22. What sources of funding have you used to set up your own business?

- own savings
- loan from family
- bank loan
- European Union's funds
- inheritance
- state aid (in the form of funding, allowances etc)
- other: -----

23. How did you register your business?

- personally in the office
- online
- by sending the form via post office
- I did not need to register
- other: -----

24. Have you thought about setting up a business in the European Union in the near future?

- yes
- no

25. If so, which country would you choose?

- Germany
- France
- Poland
- Italy
- Spain

- The Netherlands
- Sweden
- Belgium
- Austria
- other: _____

26. What would affect your decision about setting up a business in other country:

- tax allowances
- efficiency of the procedures concerned with starting a business
- underdeveloped bureaucracy
- friendly tax system
- low costs of running a business
- help and assistance in setting up the business
- plans to expand the business to other countries
- other: _____

27. In your opinion, what could contribute to establishment of new businesses in UK?

28. Please indicate the facilities that you encountered while setting up your business, if such existed:

29. Please indicate the difficulties that you encountered while setting up your business, if such existed:

Załącznik nr 2. Ankieta w języku niemieckim.

Sehr geehrte Damen und Herren,
ich schreibe meine Magisterarbeit. Das Thema lautet: „Verfahren der Neugründung einer gewerblichen Tätigkeit und Hindernisse bei derer Betreiben in Polen und in den ausgewählten Ländern der Europäischen Union“. Ich habe es mir erlaubt, an Sie eine E-Mail zu schicken, mit der Bitte um die Ausfüllung des Fragebogens. Diese wird zur Bearbeitung meiner Diplomarbeit genutzt.

Ich bitte Sie nur zuverlässige und durchdachte Antworten zu geben. Sie beantworten die Fragen indem Sie die entsprechende Stelle mit „X“ ankreuzen oder die Fragen mit einem Satz beantworten. Der Fragebogen ist anonym und die auf Grund des Fragebogens erhobenen Informationen werden vertraulich behandelt und ausschließlich zum Zwecke der wissenschaftlichen Bearbeitung genutzt.

Ich danke Ihnen im Voraus für Ihre Hilfe und die gewidmete Zeit.

Hochachtungsvoll

Gebarowska Edyta

Studentin des zweiten Jahres des Magisterstudiums an der Hochschule für Geschäft-National Louis University in Nowy Sącz.

Fragebogen für Unternehmer über die meisten Hindernisse, die mit der Neugründung und mit dem Betreiben der gewerblichen Tätigkeit verbunden sind.

1. Geschlecht

- weiblich
- männlich

2. Alter

- Unter 18 Jahre alt
- 18-24 Jahre alt
- 25-30 Jahre alt
- 31-40 Jahre alt
- 41-50 Jahre alt
- Über 50 Jahre alt

3. Ausbildung

- Grundschule
- Obligatorische dreijährige Mittelstufenschule
- Berufsschule
- Gymnasium
- Hochschule

4. Beurteilen Sie Ihren beruflichen Status vor der Neugründung der gewerblichen Tätigkeit

- Arbeitslos
- Arbeitsverhältnis
- Auftragsvertrag
- Erziehungsurlaub
- Unternehmer

- Schüler/Student
- Altersrente/Rente
- andere: -----

5. Wie lange betreiben Sie Ihr eigenes Gewerbe?

- unter 12 Monate
- 1-2 Jahre
- 2-5 Jahre
- über 5 Jahre

6. In welchem Zweig sind Sie tätig?

- Handel
- Dienstleistungen
- Handel und Dienstleistungen
- Bauwesen
- Transport
- Gaststättengewerbe
- Bildung
- Tourismus
- Informatik, Telekommunikation
- andere: -----

7. Ort der Ausübung der gewerblichen Tätigkeit:

	Österreich	Großbritannien	Polen	anderen Land in der Europäischen Union
Am Land	☐	☐	☐	☐
Stadt bis 50.000 Einwohner	☐	☐	☐	☐
Stadt bis 51.000 - 100.000 Einwohner	☐	☐	☐	☐
Stadt bis 101.000 - 200.000 Einwohner	☐	☐	☐	☐
Stadt über 200.000 Einwohner	☐	☐	☐	☐

8. Ihr Firmenname - optionales Feld

9. Bitte geben Sie die 3 wichtigsten Eigenschaften der Persönlichkeit an, die Ihrer Meinung nach bei dem Gewerbebetreiben von Nutzen wären:

10. Was hat Ihre Entscheidung über die Gründung der gewerblichen Tätigkeit am meisten beeinflusst?

- Die Absicht, ein eigenes Unternehmen zu führen

- Das Bewusstsein, dass es eine Chance auf die Verwirklichung eigener Ideen und Konzeptionen ist
- Bedürfnis auf Unabhängigkeit
- Bedürfnis auf Arbeit auf eigene Rechnung
- Lust auf höheren Gewinn
- Familientradition
- Arbeitslosigkeit
- Keine Arbeitsangebote auf dem Arbeitsmarkt

11. Wenn Sie es rückgängig machen könnten, wäre die Entscheidung bezüglich der eigenen gewerblichen Tätigkeit die gleiche?

- Ja
- Nein

12. Haben Sie früher eine gewerbliche Tätigkeit ausgeübt?

- Ja
- Nein

13. Ist es, Ihrer Meinung nach, einfach ein Gewerbe zu gründen?

- Ja
- Nein

14. Wie beurteilen Sie das Erledigen der Formalitäten in Bezug auf die Anmeldung der gewerblichen Tätigkeit in Österreich? Ist es kompliziert?

- Sehr kompliziert
- kompliziert
- etwas kompliziert
- wenig kompliziert
- fast unkompliziert

15. Ist das österreichische Steuerrecht für Sie klar und gut zu verstehen?

- ja
- Eher ja
- Eher nein
- nein

16. Nennen Sie die bei der Gründung der gewerblichen Tätigkeit entstandenen Schwierigkeiten.

- Bürokratie
- Die Einholung von Auskunft über die Verfahren der Gründung der gewerblichen Tätigkeit
- Die sich ständig verändernden österreichischen Rechtsvorschriften
- Mangel an finanziellen Mitteln für die Gründung der gewerblichen Tätigkeit
- Probleme mit der Erlangung von Konzessionen, Lizenzen und Genehmigungen
- Komplizierte rechtliche und verwaltungsmäßige Vorschriften
- Probleme mit Beschäftigung von kompetenten Arbeitnehmern

andere: _____

17. Haben Sie Probleme mit dem Betreiben der Firma?

- Ja
- Nein

18. Wenn ja, sind diese Probleme auch verbunden mit:

- Komplizierte und langzeitige verwaltungsrechtliche Verfahren
- Bürokratie
- Hohe Arbeitskosten

19. Verfügen Sie über ausreichende Kenntnisse über die Gründung und das Betreiben der gewerblichen Tätigkeit?

- Ja
- Nein
- Schwer zu beurteilen

20. Haben Sie irgendwelche Hilfe bei der Gründung der gewerblichen Tätigkeit genutzt?

- Ja
- Nein

21. Wenn ja, von wem?

- Von einem bekannten Unternehmer
- Von einem Wirtschaftsberater
- Von den Nutzern der Internetforen
- von den Beamten
- von anderen Personen: _____

22. Welche finanziellen Quellen haben Sie bei der Gründung der gewerblichen Tätigkeit genutzt?

- Eigene Ersparnisse
- Familiendarlehen
- Bankkredit
- Fonds der EU
- Erbe
- Staatshilfe (verschiedene finanzielle Unterstützung, Ermäßigungen usw.)
- andere: _____

23. Auf welche Weise haben Sie die Anmeldung der gewerblichen Tätigkeit durchgeführt?

- Persönlich beim Amt
- Per Internet

- Per Post
- Ich habe keine Anmeldung durchzuführen
- andere: _____

24. Haben Sie sich überlegt, in Zukunft die gewerbliche Tätigkeit auf dem Gebiet der EU zu gründen?

- Ja
- Nein

25. Wenn ja, in welchem Land würden Sie die gewerbliche Tätigkeit gründen?

- Deutschland
- Frankreich
- Großbritannien
- Italien
- Spanien
- Niederlande
- Schweden
- Belgien
- Polen
- In einem anderen Land: _____

26. Was würde Ihre Entscheidung über die Gründung der gewerblichen Tätigkeit in einem anderen Land beeinflussen?

- Steuer
- Die Dauer des Gründungsverfahrens
- wenig Bürokratie
- freundliches Steuersystem
- niedrige Kosten der Ausübung der gewerblichen Tätigkeit
- Hilfe bei der Gründung einer Firma
- Die Absicht das Gewerbe in anderen Ländern auszuüben
- andere: _____

27. Was könnte, Ihrer Meinung nach, die Gründung neuer Unternehmen in Österreich verursachen?

28. Nennen Sie bitte die Erleichterungen bei der Gründung Ihrer gewerblichen Tätigkeit, wenn solche aufgetreten sind:

29. Nennen Sie bitte die Erschwernisse bei der Gründung Ihrer gewerblichen Tätigkeit, wenn solche aufgetreten waren:

